
Le të gëzohemi për bajram!	2
51 Dokumente (kritikë libri)	3
Privatizimi i luftës.....	5
Arsyeja e vërtetë për luftën në Irak.....	7
Sqarime për rrëmujën e sivjetme në Mina.....	8
Bush dhe Blair nominohen për çmimin Nobel për paqë	10
Kosovë- gjimnazistja e mbuluar dëbohet nga ora e mësimit.....	11
Robërimi i shkencës në kohën e civilizimit	12
Historia e sakrificës së Ibrahimit	15
Mes tërheqjes së dunjasë dhe ahiretit	19
Mësimet nga vdekja.....	21
Mosdhënia e zekatit si shkak për varfëri.....	25
Zeqati si një kriter dallues	26
Vlera e muajit Muharem dhe e agjërimit të ditës së ashurasë.....	27
Shenjtëria e Mek-kes në Kur'an dhe Sunnet	33
Dallimi mes Sheriatit dhe fikhut	36
Sa është ekonomike puna e gruas	38
Kur edhe si mund të punojnë gratë?	40
Trupi im është puna ime.....	42
Hul'-kërkimi i divorcit nga ana e gruas	43
Zbulimi i bukurisë së gruas para të huajve	44
Dr. Aid ibën Abdullah-llah El Karni.....	45
Abdul Aziz Er-Raxhihi.....	46
Imam Ed-Darimi	47
Imam Ahmedi	49
Çështja jonë	55
7. Dashuria për hir të All-llahullahut, subhanehu ve teala.....	61

Le të gëzohemi për bajram!

Nuk ka pikë dyshimi që muslimanët kanë marrë pjesë në këto dy bajrame madje edhe gjatë kohërave të vështira dhe të rënda. Ata do të japin në bamirësi dhe do të mbështesin të varfërit dhe nevojtarët dhe do të gëzoheshin në kënaqësi të lejueshme që nuk i kishin kryer në asnjë kohë tjetër të vitit.

Njerëzit kanë një tendencë natyrale që mërzhiten kur një gjë që thuhet pa pushim madje edhe kur kuptimi i asaj që thuhet mund të jetë korrekt. Edhe shpata më e mprehtë mund të topitet. Nu ka asgjë të keqe nëse ne bëjmë një pushim nga të ankuarit tonë dhe vuajtjes kështu që zemrat tona të mund të marrin një shije të vogël nga gëzimi që vjen nga e vërteta dhe udhëzimi që ne kemi si musliman. Ishtë nga urtësia e Allahut që Ai i urdhëroi muslimanët të flejnë në qetësi kur ata u rrethuan nga frika dhe ankthi dhe u mundën në luftën e Uhudit. I nxori nga rrethanat e tyre të tmerrshme dhe vendosi qetësi në emocionet e tyre dhe siguri tek besimi i tyre.

Ka edhe një kuptim tjetër që ne mund ta mësojmë nga kjo e ajo është që asgjë në jetë nuk është e përhershme. Çdo gjë është në duart e Allahut. Ai i drejton të gjitha punët. Poshtërimin dhe ithëtitë që ka pllakosur botën muslimane, sot, nesër, ose më vonë do ti vijë fundi. Nuk ka asnjë arsye për botën muslimane për tu dëshpëruar dhe për të humbur shpresën.

Kam parë ithëtitë dhe dhimbjen në fytyrat e shumë njerëzve që unë kam takuar dhe unë kam dëgjuar herë pas here se çfarë ata kishin për të thënë. Pa dyshim ky bashkim i ndjenjave është një paraqitje e ndershme e betimit tonë për fenë tonë dhe vetëdijes tonë për vuajtjet e vëllezërve tanë muslimanë.

Bajrami është pjesë e caktimit hyjnor të zbritur për muslimanët. Lidh të kaluarën e tyre me të tashmen. Bashkon të afërmit dhe të huajt. Forcon identitetin tonë me besimin tonë i cili është çelësi i suksesit tonë.

Rrethanat tona të tanishme nuk duhet të na bëjnë të harrojmë që ky është ende bajram. Ne nuk duhet ta kthejmë në ditë vajtimi. Ne duhet të gëzohemi në bajram. Kjo është tradita e profetëve. Ne mund të marrim shpresë nga një rreze e vogël drite që ne mund ta shohim para nesh...Paqja e Allahut qoftë mbi ju.

Shejh Selman bin Fahd el-Audah
Përktheu: Ammar Ardit Kraja

---

edicion i botuar / viti i parë / nr: 7

botues: ALBISLAM

kryeredaktor: Ramadan Ramadani

redaksia: Bekir Halimi, Talha Kurtishi, Alajdin Idriz

redaktor teknik: Azem Zaimi

www.albislam.com

albislam@albislam.com

str: 386 no: 11 lokal: 44

1000 Shkup

fax: +389 2 3290 408

51 Dokumente (kritikë libri)

“51 Dokumente: Bashkëpunimi cionist me nazistët” (kritikë librit)

Historia mund të jetë mashtruese. Është e vërtetë që disa dokumeta sensacionale që nuk janë publikuar kurrë më parë, e të cilat janë në këtë libër, do t'i trondisin ata të cilët e kanë përkrah cionizmin dhe kanë mbështetur historinë e tij, si një lëvizje politike që ishte shpresë për çifutët. Lenni Brenner, autori i shkëlqyer i “Cionizmi në Kohën e Diktatorëve” tregon disa fakte shqetësuese në përpjekjen e tij të fundit që sugjeron të kundërtën. Në fakt ai bën një çështje të padebatueshme se regjistrimet cioniste ishin të “pandershme”. Ju mund ta konsideroni këtë volum të shkëlqyer si vijim i ekspozimit të parë mbi miopikën cioniste për kohën e kaluar.

Për fillestarët Brenner ka treguar sesi cionistët kishin një histori të gjatë të turpët bashkëpunimi me nazistët veçanërisht pasi diktatori Adof Hitler erdhi në fuqi në 1933. Cionistët ishin gjithashtu në të njëjtin shtrat deri në një farë mase edhe me anëtarë të tjerë që më vonë u bënë të njohur si Akset e të keqes së Luftës së dytë botërore, që përfshinte Benito Musolinin e Italisë dhe Toxho Hidekin e Japonisë. Për shembull në mars 29, 1936, cionistët e lavdëronin Duçen dhe regjimin e tij në hapjen e një shkolle ushtarake, të themeluar nga qeveria fashiste në Civitavecchia.

Këtu është vendi ku një grup cionist i ri “Betar” stërviti detarët e tij për shtetin e ardhshëm revisionist. Folësit e injoruan fak-

tin që me 3 tetor 1935 trupat italiane kishin pushtuar Abisininë.

Në anën tjetër “Kongresi i tretë i Komunitetit çifut të Lindjes” u mbajt në janar të vitit 1940 në Harbin, Mankuria, atëherë nën pushtimin e egër ushtarak të perandorisë japoneze. Në atë kohë gjithashtu Tokjo tashmë ishte vendosur përkrah Hitlerit dhe Italisë së Musolinit nën Paktin e Anti-Kominternit. Gjithashtu mbani në mendje që “Përdhunimi i Nankingut” nga vrasësit japonez ka ndodhur në dhjetor 1937 dhe “Nata e kristaltë” në nëntor, 9, 1938. Megjithatë, biseda cioniste mori rrugën e saj për të legjitimizuar pushtimin japonez duke e konsideruar atë si përgjegjës i “barazisë së qytetarëve” në atë vend të rrethuar.

Cionistët gjithashtu kishin plan tregëtie me qeverinë e Berlinit, sipas të cilit çifutët gjerman mund të rimerrnin pasurinë e tyre në mallra naziste, të eksportuara atëherë në Palestinën e pushtuar nga anglezët. Dhe për t'i vënë kapakun, SS-Hptscharf. Adof Eichmann kishte vizituar Palestinën në tetor 1937, si mik i cionistëve. Ai gjithashtu u takua në Egjipt me Feivel Polkes, një operativ cionist të cilin Eichmann e ka përshkruar si një “funksionar udhëheqës i Hagan-s”. Lidhja e fakteve këtu është se Polkes paguhej gjithashtu nga nazistët “si një informator”.

Brenner nuk është shkrintari i parë që ka shkruar për tabutë e subjektit sesi udhëheqja cioniste bashkëpunonte me nazistët; Rolf Hilber ka shkruar “Shkatërrimi i çifutëve evropian”; Hannah Arendt “Eichmann në Jeru-

zalem"; Ben Hecht "Pabesia"; Edwin Black "Transferimi i marrëveshjes"; Francis R. Nicosia "Reich i tretë dhe çështja Palestinezë"; Rudolf Vrba dhe Alan Bestic "Unë nuk mund të fal"; dhe Rafael Medoff "Heshtje e vdekur: çifutët amerikanë dhe Holokausti".

Pasi Holokausti filloi në 1942 Eichmann ka bërë marrëveshje të rregullta me Dr. Rudolf Kastner, një çifut hungarez të cilin ai e ka konsideruar "si një çifut fanatik". Kastner më vonë është vrarë në Izrael si një bashkëpunues nazist. Për çështjen e cila atëherë ishte duke u rrotulluar mbi fatin e çifutëve hungarez të cilët ishin programuar për likuidim në kampet e vdekjes të nazistëve. Eichmann ka thënë për Kastnerin, përfaqësuesin cionist: "Unë besoj që ai do të sakrifikoje një mijë ose një qind nga gjaku i tij, për të arritur qëllimet e tija politike. Ai nuk ishte i interesuar në çifutët e vjetër ose ata të cilët ishin asimiluar në shoqërinë hungareze. "Ju mund të keni të tjerët" ai thoshte "por më lëni mua të kem këtë grup këtu". Dhe për shkak se Kastneri na kishte bërë neve një servis të madh duke na ndihmuar të mbanim kampet e përqëndrimit në mënyrë paqësore. Unë do ta lë grupin e tij të arratiset".

Lexuesit gjithashtu do të habiten të mësojnë që pas ligjeve anti-çifute të Nurembergut u aktivizuan në shtator të 1935, kishte dy flamuj që ishin të lejuar për tu shfaqur në gjithë Gjermaninë naziste. Njëri ishte i preferuari i Hitlerit, Suatiska. Tjetri ishte flamuri blu dhe i bardhë i cionizmit. Cionistët ishin të lejuar të publikonin gazetën e tyre. Arsyeja për sponsorizimin e kësaj nga ana e Reich III, sipas autorit ishte: Cionistët dhe nazistët kishin një interes të përbashkët të emigronin çifutët gjerman në Palestinë.

Në qershor 21 1933 Federata cioniste gjermane ishte duke dërguar një memorandum sekret nazistëve, në të cilin thuhej në pjesë: "Është opinioni ynë që një zgjidhje e çështjes çifute me të vërtetë do të kënaqte Shtetin kombëtar (Reichin Gjerman), kjo mund të sillet vetëm me bashkëpunimin e lëvizjes çifute që ka për qëllim një rizgjim të vlerave shoqërore, kulturore dhe shpirtërore çifute... me të vërtetë që një rizgjim i tillë kombëtarë duhet së pari të krijojë kushtet deçizive shoqërore dhe shpirtërore për të gjitha zgjidhjet...".

Për habi, Avram Stern lideri i të famshmeve "Stern Gang" në fundin e 1940 bëri një propozim të shkruar Hitlerit me të cilën milicia çifute në Palestinë, do të luftonte në anën gjermane në luftën kundër Anglisë si këmbim për ndihmën e zgjidhjes së çështjes çifute në Europë dhe mbështetjen e tyre në krijimin e një shteti historik çifut. Me këtë datë trupat gjermane tashmë kishin marshuar në Pragë duke pushtuar Poloninë dhe kishin ndërtuar kampin e parë të përqëndrimit në Auschwitz. Sterni kishte lavdëruar mënyrën sesi organizatat cioniste ishin "të lidhur nga afër me lëvizjet totalitare të Europës në ideologjinë dhe strukturën e tyre". Propozimi imoral i Sternit ishte gjetur në ambasadën gjermane në Turqi pas Luftës së Dytë Botërore.

Së fundi unë mendoj se Brenner ka të drejtë kur ai ka shkruar: "Ky libër prezanton 51 dokumente historike për të gjykuar cionizmin për përpjekjet e tij për të bashkëpunuar me Adolf Hitlerin. Fakti, dhe jo unë do t'ju bind ju për të vërtetën e kësaj çështjeje... ekspozimi i rolit cionist në epokën naziste është pjesë e një kërkimi në të kaluarën, e cila është e hulumtuar nga historianët".

William Hughes

Përktheu: Ammar Ardit Kraja

23.1.2004

Privatizimi i luftës

Të punësuarit e firmave ushtarake angleze dhe amerikane po marrin gjithnjë e më tepër detyrat e ushtarëve të rregullt. Pika kulminante e këtij modeli: angazhimi në Irak.

Ato janë firmat më të sukseshme në të gjithë botën. Produkti që shesin është: rritja e forcës luftarake të ushtrive. Biznesi i tyre është: lufta. Forcat angleze dhe amerikane do të ishin të humbur pa ekspertët e tyre që janë pikërisht këto firma ushtarake që po ndërmarrin gjithnjë e më tepër detyrat e ushtarëve të rregullt. "Lufta po privatizohet" tha eksperti Peter Singer nga instituti i Brookings në Uashington. "Pika kulminante e këtij modeli është angazhimi në Irak".

Shifrat tregojnë qartë: ndërsa në luftën e parë të Gjirit njëri nga 100 ushtarë ishte i punësuar nga firmat ushtarake, sipas gazetes "Guardian" tani në Irak njëri nga 10 ushtarë anglez apo amerikanë është "me kontratë private" dmth i punësuar nga firma private ushtarake. 10000 ushtarë privatë janë momentalisht në aksion në Irak. Sa për krahasim: Britania e Madhe, që është forca e dytë ushtarake në Irak ka 9900 ushtarë të stacionuar atje.

Mercenarë

Këta ushtarë privatë apo si njihen më mirë mercenarë janë shumica anëtarë të ushtrisë apo ish-ushtarakë nga njësitë speciale dhe janë aktivë në të gjitha format e makinerisë ushtarake. Kështu psh ishin pikërisht këta mercenarë (të punësuar nga firma private ushtarake që kanë kontratë me Pentagonin) të cilët drejtuan sistemin e armatimit të

bombarduesve B-52 tani në Irak. Po ashtu ishte një firmë amerikane që i ushtroi forcat e GI-s për luftimin trup me trup në Kuvajt.

Tani një firmë e tillë amerikane ka marrë detyrën fitimprurëse që të kryej stërvitjen e ushtrisë dhe policisë irakiane. Ndërkohë një firmë tjetër angleze është e ngarkuar me mbrojtjen e zyrtarëve amerikan në Irak.

Fitimi i këtyre firmave private ushtarake të USA dhe Britanisë së Madhe arrin në 300 miliard dollar në vit.

Sidomos në Irak, ku sipas të dhënave dhe llogaritjeve shpenzohet në aspektin ushtarak një e treta e buxhetit amerikan, këto firma kanë fitime shumë të mëdha. Nga njëra anë janë arsytet ekonomike që i nxisin qeveritë e Londrës dhe Uashingtonit të angazhojnë firmat private në luftë. Nga ana tjetër ushtritë kombëtare të këtyre vendeve, me mbarimin e luftës se ftohtë po zvogëlohen si psh forcat amerikane të cilat janë reduktuar me 40%. Ushtria angleze asnjëherë nuk ka qenë më e vogël në numër sesa sot. Megjithë shpenzimet e mëdha që duhen bërë për të angazhuar firmat private, për USA dhe Anglinë është më me leverdi të marrin ekspertë të gatshëm sesa ti stërvitin e përgatitin vetë ato.

Kontroll nuk ka.

Është dhe një arsye tjetër ndoshta më kryesorja që USA dhe shtetet e tjera perëndimore po përdorin këto firma private në luftë: Aksionet e këtyre ushtarëve të firmave nuk janë nën kontrollin e parlamentit të qeverisë që i merr "me qira". Por ajo që është më kryesorja është se qeveria nuk mban

përgjegjësi për "gabimet" që mund të bëjnë ushtarët e firmave. Kështu ushtari përgjigjet para firmës që e ka "punësuar" për gabimet e tij dhe nuk duhet të dalin para gjyqit ushtarak. Gjenerali amerikan Hackworth thotë: Ushtarët e marrë me qira kryejnë "punë" të cilat opinioni publik nuk i merr vesh kurrë. "Ekziston rreziku që situata të dalë jashtë kontrollit sepse këto firma mund të kthehen në ushtri të vogla" paralajmëron një gjeneral amerikan tashmë në pension.

Edhe për Peter Singer privatizimi i luftës është problematik "Për herë të parë në historinë e shtetit po heqin dorë qeveritë nga drejta e tyre monopole për të ndërmarrë veprime ushtarake". Po ashtu ai thotë "Nuk duhet harruar se këto firma nuk kanë dalë në betejë për të mbrojtur interesat e shtetit por për të fituar para"

Firmat në front: Ekspertë lufte

Në USA ka më tepër se 30 firma ushtarake. Shumica prej tyre janë në listën e 500 firmave më të pasura të USA. Më të njohurat prej tyre janë MPRI, Dyn. Corp dhe ITT. Punëtorët e këtyre firmave janë aktiv në Irak, në Ballkan, Amerikën latine, Afganistan dhe Afrikë.

Edhe në Angli ka mjaft firma të tilla si psh ajo "Big Player" që siguron zyrtarët amerikanë e anglez në Irak. Për këtë firmë punojnë ish-anëtarë të njësisve speciale SAS dhe ish-paraushtarakë nga Fidxhi. Firma të tjera janë Erinys Internacional. Genric Ltd dhe Controll Risks Group.

Detyrat e ushtarëve privat

Jo vetëm në Irak ka ushtarë privat por me mbarimin e luftës së ftohtë, ata janë në të

gjitha vendet ku USA janë prezente ushtarakisht. Disa shembuj për këtë: Baza ushtarake amerikane Bond Steel në Kosovë u ndërtaua dhe është nën drejtimin e ushtarëve privat. Në qytetin verior të Bosnjës, Tuzla, ku gjendet Komanda e trupave paqeruajtëse, ka pothuajse 100% veçse ushtarë privat. Punëtorë të firmave amerikane ushtarake po stërvitin dhe po shkollojnë ushtrinë dhe policinë boshnjake.

Në Afganistan përgjigjet një firmë amerikane për sigurinë e presidentit Karzai. Sipas vrojtuesve ushtarët privat luftojnë dhe kundër Talibanëve. Me urdhër të Uashingtonit ushtarët privat shkatërruan disa plantazhe me kokainë në Kolumbi.

Ushtarët privat mund të bëjnë "gabime" më të rënda sesa ushtari i rregullt

Këtë gjë e vërteton rasti që solli shumë shqetësim në Bosnjë: Ushtarë të firmës amerikane Dyn. Corp rrëmbyen. përdhunuan dhe shitën si skllave seksi një vajzë 12 vjeçare. Shteti i Bosnjës hodhi në gjyq autorët e krimit. Autorët e krimit u hoqën nga puna dmth u larguan nga detyra në firmën Dyn. Corp. Ndjekje tjetër penale për këta ushtarë nuk pati. Ndërkohë që një ushtarë i rregullt do të dilte para gjyqit ushtarak dhe do të dënohej.

Firma Dyn. Corp po shkollon dhe policinë irakiane dhe ka marrë famë të madhe në Uashington. Në vitin 2001, ushtarë të Dyn. Corp rrëzuan një avion në Peru duke dyshuar se ka drogë. Mirëpo në bordin e avionit kishte vetëm misionarë. Dhënësi i kësaj detyre, qeveria amerikane, u tregua shumë e prekur nga ky incident, por përgjegjësinë për këtë ngjarje nuk e pranoi.

Autori: Susanna Bastaroli

Artikull i shkëputur nga gazeta ditore austriake "Kurier" 06. 01. 2004

Përktheu: Daud Kurtabegu

23.1.2004

Arsyeja e vërtetë për luftën në Irak

Le të fillojmë me arsyen e vërtetë për sulmet e njerëzve të librit – ose tartarët e rinj – në Irak dhe në të gjithë rajonin.

Ka shumë justifikime që sillen mbi këtë çështje por fakti është se ne jemi të sigurtë për atë se ekziston një objektiv kryesor që nuk ndryshon kurrë e cili i shpjegon të gjithë projektet e tjera. Është siguria e shtetit çifut dhe mbajtja e supremacisë së tij mbi të gjithë shtetet e tjera në rajon. Kështu që për të kuptuar pikëpamjet e ndryshme të Amerikës duhet mbajtur mend lidhja midis asaj dhe situatës në “Izrael” dhe sesi Amerika sillet me botën islame dhe të tjerët.

Kështu bazat për politikën amerikane: Nëse “Izraeli” është atje edhe Amerika është atje. Nëse superioriteti i “Izraelit” është siguruar ushtarakisht dhe ekonomikisht atëherë sjelljet e Amerikës do të jenë pragmatike dhe do t’i kushtojë kujdes dobive sociale të amerikanëve dhe do jetë më pak e egërsuar kundër arabëve.

Për të klasifikuar këtë le të shikojmë historinë e kundërshtimit:

1. Intervali i luftës më 1967 midis luftës së 1973 në Ramallah sjellja e Amerikës ishte më logjike dhe e arsyeshme. Po gjatë luftës së Ramallah Amerika e mbështeti “Izraelin” me avionet plus duke i shtypur arabët në media dhe aspekte të tjera.

2. Pas Camp David Amerika u fut më tepër në luftën e saj ndaj sovjetëve, e cila është pohuar nga Bregenski – dhe pastaj kundër Iranit.

3. Pas vrasjes së Sedatit një plan u shfaq për të përçarë rajonin në shtete të vogla në

mënyrë për të siguruar paprekshmërinë e “Izraelit”, megjithëse plani nuk dukej logjik. Por Amerika e aprovoi planin, ashtu siç aprovoi pushtimin e jugut të Libanit dhe goditjen e plantacioneve nukleare të Irakut.

4. Pas kryengritjes (Intifadës) dhe fillimit të lëvizjes libaneze kundër pushtimit Amerikë vendosi të merrte pjesë direkte – pas pushtimit të Kuvajtit – dhe vendosjes së rendit të ri botërorë – dhe pastaj të marrëveshjes së Oslos. Në mënyrë që të shtynte para planet cioniste në lindjen e mesme – Amerika u përpoq në atë kohë të mirrej logjikisht me arabët dhe filloj të përbante të gjithë rajonin në projektin e saj vital të globalizimit dhe atëherë plani i parë për të formuar shtete të vogla u zhduk që të zëvendësohet me një plan tjetër i cili është quajtur plani i lindjes së mesme.

Ky plan u shqetësua nga operacionet vetëvrasëse – e Amerika thirri për një konferencë në Sharm esh-Sheikh për të deklaruar solidaritetin me “Izraelin” dhe luftën kundër terrorizimit.

Pas një periudhete qetë kompanitë amerikane filluan aktivitetet e tyre për globalizimin dhe atëherë qeveritë arabe filluan privatizimin e shumë kompanive në vendet e tyre.

5. Pas kryengritjes së dytë (Intifadës së dytë) dhe prej frikës mbi “Izraelin” ishte deklaruar si lufta kryqtare e parë kundër terrorizmit, pastaj përsëri akset e të keqes veçanërisht kundër Irakut.

6. Kur Sharoni dështoi për t’i dhënë fund kryengritjes, “Izraeli” u bë më i padurueshëm dhe kërkoi ndërhyrjen e Amerikës në Irak.

Dhe kështu ne e dimë me pakundërshtimin më të vogël që ka një plan cionist prapa asaj – e cila mund të çojë në përzërjen ose madje edhe masakrimin total kundër Palestinezëve e cila mund të ndodh ose në Nablus ose në Gaza – dhe plani tjetër kundër arabëve brenda “Izraelit” dhe ku është një hartë që mund të zërë vend. Kështu kjo është zemra e luftës.

Kështu për Amerikën nuk ka ndonjë problem në trajtimin me qeveritë arabe derisa nuk prek sigurinë e “Izraelit” e atëherë bëhet një shqetësim i vërtetë. Kandidati i mëparshëm demokratik për President ka deklaruar pas 11 shtatorit, që janë elita njerëzish

të cilët kanë shumë autoritet e të cilët qëndrojnë prapa qeverisë së SHBA, UK dhe “Izraelit” e të cilët kanë vendosur që SHBA duhet të ndërhyjë në mënyrë direkte në luftën e lindjes së mesme. Dhe kjo çoi tek rezultati që e tërë bota qëndron në një anë dhe vetëm SHBA dhe “Izraeli” në anën tjetër dhe kukulla e tyre Blair-i. Një tjetër shkrimtar amerikan (Grace Hasle) ka shkruar që administrata amerikane ka kontribuar shumë prej 83 bilion dollarë – sasinë prej 14.000 dollarësh për çdo individ izraelit për çdo vit. Ka një marrëdhënie intime midis Izraelit dhe SHBA kur ju pyetni pse?

Përgjigjja është dhënë.

Dr. Safar el-Havale

30.01.2004

Sqarime për rrëmujën e sivjetme në Mina

Një prej riteve të haxhit është gjuajtja e gurëve në Mina. Aty tre ditë gjuhen gurë tre shtyllave që simbolizojnë të keqen dhe që është thënë se kanë qenë vendi ku të dërguarit Ibrahim tri herë i është paraqitur djalli i mallkuar, për ta luhatur atë në vendimin e tij për të kryer urdhërin e Zotit. Ndonëse gurët duhet gjuajtur edhe pasditave në të njëmbëdhjetën dhe të dymbëdhjetën ditë të muajit dhe atë tek tre shtyllat, gjuajtja e parë e gurëve dhe më e vështira për të kryer është ajo afër lindjes së diellit, në ditën e Bajramit, kur gjithë haxhilerët shkojnë prej Muzdelifes në Mina, për të gjuajtur gurët. Me arritjen aty atë ditë duhet të gjuhen shtatë guraleca të njëpasnjëshme vetëm në Xhamra El-Aqaba (shtylla më e vogël prej trijave dhe që ndodhet më afër Mekkës, e njohur gabimisht ndër popull si “shejtani i

vogël”). Atë ditë aty bëhet grumbullimi i madh i haxhilerëve prej gjithsejt afër dy milion haxhi për çdo vjet. Haxhive që janë të dobët dhe nuk mund të përballojnë rrëmujën që mund të bëhet gjatë gjuajtjes së gurëve, i lejohet të shkohet në Mina që në fund të natës e të gjuan gurët para arritjes së njerëzve tjerë, pra para kohës së zakonshme. Poashtu lejohet që dikush tjetër të kryen këtë rit për atë që nuk mund ta kryen atë, ashtu që një i shëndoshë mund të gjuan gurët edhe për ndonjë tjetër. Gurët mund të gjuhen edhe nga sipër prej urave kaluese të cilat që disa vjet janë ndërtuar në atë vend. Kordone të mëdha të forcave të sigurimit të Mbretërisë Saudite janë çdo vjet të angazhuara për sigurimin e rrugës që duhen ndjekur haxhilerët gjatë gjuajtjes së gurëve. Sivjet sipas raporteve zyrtare ishin të angazhuar 10000

ushtarë të cilët pas rrëmujës u përforcuan edhe me 2000 tjerë. Rrëmujat që ndodhin ndonjëherë mu në këtë vend zakonisht janë të shkaktuara nga dalja prej rrugës, ashtu që haxhilerë nga vende të ndryshme të botës ndodh që të tentojnë të hudhin gurët nga ana e gabuar ose duke mos u larguar nga vendi i gjuajtjes në mënyrë të duhur.

Në rrëmujën e sivjetme që ndodhi në urën për gjuajtje të gurëve, sipas raporteve të fundit, humbën jetën 251 haxhi. Kjo është fatkeqsia me numër më të madh të viktimave në këtë vend deri tani. Tjera herë ndodheshin nga zjarre në tenda të haxhilerëve kurse fatkeqsia më e madhe ishte në vitin 1990 kur ndodhi grumbullimi dhe në një tunel me çrast humbën jetën gjithsejt 1426 haxhi. Ndonëse shumica e viktimave të sivjetme, prej gjithsejt 244 të identifikuara deri tani ishin pakistanez dhe indonezian, ndër to ka edhe 53 që ende nuk u dihet nacionaliteti. Sipas lajmërimeve të organizatorëve të haxhit të sivjetëm ndër viktimat nuk kishte shtetas të Maqedonisë e as që u raportua për ndonjë haxhi të vdekur shqip-tar. Në mesin e viktimave kishte edhe 14

egjyptas, 11 turq dhe po aq prej Indisë, 10 algerian dhe po aq nga Bangladeshi; 8 sudanez, 7 marokien dhe 5 nga Kina. Po 4 viktimave prej Jemenit dhe 3 nga Shrilanka kishte nga dy viktimat prej Saudisë, Sirisë, Somalisë dhe Afganistanit. Sikur se kishte edhe nga një haxhi të vdekur në këtë rrëmujë nga Tunisi, Burma, Omani, Nigerisa, Çad dhe Kamerunit.

Në deklarin zyrtar të ministrit të haxhit të Arabisë Saudite njoftohet se shumica e viktimave ishin pleq dhe se ka gjasa që të nxiturit për gjuajtjen e gurëve nga ana e disa haxhilerëve të jetë shkaku i afërt për këtë rrëmujë. Nga ana tjetër ministri i punëve të mbrendshme që kryeson "Komisionin e lartë për çështje të haxhit" apeloj që çdo ndihmës dhe udhëzues për në haxh nga vende të ndryshme të porosisin haxhilerët e vet për qetësi dhe lëvizje të ngadalshme në mënyrë që gjatë kryerjes së riteve mos të dëmtojnë vetet e tyre e as që të dëmtojnë të tjerë.

Agjencitë e lajmeve informojnë se pas fatkeqsisë së sivjetme është vendosur formimi i një komisioni, në nivel më të lartë zyrtar, për vendosjen e një rruge të re për haxhilerët.

Albislam.Com,
06.02.2004

Bush dhe Blair nominohen për çmimin Nobel për paqë

Dy prej arkitektëve të luftës së Irakut, Presidenti i SHBA-së George W Bush dhe kryeministri Tony Blair, janë ndër të nominuarit për çmimin Nobel për paqë për vitin 2004.

Nominacionet për këtë shpërblim prestigjioz përfundojnë nesër (01-02-2004).

Pas dërgimit të mijëra ushtarëve për në luftë dhe dështimit për gjetje të armëve për shkatërrim masiv, z. Bush dhe z.Blair janë vënë në radhë për të marrë çmimin Nobel për paqë.

Ata u nominuan nga ana e Jan Simonsen, një anëtar i pamvarur i parlamentit norvegjez, i cili thotë se ky çift hoqi një diktator dhe kanë bërë botën një vend më të sigurt.

"Bush dhe Blair definitivisht ende e meritojnë ate" tha ai.

"Edhe pse ata nuk gjetën ato armë ata hoqën një diktator dhe kanë bërë botën një vend më të sigurt. Ata hoqën një të çmendur."

Armët për shkatërrim masiv të Saddamit ishin justifikimi qendror për luftën.

Vëzhguesit e çmimit Nobel thonë se as z. Bush e as z. Blair nuk kanë shumë gjasa për të fituar.

Të nominuarit tjerë janë të ndryshëm dhe përmbajnë edhe: Papën Gjon Pali II; Bashkimin European për të shënuar ekspansionin e saj për të kyqyr shtetet nga ish-blloku i lindjes; ish-diktatorin nacist Adolf Hitler; ish presidentin çek Vaclav Havel; ish-presidentin Jugosllav Slllobodan Millosheviç; dhe disidentët Kinez.

Çmimi për vitin 2003 i takoi avokates iraneze për të drejtat e njeriut Shirin Ebadi, nga numri rekord i nominuesve, gjithsejt 165.

Fituesi i çmimit shpallet në muajin tetor.

Marrë nga: <http://www.abc.net.au/>
13.02.2004

Artikujt e paraqitur në këtë seksion janë mendime dhe komente personale te autorëve dhe nuk korespondojnë domosdoshmërisht me ate që redaksia e Albislam.Com i din për të vërteta.

Kosovë- gjimnazistja e mbuluar dëbohet nga ora e mësimit

Nxënësja në gjimnazin "Sami Frashëri" në Prishtinë ka qenë e përjashtuar nga ora mësimore përshkak se ka ardhur e mbuluar me shami, kurse drejtori i ka ndaluar asaj që të kthehet e mbuluar. Ombdusmani i Kosovës Marek Nowicki ka dërguar letër deri tek ministria kosovare për arsim në të cilën kërkoi sqarime për rastin. Sipas Nowicki bartja e shamisë është prej të drejtave themelore të njeriut. Drejtori i gjimnazit mbrohej duke thënë se ministria kërkon që nxënëset të mos vijnë në orë të mbuluara.

Më poshtë keni letrën e plotë marrë nga faqja zyrtare e Institucioni i Ombudspersonit në Kosovë:

ombudspersonkosovo.org

Më 9 shkurt 2004

z. Rexhep Osmani

Ministër i Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë

Regjistri i Përkohshëm Nr. 1190/2004

M. Q.

kundër

Ministrit të Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë

I nderuari z. Osmani,

Ombudspersoni ka pranuar kërkesën e lartpërmendur, të paraqitur më 6 shkurt 2004, nga e cila kuptohet që parashtruesja e saj ankohet rreth asaj që drejtoresha e Shkollës së mesme "Sami Frashëri" në Prishtinë ia kishte ndaluar ta mbajë shaminë e saj të kokës, duke u bazuar në një vendim të Ministrit të Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë. Ajo gjithashtu i kishte thënë asaj që do të përjashtohet nga shkolla nëse do të insistonte ta mbante shaminë edhe më tutje në kokë.

Ky rast ngrit çështje serioze të të drejtave të njeriut. Prandaj, do të kisha pasur dëshirë të ju lus të më informoni rreth dispozitave ligjore në të cilat Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë e ka bazuar vendimin e saj për të ndaluar mbajtjen e shamive të kokës nëpër shkolla.

Në mënyrë që të vazhdoj më tutje me hetimet e mia mbi këtë rast, do të kisha pasur dëshirë që këto informata të m'i ofroni sa më shpejtë që të jetë e mundur, por jo më vonë se më 23 shkurt 2004.

Ju falënderoj për bashkëpunimin tuaj në këtë çështje.

Me nderime,

Marek Antoni Nowicki

Ombudspersoni

Albislam.Com

17.02.2004

Robërimi i shkencës në kohën e civilizimit

Njëri nga shkenctarët islamik ishte Ibën Hishami. Fjala është për një matematicien dhe fizikant të shquar, i cili ka bërë hulumtime tejet interesante lidhur me dritën, kështu që evropianët i pranuan shumë qëndrime të tij lidhur me këtë çështje. Ne sot në trashëgimi e kemi librin e Ibën Hishamit “El-Menazir”. Roxher Bejkoni është njëri prej shkenctarëve të njohur evropianë dhe llogaritet ndër gjenitë e Evropës. Ka jetuar në shekullin e XII gregorian. Ky njeri është shërbyer me shkollën andaluziane-islame dhe ka konsideruar se gjithë diturinë e tij ia ka borxh Ibën Hishamit. Vil Durant-i në “Historinë e civilizimeve”, ndërsa Gustav Le Bon-i në “Historinë e civilizimeve islame dhe të Perëndimit”, e transmetojnë nga vet Bekoni qëndrimin decidiv: “Mësuesi im kryesor në këtë shkencë është Ibën Hisham-i dhe unë i kam shfrytëzuar librat e tij”. S’do mend, më vonë shumë të tjerë e kanë lëvizur para çështjen e dritës. Me njohjen e dritës dhe kualiteteve të saj, njeriu e mësoi fotografinë, fotografimin dhe inçizimin filmik. Kjo është çështje e shkencës. Por, a ka përparuar me këtë shkencë? Gjithësesi se ka përparuar. Sa gjëra të dobishme i ka kuptuar njeriu në këtë mënyrë!

Shkenca e bën punën e vet dhe bën zbulime të reja. Megjithatë, nganjëherë hasim njeriu e dhënë pas parasë dhe pasioneve, i cili shkencën e shfrytëzon si shkencë për zbrazjen e xhepave të njerëzve, madje, edhe prishjen e moralit të tyre. Me shkencën, të

cilin e zhvilluan të parët, të dytët bëjnë filma të pështirë dhe të papëlqyer. Pra, ata e robërojnë shkencën. Me ndihmën e shkencës bëjnë filma të shfrenuar, rezultat i të cilëve është rrënimi i moralit të njerëzve. Në këtë rast, a mund ta pranojmë ndonjë film dhe të themi: kjo është shfaqje e këtij shekulli, si produkt i shkencës. Përgjigja, është, jo. Ky nuk është vetëm produkt i shkencës por prodhim i shkencës dhe i diç tjetër. Produkt i pasioneve i atyre të dhënë pas epsheve, të cilët shkencën e kanë marrë në duart e tyre dhe kanë bërë diç të këfillë.

Do ta potencoj edhe një shembull tjetër: në botë sot shënon progres edhe shkenca të cilin e quajnë kimi. Shkencë, e cila e konfirmon specificitetin e bashkëdyzimeve të materies dhe e aftëson njeriun që me bashkëdyzimin e elementeve të krijojë gjëra interesante e të dobishme, siç janë ilaçet. Shkenca përparon në zbulimin e specifikave të bashkëdyzimeve. Ajo përparon dhe zhvillohet deri në atë masë në të cilën është shkencë. A duhet t’i përshtatemi këtij përparimi të shkencës? Po, duhet. Mirëpo, ajo arrin në fazën kur vërejmë që kjo shkencë ka rënë në shërbim të të prishurve. Njerëzit janë asimuar, janë shkathtësuar në kimi, janë njohtuar me veçoritë e bashkëdyzimeve kimike, pastaj në shkencë e kanë përdorur për bërjen e narkotikëve. Heroini, krahas të cilit hashashi do vlerësohej si i pasherr, sepse ky është disa here më i fuqishëm nga hashashi, edhe në kuptimin e të pirit, edhe në

kuptimin e toksicitetit. Edhe gruaja më e ndershme, nëse, mos e dhëntë Zoti, krijon varshmëri nga heroina, do të ishte e gatshme të dorëzohej për një sasi të vogël të kësaj substance, kur ta kaplojë kriza. Kjo është brenjë e njerëzimit. Është apo nuk është e implikuar shkenca në prodhimin e heroinës?! Po, është e implikuar. Por shkenca nuk e ka bërë heroinën. Atë e ka bërë epshi njerëzor, dhënia njerëzore pas epsheve.

Shkenca është fanar në dorën e njeriut. Kahdo e në cilindo rrugë ta merrni fanarin, ai do të ndriçojë atë vend ku e keni sjellur. Kemi farmaceutë që rezonojnë edhe kështu: “Tash kur u arsimova qaq lart në farmaci, para se ta hap një barnatore, në të cilën në ditë do të fitoj pesëdhjetë apo njëqind dinarë, më mirë të prodhoj heroinë, e cila, në vend se tre-katër mijë dinarë në muaj, do t’me mundësojë fitim prej 20-30 mijë dinarëve.” A duhet që ne tash ta konsiderojmë heroinin prodhim të përparimit kohor, të themi se si heroina është prodhim i këtij shekulli (20-të) dhe kërkesë e kohës, dhe që, në emër të kësaj, ta konsumojmë të gjithë?!

Këtu u sollën ato dy potencialet, për të cilat flitet në Kur’an: “Ua kemi ofruar amanetin” dhe “e ai vërtetë është tiran dhe i paditur.” Janë unifikuar aftësia e iniciativës së njeriut dhe tirania njerëzor e mosdija e tij. Don të thotë se aftësia e tiranisë e ka nënshtruar aftësinë e tij për iniciativë. Rezultat i asaj që aftësia inicuese u gjend në shërbim të pasioneve (epsheve), janë, bie fjala, filmat në të cilat gruaja keqpërdoret dhe shndërrohet në objekt, apo prodhimtaria e narkotikëve, siç është heroina.

Do ta apostrofojmë edhe një shembull: epiteti më i shpeshtë që i përket kësaj kohe, është ‘koha e atomit’. Mirëpo, kur njeriu u nis që sadopak minimalisht të shfrytëzojë fuqinë e atomit, hegjemonistët botërorë

i shtynë shkencëtarët, që duke shfrytëzuar këtë forcë, ta konstruktojnë bombën, në mënyrë që kjo bombë të shërbejë për atë që me të t’i kërcnohet çdokujt që do të donte të frymonte i lirë. A mund të thuhet që, meqë kjo bombë është rezultat i zbulimit të atomit dhe prodhim i shekullit (20-të), ajo pashmangshëm është diç e mirë për njerëzit dhe paraqet kërkesë të kohës?! Nëse do të duhej të harmonizohej me të gjitha kërkesat e kohës, përse atëherë e tërë bota po bren-goset për shkak të garimit në armatim i cili ekziston sot dhe përse të gjithë njerëzit konstruktivë flasin se zhvillimi i këtyre armëve duhet ndaluar?! Pse thonë: Ejani t’i kundërvihemi kësaj?

Ky është zhvillim i shkencës, por jo i shkencës së lirë. Edhe këtu aftësia inicuese e njeriut është gjendur në shërbim të hegjemonistëve. Do të thotë, iniciativa është shndërruar në robëreshë të hegjemonizmit. Thonë se në Amerikë në një rast ishte organizuar një solemnitet për Ajnshtajnin dhe me këtë rast për te dhe virtytet e tij folën shkencëtarët prezentë. Kur i erdhi radha vetë atij që t’u drejtohet të pranishmëve, kishte thenë: “Mos e lëvdoni ate që shërbeu si mjet për t’u bërë bomba.”

S’do mend se njeriu i cili e zbuloi nuk mëtoi as e pati për qëllim që ta bëjë bombën atomike. E zbuloi këtë energji me synim që atë ta përdorë për të mirën e njerëzimit. Por, para se të arrinte të bënte çfarëdoqftë, Ruzveltë, Stalinë, Hrushçovë, Ajzenhauerë, Çerçilë, e shumë të tjerë si këta lëvdaqë, përnjëherë e shfrytëzuan këtë fuqi për interesa të tyre vetanake dhe për sigurimin e pushtetit.

Ai që e zbuloi inçizimin manjetofonik, padyshim, ka pasur qëllim që t’i shënojë ligjëratat e konferencat që mbahen dhe që njerëzit këtë ta shfrytëzojnë. Mirëpo, në këtë

mënyrë, nuk janë shënuar madje as dy ligjërata, kur erdhi në shprehje pasioni njerëzor. Dhe çka ndodhi? Forca e pasionit njerëzor përpiket të përfitojë nga shkenca dhe për t'ia përshtatur vetës.

Nga kjo, pra, e kuptojmë se, sikundër që ekziston përparimi, tek njeriu ekziston edhe prapambetja. Që nga kohërat më të lashta mësuesit e etikës në botë na mësojnë se fakti që dikush ka njohuri nuk është shkak i mjaftueshëm që të hapërojë rrugës së mirësisë për njerëzimin. Është e mundur që njeriu të posedojë dituri, por që kjo dituri të jetë në shërbim të pasioneve të tij.

Sigurisht nuk do të arrijë larg shoqëria në të cilën shkencëtarët përpiqen që ta përparojnë shoqërinë e pastaj njerëzit e prapë e presin rastin që ta keqpërdorin veprën e tyre?! Kjo është analogji të cilën mund ta përdorin edhe lidhur me ndryshimet që ndodhin në kohë, pra, t'i shikojmë cilat janë ndryshime të mira, e cilat ato të këqia. Nuk duhet t'i përshtatemi ndryshimeve të cilat, kjo është e saktë, i nxitë edhe shkenca, nëse ajo dituri më pas gjendet në shërbim të pasioneve. Të harmonizohesh me to, do të thotë shkatërrim.

Nëse thonë: "Kjo është koha e shkencës", do t'u themi: "Po, është koha e shkencës, por a kanë shterrur të gjithë burimet e qenësisë njerëzore, pos shkencës? A kemi të bëjmë vetëm me kohën e ditorisë? Vallë njeriu sot është vetëm i ditor dhe tek ai nuk ka kurrfarë force tjetër? Vallë është ashtu! Përqëndrojeni vëmendjen në si vijon: në asnjë kohë dituria nuk ka qenë më në burg se sa në kohën tonë. Këtë epokë nuk duhet quajtur epokë të ditorisë, por epokë të shtypjes së ditorisë, epokë të robërimit të saj. Do të thotë epokë në të cilën ditorinë nuk e lënë të lirë. Në të gjitha epokat tjera dituria ka qenë më e lirë. Kurrë shkenca nuk ka qenë e

keqpërdorur, e robëruar dhe e mjerë si sot.

Nëse vërtetë e përqëndroni vëmendjen, do të vëreni që sapo të shfaqet një dijetar, bie fjala, një inovator, apo ndonjë psikolog i spikatur, forcat politike menjëherë do ta përvetësojnë për vete. Do t'i thonë: "Eja dhe shfrytëzoi aftësitë tua në shërbimin tonë." E ai nuk ka alternativë. Shembulli më i mirë për këtë janë fizikantët atomikë. Askush në botë nuk është më i pikëlluar dhe më i mjerë si ata. Kudo që në botë shfaqet fizikanti atomik i klasit të parë, do t'i shkojnë edhe politikanët e fuqishëm që ta grabisin, në mënyrë që ditorinë e tij ta vejë në dispozicion të tyre dhe që, më në fund, atë të mos e shfrytëzojnë armiqët e tyre. Ata ia përpilojnë programin dhe i thonë: "Duhet të sillësh në bazë të këtij programi dhe nuk ke të drejtë të jetosh ndryshe pos kështu."

Kudo qofshin, dijetarët e shquar i njohin fshehtësitë e shkencave natyrore, të cilët njerëzit tjerë, nuk i dijnë. Është e mundur që në ish BRSS të jenë disa dijetarë të tillë, mirëpo sa janë vërtetë, nuk mund të dihet, sepse numri i tyre është pjesë e fshehtësisë. Është e mundur që po kaq të jenë edhe në Amerikë. Për secilin prej tyre janë të ngarkuar me dhjetra njerëz, të cilët kujdesen që ata të mos ua zbulojnë fshehtësinë të tjerëve, apo që ndokush të mos i vjedhë ato fshehtësi. Në botë nuk ka askush më i dëshpëruar se ata, sepse ata nuk e gëzojnë këtë liri që e keni ju dhe unë. Ata nuk kanë të drejtë të kontaktojnë madje as me vëllaut e vet. Përse? Sepse është e mundur që dijetari ka dëshirë t'ia thotë disa fshehtësi vëllaut në besim, ndërkaq që vëllai pastaj ato mund t'ia lë në dispozicion ndonjë qeverie të huaj. Me këtë ajo qeveri do ta tejkalojë këtë të parën.

E çfarë është pra kjo epokë e ditorisë?! Është epokë e ditorisë, mirëpo jo epokë e lirisë së ditorisë, por epokë e robërimit të saj.

Epokë në të cilën një fuqi tjetër, e jo dituria, qeverisë me njerëzit, duke i marrur dijetarët si mjet për realizimin e qëllimeve të veta.

Pra, nëse them se nuk duhet që verbërisht të përshtatemi me kërkesat e kohës, kjo nuk është kundërvënie ndaj diturisë. Kjo ngjan meqë e dijme se ajo që gjithëherë nuk është ende epokë e shkencës së lirë, mendjes së lirë, epokë në të cilën shkenca dhe mendja do të mbizotëronin ndaj pasioneve dhe dëshirave të prapa njerëzore. Do të thotë, ende nuk është epokë në të cilën Ajn-

shtajni është sundimtar dhe urdhërdhënës, kurse Ruzvelti i përvujtur dhe në shërbim të tij. Në realitet është e kundërta. Platoni ka idenë e njohur për "qytetin ideal". Ai konsideron që bota një ditë do ta arrijë lumturinë e plotë, andaj dijetarët do të jenë sundimtarë, ndërsa sundimtarët dijetarë. Bota nuk do të ketë lumturi përderisa dijetarët të jenë një klasë, kurse sundimtarët një klasë tjetër. Ne muslimanët konsiderojmë që do të vijë epoka e lumturisë së njerëzimit, epoka e drejtësisë së plotë.

Përktheu: S.Selimi

23.01.2004

Historia e sakrificës së Ibrahimit

Vëllezër dhe motra, të gjithë ne e dimë historinë e sakrificës së Ibrahimit, alejhis-selam, dhe ne themi se ishte një test nga All-llahu, subhanehu ve teala,. Por a e kuptojmë me të vërtetë se çfarë kaloi Ibrahimit? A e kuptojmë se çfarë do të ishim në vend të Ibrahimit? A mund ta marrim me mend çfarë ndodhi? Pse e konsiderojmë Ibrahimin si babain e besimit? Çfarë ishte ajo që ai arriti?

Ibrahimi, alejhis selam, është i dalluar në Kur'an me titullin halil-ul-Allah (mik, i dashur, i afërt, i All-llahut). Në suren en-Nisa All-llahu thotë: "Kush ka fe më të mirë se ai i që sinqerisht i është bindur All-llahut dhe, duke qenë bamirës, e ndjek fenë e drejtë të Ibrahimit? All-llahu e zgjodhi Ibrahimin për të dashurin më të ngushtë". [en-Nisa: 125]

Ai është gjithashtu i përshkruar në Suren en-Nahl si një model: "Vërtet, Ibrahim ka qenë shembëlltë e të mirave, adhures i All-llahut, besimtar i drejtë dhe nuk ka qenë nga idhujtarët". [en-Nahl: 120]

Ibrahimi ishte i lindur në mesin e adhuresve të idhujve dhe të yjeve, në shtëpinë e Azerit, baba i tij, i cili ishte një idhujbërës. Ibrahimit ishte midis kufarëve por nuk ishte prej tyre. Ai ishte si një lule tevhide që rritej mes barishteve të shirkut.

"Përkujtoju (o i dërguar) kur Ibrahimit i tha babait të vet Azerit: "A statuja (idhuj) adhuron për zota? Unë po të shoh ty dhe popullin tënd në një humbje të sigurt". [En'am: 74]

Nga Shtëpia e Azerit Ibrahimit sfidoi politeizmin e njerëzve të tij. Me të vërtetë Ibrahimit është i njohur si thyesi historik, si vendosës i monoteizmit dhe thyesi i injorancës.

Gjenden ajete të shumta në Kur'an të cilat përshkruajnë sesi Ibrahimit debatoi kundër adhuresve të idhujve, argumentet e tij racionale kundër skeptikëve dhe atyre të cilët adhuronin trupa qiellorë, sesi ai trajtonte jobesimtarët, sesi ai i ligjëronte njerëzve të tij. Në suren Bekare All-llahu thotë: "A nuk ke arritur të dijs për atë që përse All-llahu i

kishte dhënë pushtet, ai (Nemrudi) polemizoi me Ibrahimin rreth Zotit të tij. Kur Ibrahim tha: "Zoti im është Ai që jep jetë dhe vdekje!" Ai tha: "Edhe unë jap jetë dhe vdekje!" Ibrahim tha: "Zoti im e sjell diellin nga lindja, sille pra ti atë nga perëndimi?" Atëherë ai që nuk besoi mbeti i hutuar. All-llahu nuk e shpie në rrugë të drejtë popullin mizor". [bekare: 258]

Në një tjetër shembull në Suren Enbija: "Ne i dhamë Ibrahimit herët të mbarën, sepse Ne e kemi njohur mirë atë. Kur ai babait dhe popullit të vet u tha: "Ç'janë këto statuja që i adhuroni?" Ata thanë: "I gjetëm të parët tanë, që po i adhuronin". Ai u tha: "Edhe të parët tuaj e edhe ju qartë ishit të humbur!" Ata thanë: "Me gjithë mend e ke apo mos po tallesh!" Atëherë ai tha: "Jo, por Zoti juaj është Zoti i qiejve e i tokës, është Ai që i krijoi ato, ndërsa unë jam dëshmues për këtë!" Pasha All-llahun, posa të largoheni ju, unë kam për t'ia bërë atë që duhet statujave tuaja! Dhe i bëri ato copë-copë, përveç një më të madhes që e kishin ata e me shpresë se atij do t'i drejtohen (për ta kuptuar se kush i theu). (Kur u kthyen i panë) Ata thanë: "Kush e bëri këtë me zotat tanë? Ai na qenka kriminel!" (pastaj) thanë: "Kemi dëgjuar për një djalosh që i përqshte ato, të cilit i thonin Ibrahim". Ata thanë: "Silleni atë këtu në sy të njerëzve që ta shohin (e ta dënojmë)". I thanë: "A e bërë ti këtë me zotat tanë, o Ibrahim?" Ai tha: "Jo, por atë, e bëri i madhi i tyre, ju pyetni ata nëse janë që flasin?" Ata u ndalën e u menduan me veten, e dikush tha: "Vërtet, ju jeni mu ata të gabuarit (pse adhuroni gjëra të kota)". Mirëpo, pastaj e shoshitën këtë gjë në kokat e tyre (u kthyen nga bindja në kokëfortësi) dhe thanë: "Po ti e ke ditur se këta nuk flasin!" Ai tha: "A po adhuroni pra në vend të All-llahut asish që nuk u

sjellin kurrfarë dobie as dëmi?" Medet për ju dhe për ata që i adhuroni, pos All-llahut, po a nuk po kuptoni?" Atëherë ata thanë: "Digjeni atë (Ibrahimin) dhe ndihmoni zotat tuaj, nëse doni t'u ndihmoni!". [Enbijah: 51-68]

Si zakonisht kur gënjeshtër është e shkaktërruar në baza intelektuale reacion janë plane të këqija dhe shtypje. Përgjigjja e njerëzve të Tij për daven (thirjen) e tij është dhënë në Suren el-Ankebut: "Po përgjigjja e popullit të tij nuk ishte tjetër vetëm të thotë: "Mbyteni atë (Ibrahimin) ose digjeni". [Ankebut: 24]

Ibrahimi mund ta kishte dorëzuar mesazhin e tij dhe besimet e tij për të shpëtuar veten e tij nga zjarri i Nemrudit. Megjithatë, ai zgjodhi të bie dëshmorë. Ai zgjodhi të vdes e që mesazhi i All-llahut të rrojë. Ai zgjodhi të futej në zjarrin e injorancës dhe tiranisë për të shpëtuar njerëzimin nga zjarri i injorancës dhe tiranisë. Kështu ai ishte hedhur në zjarr.

Por All-llahu kishte një caktim të ndryshëm për Ibrahimin dhe ai nuk u dëmtua gjë: "Mirëpo, All-llahu e shpëtoi atë prej zjarrit. Për një popull që beson, këtu vërtet ka fakte bindëse". [Ankebut: 24] All-llahu gjithashtu ka thënë: "Po Ne i thamë: "O zjarr, bëhu i ftohtë dhe shpëtim për Ibrahimin!" [Enbija: 69]

Kjo mrekulli nuk i frenoi adhuruesit e idhujve nga planet e tyre makabre, persekutionet, abuzimi, egërsia dhe izolimi ndaj Ibrahimit. Por ai qëndroi i pa kompromituar, i patundshëm në besimet e tij, i durueshëm në vuajtjet e tij, i sjellshëm në edukatën e tij derisa bëri hixhretin për tek vendet e Aramit dhe Kenanit.

Ai u largua nga vendi i babait të tij për tu bërë një i huaj në tokën e premtuar. Vëllezër dhe motra, ishte me të vërtetë një tokë e premtuar. Një tokë ku Ibrahim vazhdoi

luftën, davetin, lëvizjen duke mbajtur i vetëm përgjegjësinë e rëndë të misionit të Tevhidit në një kohë errësire, shtypjeje, kohë paragjykimesh dhe injorance. Ibrahim nuk kishte fëmijë. Në peygamberllëk dhe shërbim ndaj Zotit, kur Ibrahim filloi të plakej, dëshira e tij për të pasur një fëmijë u rrit më shumë.

“Zoti im, më dhuro mua (një fëmijë) prej të mirëve! ”. [Saffat: 100] ishte lutja e tij drejtuar All-llahut.

Allahu ia plotësoi premtimin duke e bërë Ibrahimin nismë të linjës së peygamberëve: “Ne e gëzuan atë me një djalë që do të jetë i butë (i sjellshëm)”. [Saffat: 101]

Allahu solli mëshirë një të dërguari të moshuar, të vetëm. Për Ibrahimin, Ismaili nuk ishte vetëm një djalë për një baba pa fëmijë, i një jete në pritje, shpërblimi i një shekulli vuajtjesh, ishte fryti i jetës së tij, shpresë dhe një fëmijë për një njeri të moshuar.

Ismaili duke qenë premtimi për gjeneratat e ardhme ishte në një farë sensi e gjithë bota për Ibrahimin.

Kështu kishte gëzim dhe hare në shtëpinë e Ibrahimit ndërkohë që Ismaili po rritej nën diellin e dashurisë së babait të tij.

Vëllezër dhe motra, Ibrahim do të sprovohet edhe një herë. Ibrahim kishte parë një ëndërr në të cilin i ishte urdhëruar nga All-llahu për të sakrifikuar djalin e tij të vetëm.

Vëllezër dhe motra, pse duhet Ibrahim, jeta e të cilit ishte përkushtuar peygamberllëkut, xhihadit për të hequr injorancën, e për të vendosur bazat e tevhidit të sprovohet edhe një herë?

Kjo sepse njeriu nuk duhet të pushojë?

Kjo sepse njeriu nuk duhet të mashtrohet nga njëqind vjet në xhihad dhe fitore?

Kjo sepse ai nuk duhet të mendojë për veten e tij se është pa dobësi?

Kjo sepse çfarëdo që ne do të rregullojmë në këtë botë do të na verbojë neve?

Dhe së fundi sepse sa më shumë të rritemi shpirtërisht më i lartë është rreziku i të rënit?

Vëllezër dhe motra, nuk është e mundshme për të përcjellë me fjalë ate çka për Ibrahimin ishte të urdhëruarit nga All-llahu, subhanehu ve teala, që ai të sakrifikon djalin e tij të vetëm.

Si mund Ibrahim të marrë djalin e tij të dashur, frutin e jetës së tij, gëzimin e zemrës së tij, kuptimin e jetës së tij, Ismailin e tij dhe ta mbajë atë në tokë, t'i mëshojë një thikë në fyt dhe ta vrasë?

Nëse do të ishte të sakrifikuarit e Ibrahimit në duart e Ismailit, sa e lehtë do të kishte qenë (për Ibrahimin)! Por jo! Ismaili i ri duhet të vdesë dhe plaku dhe i moshuari Ibrahim duhet të jetojë!

Ibrahim, thyesi i idhujve, duhet të jetë ndarë më dysh!

Brenda tij do të kishte qenë një luftë, xhihadi më i madh. Cila luftë? Dilema, vështirësia e zgjedhjes!

Kë duhet të zgjedh Ibrahim?

Dashurinë për All-llahun apo për veten?

Peygamberllëkun apo të qënurit babë?

Besnikëri ndaj Zotit apo besnikëri ndaj familjes?

Besim apo emocione?

Të vërtetën apo realitetin?

Vetëdijen apo instiktin?

Përgjegjësinë apo kënaqësinë?

Detyrën apo të drejtën?

Tevhidin apo shirkun?

Të bëhet apo të jetë?

Kë duhet të zgjedh Ibrahim?

Vëllezër dhe motra, Ibrahim ... u tund nën forcën e ankthit të dhimbjes. Pas paraqitjes së tretë ai vendosi të kryejë urdhërin e All-llahut. Kjo që në ritet e haxhit është goditja me gurë e tre idhujve që përfaqsojnë Iblisin (shejtanin) i cili ngacmoi Ibrahimin për të kundërshtuar All-llahun.

Kur një e vërtetë zbukuron jetën tokësore të dikujt, shumë njerëz bëhen kërkues të vërtetës. Por kur një e vërtetë kundërshton këtë jetë dhe shpie në probleme, humbje dhe rreziqe, kërkuesit e të vërtetës janë të paktë në numër.

Iblisi punon kudo ku ai gjen gjurmë frike, dobësie, dyshimi, dëshpërimi, zillie dhe madje edhe dashuri të madhe për dikend. Iblisi Ndonjëherë paraqet arsyet logjike, intelektuale dhe justifikimet fetare për të arritur rezultatin e tij.

Për shembull ne mund të imagjinojmë që nën presionin e ankthit të tij dhe dhimbjes mund të ishin përdorur shumë justifikime. Ndoshta se kuptimi i dëb (prerrje me thikë) është vetëm një metaforë për të vrarë egon tuaj. Ndoshta Ismail mund të jetë një emër i përgjithshëm dhe jo i biri i Ibrahimit. Ndoshta "sakrifikimi i Ismailit" aktualisht do të kuptohej si "sakrifikimi i dashurisë për Ismailin".

Por Ibrahim, Halil-ul-Allah, kishte besim tek All-llahu dhe ai e dinte që All-llahu, subhanehu ve teala, kërkonte sakrificën. Vetëdija e Ibrahimit do jet tallur me të gjitha këto justifikime logjike dhe arsye.

Ibrahimi zgjodhi Zotin dhe dorëzoi Ismailin.

Vëllezër dhe motra, në Mina, një bisedë e çuditshme ndodhi mes një babai dhe djalit të tij. Ibrahim i tha Ismailit: "O djali im, unë kam parë (jam urdhëruar) në ëndërr të pres ty. Shiko pra, çka mendon ti?" [Saffat: 102]

Çfarë fjalësh të frikshme, për një fëmijë ti dëgjojë ato!

Por Ismaili kishte gjithashtu besim. Ai iu nënshtrua vullnetit të All-llahut. Duke e kuptuar të atin, Ismaili i tha këto fjalë ngushëlluese: "O babai im, punoje atë që urdhëroresh, e ti do të më gjesh mua, nëse do All-llahu, prej të durueshmëve!" [Saffat: 102]

Ibrahimi është konsultuar me djalin e tij i cili me dëshirë ofroi veten e tij urdhërit të

All-llahut. Zgjedhja e Ibrahimit ishte sakrificë. Ajo e Ismailit ishte vetësakrificë: rënia dëshmor.

Kjo i dha Ibrahimit fuqi. Ibrahim i lidhi zemrën e tij tek Zoti, ai mori Ismailin e jetës së tij në një dorë dhe thikën e besimit në dorën tjetër dhe eci derisa arriti tek vendi i sakrificës. Ai uli Ismailin në tokë duke ia larguar fytyrën e tij nga ai, dhe kështu ai morri të presë Ismailin. Por nga mëshira e All-llahut thika nuk preu. Ibrahim mori një dash dhe ishte thirrur nga All-llahu: "O Ibrahim!" "Ti tashmë e zbatove ëndërrën! Ne kështu i shpërblejmë të mirët!". [Saffat: 104-105]

Vëllezër dhe motra, Ibrahim fitoi çdo gjë dhe mbajti Ismailin. Zoti dëshironte që Ibrahim të bëhej kasapi i Ismailit. Kur ai u bë, prerrja me thikë rra.

Njerëzimi ka nevoja por Zoti nuk ka nevoja. Ai është Kajjum (i vetëmjaftueshëm). All-llahu, subhanehu ve teala, në urtësinë e Tij e rriti Ibrahimin në pikën më të lartë, atë të sakrifikimit të Ismailit të tij, pa e sakrifikuar Ismailin. All-llahu, subhanehu ve teala, e bëri Ismailin sakrificën më të madhe pa i sjellur atij asnjë dëm.

Kjo ngjarje është përfeksionim i njerëzimit, liri nga burgu i instikëve dhe egos personale.

Kjo ngjarje monumentale përmes Ibrahimit na mëson neve që jeta njerëzore, jeta e Ismailit, jeta e Ibrahimit dhe e çdo kujt kërkon të kuptuarit dhe vlerat e saja nga Zoti dhe jo nga natyra. Do të thotë që gjërat e mira në jetë marrin vlerat e tyre jo nga vetë fakti që ata ekzistojnë dhe që mund të vlerësohen, të shijohen, por vetëm nga Zoti. Në njëfar mënyre kjo ishte që Ibrahim ta jep Ismailin për ta rimarrë atë përsëri mbi baza të vërteta.

Vëllezër dhe motra, njerëz të ndryshëm, në mënyrë të ndryshme, e organizojnë besnikërinë e tyre ndaj Zotit, ndaj familjes dhe ndaj popullit ose shtetit. Për një mendje

sekulariste, për një mendje ateiste, Ibrahim ishte duke vrarë Ismailin por për një vetëdije fetare ai ishte duke sakrifikuar Ismailin. Ibrahim na mëson që ne duhet t'ia dedikojmë detyrimin absolut vetëm Zotit dhe është marrëdhënia jonë me Zotin ajo e cila duhet ti tejkalon dhe të vendosë marrëdhëniet tona me familjen/popullin dhe jo e kundërta.

Vëllezër dhe motra, ka ende shumë për të kuptuar dhe zbuluar rreth kësaj ngjarjeje monumentale. Vëllezër dhe motra, Ismaili ishte djali i Ibrahimit. Po Ismaili juaj kush është? Çfarë është? Diploma juaj? Reputacioni juaj? Paratë tuaja? Shtëpia? Makina? Bashkëshorti ose bashkëshortja? Familja? Dija? Titulli? Veshja? Fama? Bukuria? Fuqia? Karriera juaj?

Si çka?

Mirë, ju e dini këtë vet.

Çfarëdo që është ajo që në sytë e juaj zën vendin e Ismailit në sytë e Ibrahimit!

Çfarëdo që ju dobëson ju në rrugën e besimit!

Çfarëdo që ju ndalon ju në lëvizjen tuaj!
Çfarëdo që sjell dyshime tek përgjegjësitë tuaja!

Çfarëdo që ju burgos nga liria juaj!

Çfarëdo që ju çon ju për të kompromentuar dhe justifikuar!

Ajo gjë që ju shurdhon veshët tuaj përballë mesazhit të vërtetë!

Çfarëdo ju thërret të ndaleni!

Çfarëdo që ju shkakton të braktisni detyrën tuaj!

Çfarëdo ose kushdo që ju mban të qëndroni me të/atë!

Le të kërkojmë për ato tek vetet tona dhe le t'i sakrifikojmë ato për të ecur drejt All-llahut, subhanehu ve teala, dhe për të hequr thikën e vërtetë nga fyti i muslimanëve të shtypur...Vëllezër dhe motra, le të revoltohemi kundër vetes kur adhuroes pandjenja të jemi bërë. Përkujtohuni se ky bajram i ynë nuk është Bajram i fitores. Është Bajram i sakrificës (ad-ha).

Marrë nga: Islaam.com

Përktheu: Ammar Ardit Kraja

30.01.2004

Mes tërheqjes së dunjasë dhe ahiretit

Gjatë dëgjimit të një ligjrate apo hutbeje zemra bëhet më vigjilente por menjëherë sa lihet ajo ndejë, në të cilën është përmendur All-llahu, ngurtësia dhe pavëmendshmëria kthehen! Duke menduar mbi arsyen për këtë ndryshim të menjëhershëm unë e kuptova se çfarë ishte e unë vëzhgova që njerëzit ndryshojnë në nivele sa i përket kësaj. Duke folur në përgjithësi zemra nuk arrin të njëjtin nivel të vëmendshmërisë që arrin gjatë ligjratës për dy arsye;

E para: ligjërimi është si ndonjë e rrahur që nuk lë dhimbje, por të dhemb vetëm kur godit. Dhe e dyta se gjatë ligjratës, normalisht që dëgjuesi nuk ka pse të mos jetë i vëmendshëm. Mentalisht dhe fizikisht ai i lë mënjanë çështjet e dunjasë dhe dëgjon me gjithë zemër. Pastaj përsëri në jetën e përditshme ai do të tërhiqet nga epshi i tij. Si atëhere mund të mbajmë të njëjtën gjëndje sikur gjatë një ligjrate?

Kjo u ndodh të gjithë njerëzve megjithatë kjo nuk ka efekt ndër ata që dëgjojnë me

gjithë zemër. Disa prej tyre janë shumë të vëmendshëm se çfarë ndodh rreth tyre. Nëse ata turbullohen nga ngatërresat e dunjasë ata bëhen të vetëdijshëm si Handhale, radijallahu anhu, i cili ka thënë për veten e tij: "Handhalah është një hipokrit..." [Muslim]

Disa të tjerë janë afër të pasurit një karakter që harron. Ndonjëherë, megjithëse shkëlqejnë në vepra të mira pasi të dëgjojnë një ligjëratë. Në fakt shembulli për njerëzit e tillë janë kashta që e merr era! Dhe të tjerë që janë vetëm pak të ndikuar, ndikimi në zemrat e tyre zgjat vetëm gjatë periudhës së ligjëratës e së shpejti zhduket...

Ibnul Xhevzi

Marrë nga libri: "Sejdu Khatir"

Përktheu: Ammar Ardit Kraja

Fshatrat thërrasin : Ku janë të diturit

Ku jeni o ju të diturit e popullit?

Ku gjindenit?

Mos vallë ju ka mashtruar jeta e kësaj bote?

Pse na keni harruar?

Kemi shumë nevojë për juve. Pse nuk po e kumtoni diturinë e shumë të cilën e keni mësuar?

A nuk i keni mësuar fjalët e të Zgjedhurit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem: "Kumtoni atë që e keni dëgjuar prej meje edhe nëse ajo është vetëm një ajet."

Pse nuk po na mësoni nga dituria të cilën All-llahu, subhanehu ve teala, ua mundësoi ta mësoni? A po ju duken larg fshatrat, apo është vështirë që të arrini në qytetin malësor?

Ku janë sakrificat që aspiratat e larta?

Me të vërtetë krishterët punojnë. E ju, a thua vallë punoni aq sa punojnë ata?

Ndoshta ju kërkoni ndonjë vend të punës, të bukur dhe të klimatizuar, me shërbetor që çdoherë është i gatshëm që të plotëson dëshirat e juaja!?

E për neve kush do të kujdesët?

Prej neve ka njerëz që vdesin dhe nuk e mësojnë mënyrën e të falurit.

Shumë prej neve nuk i dijnë as çështjet elementare të fesë.

Ka njerëz që asnjëherë nuk kanë dëgjuar këshillë apo fjalë që të përkujtojnë Zotin.

Ku jeni o hoxhallarë?

Njëri prej juve u punësua dhe si vend të punës iu caktua fshati ynë. Ai filloi të kërkon "lidhje" e cila do t'ia gjente një vend më të përshtatshëm për punë. Fshati ku po punonte i dukej shumë i vjetër. Të punuarit në këtë vend me të vërtetë është një fatkeqësi, thoshte.

Me të vërtetë është për t'u habitur halli juaj o hoxhallarë.

A thua vallë të tillë ishin edhe shokët e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem?

Ata u shpërngulën prej vendit të tyre për ta kumtuar fenë Islame. Asnjë vend nuk ju dukej larg. Me vite të tëra nuk e shihnin Medinen e as Mekken. Shumica prej tyre është varrosur në vendet e largëta të Irakut, Sirisë, Jemenit, në tokat e Afganistanit, Persisë...

Që të jet musibeti më i madhë, të krishterët e Europës dhe Amerikës, misionarë, të rinj dhe të reja, të pasur dhe të edukuar, braktisin vendet e tyre, ku jetonin jetë luksoze, dhe shkojnë nëpër shkretëtira dhe xhungla për ta kumtuar "fjalën" e Mesihut "shpëtimtar" në kohë që ju nuk keni forcë t'i thuani "jo" jetës luksoze në vendbanimet e këndshme. Për vetën e juaj thoni: Kemi dituri dhe mundohemi të punojmë me diturinë tonë.

Pretendoni të keni dashuri ndaj vëllaut musliman.

Jo ju nuk i doni sinqerisht vëllezërit e juaj musliman.

Dashuria e sinqertë të thërret në punë dhe sakrificë. Edhe fjala e juaj: Ne e bartim brengën e Islamit nuk është tjetër pos fjalisë së zbrazët.

Po folni shumë e punoni pak.

Jeni bo numër i madh kurse puna juaj nuk po shihet. Është lehtë të thërrasësh në shtëpinë tënde. Punën e ke afër, kushtet e mira, gruan e ke pranë vetës. Po argëtohesh me fëmijët... por të duket vështirë të shpenzosh pak para, të sakrifikosh pak kohë për ta vizituar fshatin e largët. Kjo është e vështirë. Për të udhëtuar në pushime dhe vikende nuk ke nevojë për shumë nxitje. Atëherë nuk të dhimben as paratë e as koha. Pasha Zotin është për t'u habitur halli juaj.

O ju të diturë... O hoxhallarë

Pse nuk e ndihmoni fenë e All-llahut. I Dërguari, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, shkoi në Taif duke hecur në këmbë e ju po pritonin që të merni udhë me veturë të mirë dhe luksoze!?

A thua vallë dituria që e mësuat ju thërret në përtaci dhe dembellëk.

Largoni prej vetës dashurinë e jastëkut dhe shtëpisë komode.

Mos lejoni t'ju mashtron bukuria kalimtare e gruas apo fitimi i tregtisë i cili nuk të bën dobi Ditën e gjykimit.

Ne e dijmë së është vështirë të largohesh prej shtëpisë dhe të durosh vështirësitë e

jetës në fshat por ju jeni ata të cilit na e keni mësuar fjalën e durimitarit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem: Xhenneti është i rrethuar me gjëra të pakëndshme.

Durimi është mburoja që të mbron nga zjarrri i xhehennemit. Po dëgjojmë se ju po shkoni edhe jashta vendit për të bërë "davat" kurse ne të afërmit e juaj nga fshatërat e afërt po ju presim dhe kemi nevojë për juve.

Ejani tek ne që ta shijoni lezetin e davetit, ta shijoni kuptimin e fjalës jeta e vështirë, të ushqeheni pakëz ashtu siç janë ushqyer të parët tanë.

Ejani që së bashku t'i ngjallim xhamitë në të cilët ezani nuk thirret përpos ditën e Xhumasë.

Ejani që të shihni urinë dhe etjen e njerëzve për fjalët e All-llahut dhe për fjalët e të Dërguarit.

Ejani që së bashku t'ua mësojmë fëmijve fjalën "la ilahe il-llah Muhammed resul-llah" dhe t'i përshëndesim me selam ashtu siç i ka përshëndetur Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

Ejani që të mësoni bujarinë dhe fisnikërinë e fshatarit. Të ballafaqoheni me ashpërsinë e malorit. Ejani ta shijoni bukën bajat. Ne me padurim ju presim, ju presim, ju presim.

Talha Kurtishi

06.02.2004

Mësimet nga vdekja

Jeta kalon me çdo sekondë. A je i vetëdihëm se secila ditë të çon më afër vdekjes dhe se vdekja është aq afër teje sa është edhe afër njerëzve të tjerë?

Siç na tregohet në ajetin "Secili njeri do të shijojë vdekjen, e pastaj do të ktheheni te Ne". (Ankebut: 57), secili që është paraqitur

ndonjëherë në këtë tokë është dashur të vdesë. Pa përjashtim, të gjithë kanë vdekur, çdonjëri. Ata që aktualisht jetojnë dhe ata që ndonjëherë do të jetojnë, poashtu do të ballafaqohen me vdekjen në një ditë të paracaktuar. Pavarësisht nga ky fakt, njerëzit përpiqen të shohin vdekjen si një incident të

padëshiruar. Mendo për një foshnje që sapo i ka hapur sytë në këtë botë dhe një njeri, i cili është duke marrë frymë për herë të fundit. Asnjëri nuk ka pasur ndikim individual në lindje, ose në vdekje. Vetëm All-llahu posedon fuqinë për të inspiruar frymëmarrjen e jetës ose për ta marrë atë.

Të gjithë njerëzit do të jetojnë deri në një ditë të caktuar dhe pastaj do të vdesin; All-llahu në Kur'an na jep një shembull të sjelljes që në përgjithësi bëhet ndaj vdekjes, në këtë ajet:

Thua: "S'ka dyshim se vdekja prej së cilës po ikni, ka për t'ju zënë, e mandej do të silleni te Ai që e di të padukshmën dhe të dukshëm, dhe atëherë Ai do t'ju njoftojë me atë që keni punuar". (Xhum'a: 8)

Pjesa më e madhe e njerëzve i shmangen mendimit për vdekjen. Në rrjedhën e shpejtë të ngjarjeve të ditës, një person zakonisht e okupon veten me gjëra tërësisht të ndryshme; në cilën shkollë të regjistrohet, për cilën ndërmarrje të punojë, çfarë ngjyre të veshëmbathjes të mbajë të nesërmen në mëngjes, çfarë të gatujë për drekë; këto janë çështjet e mëdha me të cilat zakonisht merremi. Jeta shihet si një proces rutinor i çështjeve të tilla minore. Përpjekjet për të biseduar rreth vdekjes zakonisht ndërpriten nga ata të cilët nuk ndjehen mirë kur flasin ose dëgjojnë për vdekjen. Me supozimin se vdekja do të vijë kur njeriu të plakët, personi nuk dëshiron të brengoset me një temë aq shqetësuese dhe jokënaqëse. Mirëpo, duhet të kemi parasysh se jeta madje edhe për një orë më vonë nuk është e garantuar. Çdo ditë njeriu është dëshmitar për vdekjet e njerëzve rreth tij, por shumë pak mendon për ditën kur të tjerët do të jenë dëshmitar për vdekjen e tij. Ai asnjëherë nuk supozon se një përfundim i tillë e pret atë!

Mirëpo, kur vdekja i vjen njeriut, të gjitha "realitetet" e jetës përnjëherë zhduken. Asnjë rikujtues i "ditëve të dikurshme" nuk ekziston në këtë botë. Mendo për të gjitha gjërat që tani mund t'i bëjsh: mund t'i mbyllish sytë, të lëvizish trupin, të flasish, të qeshish; të gjitha këto janë funksione të trupit tënd. Tani, mendo për gjendjen dhe formën që trupi jot do ta merr pas vdekjes tënde. Nga momenti i frymëmarrjes së fundit, ti do të bëhesh asgjë më shumë se një "grumbull mishi". Trupi yt, i qetë dhe i palëvizshëm, do të dërgohet në morg. Atje, do të lahet për herë të fundit. I mbështjellur me mbulesë, kufoma yte do të bartet me tabut në varreza. Pasi trupi yt të lihet në varr, ty do të të mbulojë dheu. Ky është fundi i tregimit tënd. Tani e tutje, ti je thjesht një nga emrat e shënuara në varreza. Gjatë muajve ose vjetëve të para, varri yt do të vizitohet shpesh. Me kalimin e kohës, vijnë gjithnjë e më pak njerëz. Pas disa dekadave nuk do vijë më asnjë. Në ndërkohë, anëtarët e ngushtë të familjes do të përjetojnë një aspekt tjetër të vdekjes tënde. Në shtëpi, dhoma dhe kreveti jot do të jenë të zbrazëta. Pas varrimit, shumë pak nga gjërat e tua, do të mbahen në shtëpi; pjesa më e madhe e veshëmbathjes do t'ju jepet atyre që kanë nevojë. Dosja jote tek regjistri publik do të fshihet ose arkivohet. Gjatë viteve të para, disa do të vuajnë. Megjithatë, koha do të punojë kundër kujtimeve që i ke lënë prapa. Katër ose pesë dekada më vonë do të mbeten shumë pak njerëz që do të të mbajnë mend. Nuk shkon gjatë, vijnë gjenerata të reja dhe asnjë nga gjenerata jote nuk do të ekzistojë më në tokë. I kujtuar ose jo, nuk do të jetë e dobishme për ty. Përderisa e gjithë kjo ndodh në botë, kufoma nën tokë do të kalojë nëpër një proces të shpejtë të kalbjes [shpërbërjes]. Sapo të varrosesh, bakteret dhe insektet që

riprodhohen në kufomë, për shkak të mungesës së oksigjenit do të fillojnë të funksionojnë. Gazrat e liruara nga këto organizma do të fryjnë trupin, duke filluar nga abdomeni duke ia ndryshuar formën dhe paraqitjen. Shkumë gjaku do të del nga goja dhe hunda, për shkak të shtypjes së gazrave në diafragmë. Gjatë shkatërrimit flokët e trupit, thonjtë, tabanet dhe pëllëmbat do të biejnë. Duke e shoqëruar këtë shkatërrim të jashtëm të trupit, organet e brendshme siç janë mushkërinjtë, zemra dhe mëlqia, poashtu do të kalben. Në ndërkohë, në abdomen ndodh skena më trishtuese, ku lëkura nuk mund të mbajë më presionin e gazrave dhe përnjëherë shpërthen, duke shpërndarë një erë të padurueshme gërditëse. Duke filluar nga kapaku i kokës, muskujt do të shkepen nga vendet e tyre. Lëkura dhe cipat e holla do të shpërbëhen tërësisht. Truri do të kalbet dhe do të fillojë të duket si baltë [tokë]. Ky proces do të vazhdojë deri sa i gjithë trupi të zvogëlohet deri në skelet. Nuk ka gjasa të kthimit në jetën e vjetër sërish. Mbledhja në sofrën e darkës me anëtarët e familjes, socializimi ose puna e mirë asnjëherë më nuk do të jenë të mundshme.

Thënë shkurt, “grumbulli i mishit dhe eshtrave” të cilës ia referojmë një identitet tani ballafaqohet me një përfundim mjaft të fëlliqur. Nga ana tjetër, ti – ose thënë më mirë, shpirti yt – do ta lëshojë trupin sapo ta marrish frymën e fundit. Ajo që mbetet nga ti – trupi yt – do të bëhet pjesë e tokës.

Po, por cili është shkaku që ndodhin të gjitha këto gjëra?

Nëse All-llahu dëshorinte, trupi asnjëherë nuk do të ishte shpërbërë në këtë mënyrë. Pasi ndodh ashtu, ajo mban në vete një mesazh shumë të rëndësishëm. Fundi i çuditshëm [trishtueshëm] që e pret njeriun duhet ta bëjë atë të vetëdëshëm se ai nuk është

një trup në vete, por një shpirt “i mbuluar” brenda në trup. Me fjalë tjera, njeriu duhet të kuptojë se ai ka një ekzistencë brenda trupit të tij. Përveç kësaj, njeriu duhet të kuptojë vdekjen e trupit të tij të cilin përpiqet ta posedojë sikur do të mbetet përgjithmonë në këtë botë të përkohshme. Megjithatë, ky trup, të cilin ai e llogarit aq të rëndësishëm, një ditë do të kalbet dhe do të hahet nga krimbat dhe më në fund do të zvogëlohet deri në skelet. Ajo ditë mund të jetë shumë e afër.

Pavarësisht nga të gjitha këto fakte, procesi mental i njeriut është në paragjykim të mos konsiderojë atë që nuk e dëshiron. Ai madje është në paragjykim të mohojë ekzistimin e gjërave të cilëve u shmanget nga konfrontimi. Kjo tendencë duket se është më prezente kur bëhet fjalë për vdekjen. Vetëm një varrim ose një vdekje e befasishme e një anëtari të ngushtë të familjes e rikujton këtë realitet. Gati secili e sheh vdekjen si të largët nga ai. Supozimi është se ata që vdesin në gjumë ose në fatkeqësi janë njerëz tjerë dhe se ajo me të cilën ata ballafaqohen asnjëherë nuk do të na bie neve! Secili mendon se është herët të vdesë dhe se çdoherë ka edhe shumë vjet të jetojë. Por, me siguri se njerëzit që vdesin rrugës për në shkollë ose duke shpejtuar për të marrë pjesë në një takim biznesi, e kanë pasur të njëjtin mendim. Ata me siguri se asnjëherë nuk kanë menduar se gazetatat e nesërme do të botojnë lajmin e vdekjes së tyre. Është tërësisht e mundshme se, përderisa i lexon këto rreshta, ti edhe më tej nuk pret se do të vdesish shpejt pas përfundimit të tyre ose madje edhe të konsiderosh mundësinë se ajo mund të ndodhë. Me siguri se ndjehesh se është shumë herët të vdesish për shkak se ke shumë gjëra për të arritur. Megjithatë, kjo është vetëm një shmangie nga vdekja, që janë vetëm përpjekje joefektive për t'i ikur asaj:

Thua: "Nëse ikët prej vdekjes ose prej mbytjes, ikja nuk do t'ju bëjë dobi, sepse edhe atëherë nuk do të (shpëtoni) përjetoni vetëm për pak kohë". (Ahzab: 16)

Njeriu që është i krijuar i vetëm duhet të jetë i vetëdëshëm se ai poshtu do të vdesë i vetëm. Mirëpo, gjatë jetës së tij, ai jeton gati

si i varur nga ajo që posedon. Qëllimi i vetëm në jetë i bëhet të posedojë më shumë. Akush nuk mund t'i merr të mirat e tij me vete në varr. Trupi varroset i mbështjellur me mbulesë të bërë nga materiali më i lirë. Trupi vjen në këtë botë i vetëm dhe shkon nga ajo në të njëjtën mënyrë.

Harun Yahya

Përktheu: Xhengis Aliu

Redaktura: Alblslam.Com

Shënim i redaksisë: Harun Yahya është pseudonim për autorin turk, përpilimet e të cilit janë të botuara edhe në gjuhën shqipe, edhe ate: Gjunjzimi i Evolucionit etj.

20.02.2004

Mosdhënia e zekatit si shkak për varfëri

Pas falenderimit Allahut që na udhëzoi në këtë Fe, ne i lutemi Atij që të na i bëjë kabull krejt ato që bënë prej veprave të mira gjatë ditëve të bajramit dhe në dhjet ditët e vlefshme të këtij muaji. Vazhdojmë duke u munduar me marrë mësim nga ajo që Allahu na tregon në Kur'an:

130. Ne e sprovuam popullin e faraonit me vite të thata dhe me pakësim në frute, që të përkujtohen. - Kur u vinte viti i mirë (i begatshëm), ata thonin: "Kjo është viti jonë (e mira e jonë dhe për ne)". E kur i godiste ndonjë e keqe, fajin për fatin e zi ia përshkruanin Musait dhe atyre që ishin me të. Po, Jo, fati i tyre është te All-lahu, por shumica e tyre këtë nuk e dinin. 132. Ata thanë: "Me çfarëdo argumenti të na vijsh, që me te të na magjepsish, ne ty nuk do të besojmë."

Allahu na tregon se si Ai me urtësinë e vet, e Ai është i Gjithdijshmi dhe Plotfuqishmi, e sprovoi popullin e faraonit me skamje, duke ua bërë atyre ndonjë vit të thatë e ndonjë tjetër vit me bereqet dhe të begatshëm. Kjo që ata të përkujtohen dhe tu zbuten zemrat dhe të shohin mrekullitë me të cilat, Musa bani ispat pejgamberllëkin e vet, se është i dërguar nga Allahu. Por ai popull nuk u mbush mend ashtu që kur u vinte viti i mirë thoshin- kjo asht ajo që kemi meritë, kjo asht sebeb neve- etj. Kurse kur vinte viti i thatë thoshin fajin e ka Musa dhe besimtarët. E shumica e tyre nuk e dinin se nga shkak i veprave të këqija; mosbindjes dhe qufrit, Allahu ua dërgonte atë thatësi që ata të mëcmohen. Prej kësaj na duhet me ditë se gju-

nahet e njerëzve bahen sebeb për fukarrallëk dhe ndalje të bereqetit. Na duhet me marrë këtë mësim dhe me mbajtë mend mirë. Ashtu që kur të kujtohem se çka na ka gjet prej fukarrallëkut duhet më së pari ta kontrollojmë veten dhe se çka kemi prej gabimeve dhe mëkateve. Kur të vijë ndonjë thatësi, të ndalet bereqeti, muslimani i mençur duhet të kujtohet se çka ka ba ai prej gunaheve. Kjo sepse Muhammedi alejhis-selam na tregon në hadith:

"Nuk ndodh që një popull të ndale dhënien e zekatit, e të mos ju ndalet shiu i qiellit. Sikur të mos ishin kafshët, (për njerëzit) nuk do të binte shi."

Nga kjo na mund të kuptojmë se prej sebepeve të fukarrallëkut është mosdhënia e zekatit që edhe është një prej gjunaheve të mëdha. Nuk duhet me e lanë zekatin pa dhanë se përveç tjerave ndalet bereqeti. Nuk duhet me shty për naj vjet tjetër dhënien e zekatit se atëhere na shtyhet edhe bereqeti për naj vjet tjetër, zeqati është obligim për secilin të pasur i cili e plotëson nisabin, kuotën e caktume, për çdo vjet. Është kusht prej 5 kushteve të islamit, secili musliman duhet me ba hesapin e vet, me vet, dhe me shikuar me dhan zekatin që të mos i ndalet bereqeti dhe që të jetë prej atyre që e kanë dhanë prej mallit të vet ate që është haku i tjetër kujt, pra haki i fukarasë dhe nevojtarit. Kjo është porosia dhe kjo është udhëzimi për të mos u ba si shembulli i popullit të faraonit e me u habit. Allahu na udhëzofte për kah ajo që don Ai dhe me të cilën Ai është razi.

Ramadan Ramadani

hutbe e mbajtur në xhaminë "Isa beg"-Shkup më 06-02-2004

06.02.2004

Zeqati si një kriter dallues

1- Epshtet shkaktojnë mes njerëzve armiqësi dhe hidhërim

Falenderimi i takon Allahut që shpalli Kur'anin udhëzim për të gjallët, salavatet qofshin mbi Muhammedin, alejhis-selam, i dërguar si mëshirë për njerëzimin. Vazhdojmë me marrë mësim nga ajetet në suren Araf, mësimet të cilat duhet me i ditë secili prej nesh veç e edhe si popull. Allahu pra i dërgoi thatësi dhe fukarallëk popullit faraonit që ata të mëqohen, e kjo ishte vërejtja e parë për to. Pasi ata vazhdonin me qufër dhe inat, Allahu i sprovoi edhe njëherë me disa dënime specifike dhe kjo ishte vërejtja e dytë...

Kjo është vëllezër një prej mësimëve që duhet me marrë na që mos me na gjet ajo e cila i ka gjet popujt e mëparshëm, na përveç që duhet me marrë ibret prej kësaj duhet me dit se edhe ato që na ndodhin neve, qoftë kjo thatësi dhe verë e nxehtë, e qoftë kjo dimër dhe ftoht i madh është një vërejtje për neve. Na duhet krejt ato që na ndodhin me i kuptu drejtë, muslimanët janë ato që më së miri i kuptojnë shenjat e Allahut, kjo sepse dikush mundet me i dit ndoshta ma mirë shkaqet e afërta; me i përcjell erërat, mjegullën, borën dhe shiun, por vetëm muslimanët e dijnë se bënë ma të madh të sprovave dhe vërejtjeve që ju vinë njerëzve. Ashtu kur muslimani të sprovohet me diçka e para gjë që duhet me bë është ta kontrollo veten se si i ka punët dhe se çka ka ba prej gjunaheve. Dhe muslimani çdo send që i ndodh atij duhet ta din si një shansë për me sabër dhe për me fitu sevape. Dhe kjo

është mënyra si muslimani i zgjidh problemet. E para është që i kupton ato drejt dhe ashtu si janë, i gjen shkaqet e problemit dhe i largon ato dhe mandej i bën krejt çka është i udhëzuar me bë për me u zgjidh ai problem, për me u largu ajo sprovë apo për me u kalu ajo gjendje. Kështu është puna edhe me fukarallëkun i cili asht problem dhe për të cilin në vazhdim të hutbeve, inshaAllah, do flasim. Duke përkujtu se Allahu dërgoi këtë fe si udhëzim dhe shpëtimit për njerëzit e dijmë se edhe zenginllëki e edhe fukarallëki jaë dy gjendje në të cilat mundet me qenë një musliman por në të cilat duhet sërri të mbetet musliman dhe mos të habitet. Ashtu muslimani nuk duhet me u habit në fukarallëk por duhet me ba sabër dhe as në zenginllëk por me falenderu Allahun, subhanehu ve teala . Ne pra për me zgjidh këtë dert duhet me e dit se çka është zenginllëku i vërtetë. Muhammedi, alejhis-selam, thotë:

“Nuk është pasuri malli i shumtë, por pasuri është pasuria e shpirtit.” Me qenë i kënaqtë me atë që të ka dhënë Allahu është zenginllëki më i madh, kjo sepse kur një njeri nuk është i kënaqt dhe jipet mas dunjaje edhe krejt dunjanë me pas për ate nuk asht boll dhe mbetet sahere fukara në zemër, që është fukarallëki ma i keq. Kurse për në aspekt të mallit me e dit se kush prej neve është fukara e kush zengin ka vetëm një kantar dhe një kriter dallues. Ai kriter është zeqati. Njeriu ose është zengin, pra e mbush nisabin, kuotën e pasurisë, dhe duhet me dhënë zeqat ose nuk ka aq mall dhe i bie atij me ju dhan zeqati. Nëse ne nuk

kemi zeqatin, nëse nuk japim ate, ne atëherë nuk do dijme asnjherë as të pasurin e as të varfurin. Ngase kjo nuk mirret vesh as prej hijes e as prej teshave. Sa njerëz ka e që sebeb ndershmërisë nuk i qahen kujt dhe prej karshi mundet me u duk se janë zengina pasi ecin temiz, vishen pastër dhe janë razi dhe bëjnë sabër. Ashtu si duhet një musliman me qenë. Na mundemi të kujtojmë se ato janë zengina por ndoshta janë fukara që duhet mu atyre me ju ndihmu. Për atë shkak secili që ka dikend vëlla, akraba, kusheri, motër etj. më së miri ia din hallin atij se njerëzit tjerë prej karshi. Për ate edhe duhet muslimani të afërmin e vet së pari me ndihmu. Nëse nuk do ishte zeqati ne

ndoshta do kujtonim se secili njeri që qahet se nuk i ec puna e se nuk ka është njëmend fukara. Për atë shkak me dhënien e zeqatit muslimanët përveç që kryejnë njërin prej kushteve të islamit ata edhe njihen edhe ndihmohen edhe janë më afër njëri tjetrit, të gjithë, zengin e fukara. E nëse nuk e japim zeqatin mbas një kohe krejt bahen fukara pasi vjen dënimi i cili i vjen mallit i cili nuk është pastru me zeqat. Si është thënë khamoti se delen e zeqatit e ha uki kurse malli i cili pastrohët me zeqat dhe sadaka gjithmonë vetëm se shtohet. Allahu na dhashtë të mirat në këtë dunja dhe në ahiret dhe na baftë prej atyre të cilët do të ken hesapin e lehtë në ditë të Kijametit.

Ramadan Ramadani

Hatib i xhamisë "Isa beg" në Shkup

Pjesë nga hutbeja e mbajtur me datë 13.02.2004

Vlera e muajit Muharem dhe e agjërimit të ditës së ashurasë

Muaji Muharem është muaj i madh dhe i bekuar. Është muaji i parë në kalendarin lunar dhe njëri nga muajtë e shenjtë.

All-llahu, subhanehu ve teala, thotë: "Te All-llahu numri i muajve është dymbëdhjetë (sipas hënës), ashtu si është në librin e All-llahut prej ditës kur krijoi qiejt dhe tokën. Prej tyre katër janë të shenjtë. Kjo është fe e drejtë. Pra, mos e ngarkoni (me mëkat) veten tuaj në ata (katër muaj)...". (Et-Teube: 36).

Ebu Bekrete, radijall-llahu anhu, tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Viti është dymbëdhjet muaj; prej tyre katër janë të shenjtë. Tre muaj janë njëra pas tjetrës: Dhil-Kade, Dhil-Hixheja dhe

Muharemi, kurse Rexhebi është mes Xhumadel-Uhra dhe Shabanit". (Buhariu).

Muaji Muharem quhet Muharem për shkak të shenjtërisë dhe për të përforcuar shenjtërinë.

Kurse ajeti: "Pra, mos e ngarkoni (me mëkat) veten tuaj në ata (katër muaj)...".

Domethënë në këto muaj të shenjtë, sepse në këtë muaj mëkati është edhe më i madh se sa në muajt tjerë.

Ibn Abbasi, radijall-llahu anhu, duke e komentuar këtë pjesë të ajetit ka thënë: "All-llahu e ka ndaluar mizorinë në të gjithë muajtë, mirëpo pastaj i ka veçuar këto katër muaj, mëkati në këto muaj është më i madh

edhe shpërblimi për veprat e mira më i madh”.

Katadeja thotë: “Zullumi në muajtë e shenjtë është mëkat më i madh se në muajtë tjerë, edhe pse zullumi në çdo rast është mëkat i madh, mirëpo All-llahu madhëron atë gjë që dëshiron”. Vazhdon dhe thotë: “All-llahu disa krijesa i ka zgjedhur: ka zgjedhur të dërguar nga melaqet, edhe të dërguar nga njerëzit, nga fjala, përmendjen e Tij, nga toka, xhamitë, ka zgjedhur nga muajt Ramazanin dhe muajtë e shenjtë, nga ditët ditën e xhuma, nga netët natën e Kadrit, andaj madhëroni atë që ka madhëruar All-llahu. Sipas njerëzve të kuptueshëm dhe të mençur gjërat madhërohen për shkak të madhërimit të All-llahut”. (shiko: “Ibn Kethirin”, gjatë komentit të ajetit 36 të sures Teube).

Vlera e agjërimit vullnetar në këtë muaj

Ebu Hurejre, radijall-llahu anhu, tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: “Agjërimi më i mirë pas Ramazanit është muaji i All-llahut, Muharemi”. (Muslimi).

Mveshja e këtij muajit All-llahut tregon se ky muaj është i madhëruar. Sipas Ali El-Kariut ka për qëllim tërë muajin. Mirëpo duke e pasur para sysh se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk e ka agjëruar tërë muajin asnjëher, jep të kuptosh se ky hadith ka për qëllim nxitjen në agjërimit gjatë këtij muajit, e jo agjërimit të tërë këtij muajit.

All-llahu i zgjedh kohërat dhe vendet që do Ai

Iz ibn Abdus-Selami, rahimehull-llah, thotë: “Mbivlerësimi i disa vendeve dhe kohërave është dy lloje: dynjevik dhe fetar. Mbivlerësimi fetar ka të bëjë me faktin se All-llahu tregohet edhe ma bujar ndaj robërve të Tij duke ua mbivlerësuar shpërblimin, siç është rasti me mbivlerësimin e Ramazanit ndaj muajve tjerë,

poashtu edhe me mbivlerësimin e Ashurasë... Vlera e sajë ka të bëjë me bujarinë e All-llahu dhe bamirësin e Tij ndaj robërve të Vet në këtë ditë...”. (“Kavaidul-Ahkam”, 1/ 38).

Historiku i Ashurasë

Ibn Abbasi, radijall-llahu anhu, tregon: Kur erdhi Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në Medinë, pa çifutët duke e agjëruar ashuranë. I pyeti: ç’është kjo që veproni? Thanë: Kjo është një ditë e mirë; në këtë ditë All-llahu ka shpëtuar izraelitët nga armiku i tyre, edhe e ka agjëruar Musai [alejhisselam]. Tha: Unë jam më meritë për Musain se ju; e agjërroi dhe urdhëroi të agjërrohet kjo ditë”. (Buhariu).

Agjërimi i ashurasë ka qenë i njohur edhe në xhahiljet. Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e ka agjëruar edhe kur ishte në Mekë.

Agjërimi i ashurasë ka qenë edhe urtësi e obligimit të agjërimit të Ramazanit. Duke kaluar nga një fazë në fazën tjetër. Në fillim ishte obligim agjërimit i ashurasë që më vonë me zbritjen e ajetit Kur’anor: “O ju që besuat, agjërimi u është bërë obligim...”. Të bëhet obligim agjërimit i muajit Ramazan. (“Ah-kamul-Kuran” të Xhessasit).

Vlera e agjërimit të ashurasë

Abdull-llah ibn Abbasi, radijall-llahu anhu, tregon dhe thotë:

“Nuk kam parë Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, duke u kujdesur për agjërimitin e ditës që e ka vlerësuar mbi ditët tjera sikurse është puna me këtë ditë, dita e ashurës dhe sikurse është puna me këtë muaj, muajin e Ramazanit”. (Buhariu).

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, thotë:

“Agjërimi i ditës së ashurasë, shpresoj se i shlyen mëkatet që janë bërë në vitin që ka kaluar”. (Muslimi).

Kjo është dhunti e madhe që na e ka dhënë All-llahu, subhanehu ve teala, saqë për agjërimin e një dite na falen mëkatet që i kemi bërë për një vit. Pasiqë All-llahu ka dhunti shumë të madhe.

Ashuraja është dita e dhjetë e muajit Muharem.

Përveç agjërimin të ditës së dhjetë është e pëlqyeshme edhe agjërimi i ditës së nëntë.

Abdull-llahu ibn Abbasi, radijall-llahu anhu, tregon: “Kur Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, agjëroi ditën e ashurasë dhe i urdhëroi të tjerët që ta agjërojnë, disa i thanë: o i Dërguar i All-llahut! Kjo është një ditë që e madhërojnë çifutët dhe të krishterët!? Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: në vitin e ardhshëm, me lejen e All-llahut, do të agjërojmë ditën e nëntë. Mirëpo nuk erdhi viti i ardhshëm derisa Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk vdiq”. (Muslimi).

Imam Shafiu, Imam Ahmedi, Is'haki dhe të tjerët kanë thënë: është e pëlqyeshme agjërimi i ditës së nëntë dhe të dhjetë, sepse Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e ka agjëruar të dhjetën dhe ka vendosur ta agjëroj të nëntën.

Urtësia nga agjërimi i ditës së nëntë

Imam Neveviu, rahimehull-llahu, thotë: Dijetarët kanë përmendur disa urtësi nga agjërimi i ditës së nëntë;

1- Disa kanë thënë se është për qëllim kundërshtimi i çifutëve dhe të krishterëve, të cilët e agjërojnë vetëm ditën e dhjetë. I këtij mendimi është Ibn abbasi dhe disa të tjerë.

2- Qëllimi është ndërlihdja e ashurasë me agjërim, që mos të mbetet e vetmuar siç është rasti me xhumanë. Këtë e ka thënë Hattabiu dhe të tjerët.

3- Për të garantuar agjërimin e ditës së dhjetë, pasi që mundet ta gabojmë hyrjen e

muajit, nga shkaku i mosparjes së hënës në fillim të muajit.

Mendimi më i fuqishëm është kundërshtimi i Ehli Kitabit.

Shejhul-Islam ibn Tejmii, rahimehull-llahu, thotë: “Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka ndaluar përgjajësimin me ithtarët e Librit në shumë hadithe, prej tyre është edhe rasti me agjërimin e ditës së ashura, ku thotë: “Po të jetoja deri në vitin e ardhshëm do ta agjërojë edhe ditën e nëntë”. (“Fetaval-Kubra”, vëllimi i gjashtë).

A lejohet veçimi i ashurasë me agjërim

Shejhul-Islam Ibn Tejmii ka thënë: “Agjërimi i ditës së ashurasë i shlyen mëkatet e një vitit dhe nuk urrehet të veçohet me agjërim...”. (“Fetaval-Kubra”, vëllimi i pestë).

Këtë e thotë edhe Ibn Haxher Hejtemiu.

Nëse dita e ashurasë bjer në ditën e xhuma ose të shtunë, ç'duhet bërë në këtë rast?

Dijetarët kanë mendime të ndryshme rreth kësaj çështje. Disa e lejojnë, duke u mbështetur në argumentet e përgjithshme, sidomos ato argumente që kanë të bëjnë me ditën e xhuma. Ose e ka pasur të zakonshme agjërimin e një ditë dhe ngrënien e ditës tjetër.

Këtë e thonë edhe në lidhje me agjërimin e ditës së shtunë.

Mirëpo disa dijetar të tjerë, prej tyre është edhe Shejh Albani, rahimehull-llahu, janë të mendimit se nëse këto adhurime binë në ditën e shtunë, duhet ndaluar nga agjërimi, sepse Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: “Mos agjëroni shtunën përveç se kur e keni obligim”. (Ahmedi dhe të tjerët. Kurse Hakimi thotë se është sipas kushteve të Buhariut).

Cilat mëkate i shlyen agjërimi i ashurasë

Imam Neveviu, rahimehull-llahu, thotë: “Agjërimi i ashurasë i shlyen të gjitha më-

katet e vogla. Domethënia është i shlyen të gjitha mëkatet, përveç mëkateve të mëdha”.

Vazhdon e thotë: “Agjërimi i ditës së Arafatit, i shlyen mëkatet për dy vjet, kurse agjërimi i ashurasë për një vjet, e nëse përputhet amini i njeriut me të melaqeve, i shlyen mëkatet që i ka bërë më herët...Të gjitha këto gjëra të përmendura vlejnë për të shlyer mëkatet. Nëse gjejnë ndonjë mëkat të vogël e shlyejnë, e nëse nuk ka mëkate as të vogla e as të mëdha, atëherë i shkruhen sevape dhe i ngriten shkallët...e nëse ka ndonjë mëkat të madh, e nuk ka mëkate të vogla, shpresojmë t’ia lehtësojë mëkatet e mëdha”. (“El-Mexhmu”, vëllimi i 6).

Shejhul-Islam Ibn Tejmii, rahimehull-llah, thotë: “Shlyerja e mëkateve me abdest, me namaz, me agjërim të Ramazanit, me agjërim të Arafatit, të ashurasë, është vetëm për mëkate e vogla”. (“Fetaval-Kubra”, vëllimi i 5).

Nuk duhet mashtruar me shpërblimin e këtij agjërimi

Disa njerëz mashtrohen kur mbështeten në agjërimin e ditës së Ashurasë ose të ditës së Arafatit, saqë disa thonë: agjërimi i ashurasë i shlyen mëkatet e tërë vitit, kurse agjërimi i ditës së Arafatit është shpërblim i tepruar.

Ibn Kajjimi, rahimehull-llah, thotë: “Ky njeri i mashtruar nuk e di se agjërimi i Ramazanit, falja e pesë kohëve të namazit, janë më të mëdha dhe më me peshë se sa agjërimi i ditës së arafatit dhe ditës së Ashurasë. Kur këto dy adhurime i shlyejnë mëkatet që bëhen mes tyre, nëse largohet nga mëkatet e mëdha. Ashtuqë Ramazani deri në Ramazan, xhumaja deri në xhuma, nuk kanë fuqi të shlyejnë mëkatet e vogla nëse nuk ia shoqërojnë edhe largimin nga mëkatet e mëdha, që me këto dy veprimet, të ketë mundësi t’i shlyej ato mëkate. Disa të mashtruar

mendojnë se veprat e tija të mira janë më shumë se mëkatet e tija, sepse ky nuk e ka llogaritur vetveten në mëkate e as që ka numëruar mëkatet e tija. Ky njeri kur e ka bërë një vepër të mirë, e ka ruajtur dhe është kujdesur për te, ashtu sikurse ai që bën istigfar dhe tesbih me gjuhën e tij njëqind herë, kurse i përgojon dhe shkyen nderin e muslimanëve, flet gjëra të cilat nuk e kënaqin All-llahun, subhanehu ve teala, gjatë tërë ditës. Ky njeri e shpreson shpërblimin e këtyre tesbiheve dhe istigfareve, e nuk shikon denimin e përgojimit, gënjeshtërs dhe bartjes së fjalëve. Kjo është një mashtrim shumë i madh”. (“Meusuatul-Fikhije”, vëllimi 31, kapitulli mi mashtrimin).

Agjërimi i Ashurasë, për ate që i ka mbetur nga Ramazani

Dijetarët kanë mendime të ndryshme rreth kësaj teme. Dijetarët hanefit mendojnë se është e lejuar agjërimi i ashurasë, edhe pse të kanë mbetur ditë të pakopmenzuara të Ramazanit, sepse kompenzimi nuk është obligim momental. Kurse malikitë dhe shafiiët mendojnë se është e lejuar, mirëpo nuk është e pëlqyer, sepse me këtë veprim e vonon obligimin. Kurse hanbelitë janë të mendimit se është i ndaluar agjërimi vullnetar pa e kryer atë obligativ. (“Meusutaul-Fikhije”, vëllimi 28, kapitulli i agjërimit vullnetar).

Sidoqoftë, muslimani duhet të nxitohet në agjërimin e ditëve të mbetura nga Ramazani, që mos të ketë probleme, gjatë agjërimit të këtyre ditëve.

Nëse agjëruesi i agjëron këto ditë me nijet të kompenzimit, këto ditë i vlejnë në kompenzimin e atyre ditëve që i kanë mbetur.

Bidatet e Ashurës

E kanë pyetur shejhul-Islam Ibn Tejmiiun, rahimehull-llah, për ato veprime që i bëjnë

njerëzit në ditën e ashurasë, siç është lyerja e syve me syrme, larja, përdorja e kënasë, përqaftimi, përgaditja e ashures, gëzimi, etj. Këto veprime a kanë bazë në hadithe të Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ose jo? Nëse nuk ka hadith të vërtetë për këto veprime, veprimi i këtyre gjërave a është bidat ose jo? Pastaj veprimet që i bëjnë disa sekte, siç është mbajtja zi, mërzia dhe etja, bërtitja dhe vajtimi, etj. Këto veprime a kanë bazë ose jo?

Është përgjigjur kështu: E falënderoj All-llahun, Zotin e botërave. Për këto veprime nuk ka asnjë hadith të vërtetë nga Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e as nga shokët e tij. Këtë nuk e pëlqen asnjë imam prej imamëve të muslimanëve, as katër imamët e as të tjerët. Dijetarët e besuar nuk i kanë përmendur këto gjëra në librat e tyre, as si transmetime nga Pejgamberi [sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem], e as nga shokët e tij, e as nga tabiinët, as transmetime të vërteta e as të dobëta. As në librat e haditheve të vërteta e as në sunene e as në musnede. Këto gjëra nuk kanë qenë të njohura në kohën e shekujve të vlefshëm. Mirëpo disa të mëvonshëm i kanë transmetuar disa hadithe të ndryshme... (këtu i përmedn disa hadithe të tilla). Të gjitha këto transmetime janë gënjeshtër mbi Pejgamberin [sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem]. (pastaj përmendi shkurtimisht telashet që kanë ndodhur në fillim të Islamit, mbi vrasjen e Husjenit, radijall-llahu anhu,, edhe çka kanë bërë sekte të ndryshme për shkak të këtyre ndodhive, që në vijim të thotë: "Ashtu që një sektë injorante dhe zullumqare të bëhet: ose e pafe dhe dyfytërshe, ose e lajthitur dhe e humbur, e cila publikon dashurinë ndaj tij dhe ndaj ehli bejtit, të cilët ditën e ashurasë e konsiderojnë ditë zie, pikëllim dhe mërzi. Në këtë ditë bëjnë veprime të xhahiljetit duke i shkyer

rrobat, duke rrahur trupin, etj. Prej zbukurimeve të shejtanit para njerëvze të humbur ka qenë shndërrimi i ditës së ashurasë në ditë zie dhe pikëllimi, ku vajtojnë dhe recitojnë poezi mërzie. Në këtë ditë transmetojnë shumë tregime të rrejshme, ku ska aspak vërtetësi, përveç ripërtëritjes së mërzisë, fanatizmit, nxitjes së urrejtjes dhe luftës, përhapjes së telasheve mes muslimanëve, që të arrijnë në sharrjen dhe ofendimin e muslimanëve të parë...Dëmin e tyre për muslimanët nuk mundet ta tregon as njeriu më orator. Përballë tyre janë ose nasibitë, të cilët janë kundër Husjenit, radijall-llahu anhu, dhe ehli bejtit ose injorantët të cilët të keqen e përballojnë me të keqe, gënjeshtërën me gënjeshtër, çorodinë me çorodi, bidatin me bidat. Këta njerëz publikojnë gëzimin dhe harenë në këtë ditë, duke u zbukuruar me syrme dhe këna, duke harxhuar më tepër pasuri në këtë ditë, duke përgaditur ushqime jo të zakonshme, e shumë gjëra tjera që bëhen zakonisht në festa dhe raste festive. Këta njerëz ditën e ashurasë e konsiderojnë një festë prej festave, kurse ata të parët ditë zie dhe pikëllimi. Që të dy këto palë janë në gabim dhe kanë dalur jashtë sunnetit, edhe pse të parët e kanë qëllimin më të keq, kanë injorancë më të madhe dhe bëjnë zullum më të madh...

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e as hulefatë e tij të drejtë nuk i kanë bërë këto gjëra në ditën e ashurasë, nuk kanë publikuar as mërzi dhe pikëllim e as gëzim dhe hare...

Kurse sa u përket gjërave tjera, siç është përgaditja e ushqimeve jo të zakonshme, ashure ose ushqim tjetër, veshja e rrobave të reja, zgjërimi në harxhime, blerja e nevojave të tërë vitit në këtë ditë, bërja e ndonjë adhurimi të veçantë, siç është falja e ndonjë namazit të veçantë për këtë ditë, ose therja,

ose deponimi i mishit të kurbanit që të përgaditet ushqim në këtë ditë, syrmosja dhe përdorimi i kënasë, larja dhe përqafimi, vizitat reciproke ose vizita e ndonjë xhamie ose tyrbeje, etj, tërë këto gjëra janë bidate të urrejtura, të cilat nuk i ka lënë sunnet Pejgamberi [sal-lallahu alejhi ve sel-lem], e as halifet e tij të drejtë. Këto gjëra, nuk i konsideron të pëlqyeshme asnjë imam i muslimanëve, as Maliku, e as Theuriu, as Lejth ibn Sadi e as Ebu Hanifeja, as Evzaiu e as Shafiu, as Ahmed i e as Is'hak ibn

Rahavjehu, e as imamët dhe dijetarët tjerë të muslimanëve". (Fetaval-Kubra).

E lusim All-llahu e lartmadhërishtëm që të na bëjë nga ithtarët e sunnetit, të na ngjallë në Islam dhe të na e mer shpirtin me Iman, të na drejtojë kah veprat që i do dhe i pëlqen. E lusim ate të na ndihmojë që ta përmendim, ta falënderojmë dhe mirë ta adhurojmë. E lusim ate që të na i pranojë veprat dhe që të na bëjë nga të devotshmit. Paqë dhe bekimi qofshin mbi Pejgamberin, familjen dhe shokët e tij..

Përgaditi: islam-qa.com

Përshtati: Bekir Halimi

Publikimi i parë në Alblslam.Com: 13.3.2003

Shenjtëria e Mek-kes në Kur'an dhe Sunnet

Falënderimi i takon All-llahut, subhanehu ve tealë, paqja dhe mëshira e All-llahut qofshin mbi robin dhe të Dërguarin e All-llahut, mbi krijesën më të zgjedhur, atë të cilin All-llahu e zgjodhi dhe ia besoi shpalljen e fundit, mbi peygamberin dhe imamin tonë Muhammedin, mbi familjën e tij, shokët e tij dhe gjithë ata të cilët e pasojnë rrugën e tij deri në Ditën e gjykimit.

All-llahun e falënderoi që më mundësoi të takohem me vëllezërit e mi në këtë vend me qëllim të këshillimit dhe përkujtimit të ndër-sjellë. All-llahun e lus që të përmirëson gjendjen e zemrave tona, veprat tona dhe e lus që të na mundëson kuptimin e drejtë të fesë Islame. Atij i drejtohem me lutje që të na i forcon këmbët në fenë Islame dhe të ndihmon fenë e Tij duke e bërë fjalën e Tij më të lartë. O Zot përmirësoje gjendjen e muslimanëve në çdo vend, bënë që sunduesit e tyre të janë më të zgjedhurit. O Zot sundimtarët e muslimanëve drejtoi në rrugën e drejtë dhe mundësou që të zbatojnë ligjin tënd në tokë. All-llahu është i Fuqishëm dhe i Fortë.

Nga ky vend me falënderim gjithashtu i drejtohem vëllezërve që mbikëqyrin këtë qendër shkencore në krye me vëllaun Dr. Rashid Er-Raxhah rektorin e universitetit Ummul Kura në Mek-ke të cilit më mundësuan që në këtë vend të flas për temën: Shenjtëria e Mek-kes në Kur'an dhe Sunnet.

Vëllezër të dashur, nuk ka dyshim se njeriu i cili posedon nivelin më të ultë të dijes është i vetëdijshëm për shenjtërinë e Mek-

kes dhe për shenjtërinë e Shtëpisë së lashtë (Qabeja) që gjendet në të. Këtë gjë All-llahu, subhanehu ve tealë, na e ka bërë të qartë në librin e Tij në shumë ajete. Të njëjtën gjë e ka bërë edhe i Dërguari i All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, i cili për këtë gjë ka folë në shumë hadithe. Edhe pse kjo gjë ndoshta është e qartë për juve mendoj se nuk ka pengesë që të përkujtojmë njëri tjetrin për këtë gjë, ashtu që në mënyrën më të mirë t'i respektojmë rregullat që All-llahu, subhanehu ve tealë, i ka vendosur për këtë vend të shenjtë.

All-llahu, subhanehu ve tealë, thotë: "Shtëpia (xhamia) e parë e ndërtuar për njerëz, është ajo në Bekë (Mekke), e dobishme, udhërrëfyese për mbarë njerëzimin. Aty ka shenja të qarta: vendi i Ibrahimit, dhe kush hyn në te, ai është i sigurt. Për hir të All-llahut, vizita e shtëpisë (Qabes) është obligim për atë që ka mundësi udhëtimi te ajo, e kush nuk e beson (ai nuk e viziton); All-llahu nuk është i nevojshëm për (ibadetin që e bëjnë) njerëzit." (Ali Imran 96-97)

All-llahu, subhanehu ve tealë, në këtë ajet na e bën të qartë se në këtë vend gjendet shtëpia e parë e ndërtuar për njerëz, shtëpia e bekuar e cila është udhërrëfyese për mbarë njerëzinë. Gjithë këto gjëra të përmendura janë argumente të qarta për vlerën e lartë që e ka ky vend.

Ebu Dherri, radijall-llahu anhu, rrëfen për rastin kur e ka pyetur të Dërguarin e All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, për

shtëpinë e parë që është ndërtuar? I Dërguari, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, është përgjigjur: Shtëpia e parë që është ndërtuar në tokë është Mesxhidul Harami. Pastaj e ka pyetur për shtëpinë e dytë e ai është përgjigjur se ajo është Mesxhidul Aksa. Ebu Dherri, radijall-llahu anhu, pastaj përsëri pyeti: Sa kohë ka mes tyre? I Dërguari, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, u përgjigj: Dyzet vjet. Ebu Dherri, radijall-llahu anhu, tha: Kur desha të pyes për xhaminë e tretë më tha: Kudo që të ze koha e namazit falu sepse ai vend është xhami. (Buhari, Muslim, Nesai Ibën Maxhe)

Me pjesën e fundit të hadithit i Dërguari i All-llahut tregon për një nga veçoritë të cilat ia ka dhënë All-llahu e ajo është se tërë toka është xhami dhe vend i pastër për muslimanin.

Qabeja është shtëpia e parë për ibadet edhe pse para saj ndoshta ka pasur shtëpi që janë ndërtuar me qëllim banimi në të. Ajo është shtëpia e parë në të cilën njerëzit do të adhurojnë Zotin dhe rreth të cilës do të bëjnë tavaf. Këtë shtëpi e ndërtoi Ibrahim, alejhi selam, me ndihmë të djalit Ismailit, alejhiselam. Ka disa mendime se Qaben i pari e ka ndërtuar Ademi, alejhi selam, por këto mendime janë të dobëta dhe janë në kundërshtim me mendimin e shumicës sipas të cilës mendimi më i saktë është se Qabën i pari e ka ndërtuar Ibrahim, alejhi selam kurse Mesxhidul Aksanë Jakubi i biri i Is-hakut, alejhima selam, dhe se periudha kohore mes tyre ka qenë dyzet vjet.

Në këtë shtëpi të bekuar All-llahu, subhanehu ve teal, për ata të cilët falen në të dhe bëjnë tavaf rreth saj ka përgatitur shpërblime të mëdha dhe falje të mëkateve dhe fshirje të gabimeve. All-llahu, subhanehu ve teal, thotë: “Dhe kur shtëpinë (Qaben) e bëmë vendkthimi dhe vendsigurie për njerëzit, (u thamë): Vendin ku qëndroi Ibrahim pranojeni për vendfaljeje! Ibrahim dhe

Ismailin i urdhëruam: ju të dy pastrojeni shtëpinë Time për vizituesit, për ata që qëndrojnë aty dhe për ata që falen aty.” (Bekare, 125)

All-llahu, subhanehu ve teal, këtë vend të bekuar e bëri vendkthimi për njerëzit të cilët çdo herë që largohen prej saj ju kthehet dëshira që përsëri ta vizitojnë. All-llahu, subhanehu ve teal, këtë shtëpi e ka dashuruar në zemrat e muslimanëve sepse është vend në të cilin shumëfishohen shpërblimet dhe ngrihen gradat e larta, falen dhe fshihen mëkatet dhe gabimet. E ka bërë vend të sigurt për njerëzit dhe kafshët që jetojnë në të. Në këtë vend edhe kafshët janë të sigurta nga gjahtarët të cilët nuk kanë drejt të gjuajnë kafshët brenda kufive të Mek-kes.

I Lartësuar thotë: “. . .dhe kush hyn në të, ai është i sigurt” (Ali Imran, 97) që don të thotë: Ai që hyn në të duhet të sigurohet dhe banorët e Mek-kes nuk duhet të sillen ndaj tij me vepra që e rrezikojnë dhe nuk e ka kuptimin se në të nuk do t'i ndodhë asnjë gjë e papëlqyeshme. Këtë e dinin edhe mushrikët e Mek-kes të cilët e respektonin shenjtërinë e saj. Ndodhte që njeriu të takohet me njeriun i cili kishte vrarë vëllaun apo babain e tij duke mos e rrezikuar sigurinë e tij brenda Mek-kes. Sa e madhe që është shenjtëria e kësaj shtëpie të lashtë.

All-llahu, subhanehu ve teal, urdhëroi Ibrahim dhe Ismailin, alejhima selam, të pastrojnë shtëpinë e Zotit për ata që në të do të falen, do të bëjnë tavaf dhe do qëndrojnë në të.

All-llahu, subhanehu ve teal, thotë: “Përkujtoje kur Ne e udhëzuam Ibrahim për në vendin e shtëpisë (Qabes): të mos më përshkruajë Mua shok, pastroje shtëpinë Time për ata që e vizitojnë (bëjnë tavaf), që qëndrojnë në këmbë duke u falur, përkulur dhe që bëjnë sexhde.” (Haxh, 26)

Ky obligim mbetet për gjithë ata që marrin mbi supet e tyre përkujdesjen për shtëpinë e Zotit e cila është e shenjtë prej ditës kur All-llahu, subhanehu ve tealë, krijoi qiejt dhe tokën. Në të nuk lejohet gjuajtja e gjahut, e as thyerja e degëve të drunjve dhe kositja e kullosës. Nuk lejohet derdhja e gjakut në të dhe marrja e gjërave të humbura përpos me qëllim të lajmërimit të tyre (si gjëra të humbura).

I dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ditën kur e çlirroi Mek-ken tha: “Këtë vend All-llahu e ka bërë të shenjtë në ditën kur ka krijuar qiejt dhe tokën dhe nuk e kanë bërë të shenjtë njerëzit. All-llahu në të ma ka lejuar luftën vetëm një pjesë të ditës që pastaj përsëri t’i kthehet shenjtëria që e pati dje. I pranishmi le të lajmëron atë që mungon.” (Buhari, Muslim, Nesai, Ebu Davud, Ahmed)

“Në të nuk lejohet derdhja e gjakut, prerja e drunjëve, gjuajtja e gjahut, kositja e kullosës, dhe marrja e gjërave të humbura përpos për atë që dëshiron ta lajmëron si gjë e gjetur.” (Buhari, Muslim, Nesai, Ebu Davud, Ahmed)

Shenjtëria e saj duhet të respektohet nga gjithë prej muslimanëve të thejstë deri te sunduesit që sundojnë me të. Prej respektit për këtë vend të shenjtë është edhe largimi prej veprave që hidhërojnë All-llahun, subhanehu ve tealë, posaqërisht në këtë vend në të cilin gjendet shtëpia e parë e vendosur për adhurim. Edhe pse veprat e këqia nuk shumëfishohen si veprat e mira për nga numri i tyre, në këtë vend shumëfishohet shëmtëria e mëkatit që bëhet. Mëkati që bëhet brenda kufive të Mek-kes nuk është sikur mëkati që bëhet jashtë kufive të saj. All-llahu, subhanehu ve tealë, thotë: dhe kushdo që të përpiket të bëjë ndonjë të keqe a ndonjë mëkat, Ne kemi për t’ua

shijuar një dënim të idhët.” (Haxh, 25) d.m.th. ai që mendon të bëjë vepra të tilla siç është padrejtësia dhe të përdhose vendin e shenjtë me vepra të liga e ka merituar dënimin e dhimbshëm. A thua vallë çfarë është dënimi i atyre që kanë bërë vepra të këtij lloji brenda kufive të Mek-kes? Ata që marrin guximin të bëjnë vepra të pahijshme në afërsinë e Qabes me të vërtetë do të meritojnë më tepër se vetë dënimin e dhimbshëm. “S’ka dyshim se ata të cilët nuk besuan dhe pengojnë prej rrugës së All-llahut dhe prej xhamisë së shenjtë (Qabes), të cilën Ne e bëmë të barabartë për njerëz, qofshin vendas ose të ardhur...” (Haxh, 25)

Në këtë vend ku shenjtëria e drunjëve dhe kafshëve është e madhe me siguri se edhe pacenueshmëria e njeriut duhet të respektohet dhe nuk duhet që askush të sulmohet apo ngacmohet. Obligohet që të respektohet çdo musliman, duhet të sillet mirë me të, të ndihmohet në veprat e mira dhe të largohet nga veprat e këqija. Nuk lejohet ofendimi i tij me fjalë apo vepra.

All-llahu, subhanehu ve tealë, thotë: “Aty ka shenja të qarta: vendi i Ibrahimit...” d.m.th. mekamu Ibrahim është prej shenjave dhe argumenteve të qarta. Disa dijetarë duke komentuar këtë fjalë kanë thënë se ato janë gjitha vendet ku Ibrahim, alejhi selam, ka bërë ibadet, Arefati, Muzdelifeja, Mina dhe gurri mbi të cilin hypte gjatë ndërtimit të Qabës dhe ai është vendi pas të cilit njerëzit falen pas përfundimit të tavafit.

Në këto vende ka përkujtim për muslimanët që të pasojnë rrugën e Ibrahimit, alejhi selam, gjë me të cilën All-llahu e urdhëroi Muhammedin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, duke thënë: “Pastaj, ty të shpallëm: “Ndiqe fenë e drejtë të Ibrahimit, se ai nuk ka qenë nga idhujtarët (as jehudi as i krishter).” (Nahl, 123).

Ne sot si musliman kemi obligim që gjithë së bashku të respektojmë shenjtërinë e Mek-kes duke ndihmuar njëri tjetrin në vepra të mira dhe të dobishme dhe duke u larguar prej veprave që sjellin dëm në këtë botë dhe botën e ardhshme. Në këtë vend gjithë njerëzit janë të njëjtë dhe duhet që të ndihmohen posaqërisht nga ta që kujdesen për këtë vend dhe nga banoret e tij. Shembull më të mirë në këtë i kemi Ibrahimin, alejhi selam, dhe gjithë pejgamberët pas tij deri të Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

All-llahun e lus me emrat e tij të bukur dhe cilësitë e tij të larta, t'ju jep muslimanëve mbështetje në veprat e mira që e kënaqin

atë, t'i përmirëson zemrat dhe veprat e tyre, t'i largon nga veprat e liga, t'ua mundëson kuptimin e fesë. Gjithashtu e lus që të mbështet sunduesit e muslimanëve në veprat që janë për hajrin e popujve dhe shtetëve të tyre, që t'ju ndihmon në zbatimin e obligimeve të tyre e i pari është zbatimi i ligjit të All-llahut. Ata që dëshirojnë të dëmtojnë Islamin dhe muslimanët angazhoi në luftë mes vete dhe kurthet e tyre bëri shkatërrim për të dhe mbroj muslimanët nga sherri i tyre. Ti je Bujari, Fisniku, dëgjon lutjet tona dhe afër je...

Paqja dhe mëshira e All-llahut qofshin mbi Muhammedin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, mbi shokët dhe familjën e tij.

Abdul Aziz ibën Abdull-llah ibën Baz

30.01.2004

Dallimi mes Sheriatit dhe fikhut

Definicionet e fikhut dhe sheriatit tek gjeneratat e para ishin identike, sepse të dy termet kishin të bëjnë me çështjet e fesë në përgjithësi. Ato përfshinin çështjet e besimit, dispozitat praktike dhe etikën.

Këto dy definicione pajtohen edhe me kuptimin e fikhut dhe sheriatit tek bashkëkohorët të cilët në përcaktimin e dispozitave praktike përdorin të dy termet, fikh dhe shariat.

Por duhet cekur se mes tyre ka dallime të cilat nuk duhet të neglizhohen sepse shiari në esencë është feja e shpallur prej All-llahut, subhanehu ve teala, në kohë që fikhu është kuptimi i asaj feje. Nëse kuptimi i fesë është i saktë atëherë ai konsiderohet shariat nga ky aspekt, por nëse kuptimi ynë nuk pajtohet me fenë e shpallur atëherë nuk konsiderohet pjesë e sheriatit edhe pse nuk del prej suazave të fikhut .

Dallimin mes fikhut dhe sheriatit në aspektin terminologjik përfshirës tek dijetarët bashkëkohorë mund ta prezantojmë në disa pika:

Mes sheriatit dhe fikhut ka aspekt të përgjithshëm dhe të veçantë. Çdo dispozitë në të cilën muxhtehidi e ka qëlluar kaktimin e All-llahut, subhanehu ve teala, është pjesë e fikhut dhe sheriatit, dhe çdo dispozitë në të cilën muxhtehidi nuk e ka qëlluar kaktimin e All-llahut, subhanehu ve teala, nuk është pjesë e sheriatit por mbetet pjesë e fikhut. Sheriati dallon nga fikhu edhe në përfshirjen e çështjeve të besimit (akaid), moralit (ahlak) dhe të historive të popujve të mëparshëm.

Sheriati është i përkryer, gjë e cila nuk është cilësi e fikhut. Në shariat marrin pjesë baza dhe rregulla të përgjithshme në të cilat i mbështesim dispozitat që nuk janë përmendur në mënyrë të detajzuar për çdo as-

pekt të jetës ndërkohë që fikhu është përmbledhje e mendimeve të dijetarëve të Ummetit muxhtehidun.

Sheriati është i përgjithshëm kurse fikhu nuk është. All-llahu, subhanehu ve teala, në librin e tij thotë:

“E Ne të dërguam ty (Muhammed) vetëm si mëshirë për të gjitha krijesat” (Enbija, 107)

Kjo përgjithësi hetohet nga realiteti i shariatit, qëllimet e tij dhe tekstet që ju drejtohen gjithë njerëzisë.

Sheriati Islam është i obligueshëm për mbarë njerëzinë. Çdo njëri që i plotëson kushtet e teklifit (detyryeshmëri) është i obliguar me obligimet e shariatit. Ai është obliguar të beson në të gjitha parimet e besimit që i përmban sheriati, duhet që t'i zbaton gjitha adhurimet dhe kodin moral gjë që nuk ka të bëjë me fikhun i cili nuk është i obligueshëm sepse është rezultat i mendimit të dijetarëve. Muxhtehidi nuk është i detyruar

që të zbaton mendimin e muxhtehidit tjetër, gjithashtu edhe mukal-lidi nuk është i obliguar që të merr mendimin e muxhtehidit nëse ka gjetur mendim të muxhtehidit tjetër. Në një rregull bazë thuhet se: “jo i dijsmi (avami) nuk ka medh-heb” që domethënë se nuk është i detyruar çdo herë të ndjekë mendimet e vetëm një muxhtehidi.

Fikhu i cili përmban mendimet e fukahave mundet të shëron disa nga problemet e shoqërisë në një kohë dhe vend dhe të mos është efektive në ndonjë vend dhe kohë të ndryshme. Sheriati (i cili është shpallje e All-llahut) ofron shërimin efektiv të gjithëpërfshirshëm në aspektin kohor dhe në atë të vendit.

Dispozitat e shariatit janë të sakta pa gabime në kohë që mundësia e gabimit tek fukahatë është e qartë (evidente).

Qëndrueshmëria dhe amshueshmëria e dispozitave të shariatit është poashtu një gjë që e dallon atë nga fikhu.

Omer Sulejman el-Eshkar
përktheu: Talha Kurtishi

Sa është ekonomike puna e gruas

Ka patur një rritje të konsiderueshme në një numër vendesh me mundësi pune për gratë e të gjitha niveleve të kualifikimit dhe përgjegjësisë. Në pjesën më të madhe të vendeve të industrializuara dhe të zhvilluara hyrja e grave në fuqinë punëtore është rritur deri në 30% të grave të cilat janë të angazhuara në aktivitetin e ekonomisë dhe afërsisht një e treta e fuqisë punëtore është e përbërë nga gratë, veçanërisht në vendet e industrializuara.

Disa kanë thënë që nëse gruaja në vendet e zhvilluara ka nevojë të punojë për kundër të ardhurave të larta të burrave të tyre atëherë në vendet në zhvillim gratë kanë nevojë madje edhe më tepër të punojnë sepse burrat e tyre kanë të ardhura të ulëta dhe ata kanë më shumë fëmijë kështu puna e tyre do të ndihmojë për të shpejtuar zhvillimin social dhe ekonomik të shoqërive të tyre.

Dhe ata thonë që gratë formojnë gjysmën e shoqërisë dhe gjysmën e fuqisë punëtore kështu nëse ne nuk do t'i përdorim ato kjo do të rezultojë si një humbje burimesh dhe një fyerje për nderin dhe pozicionin e gruas.

Më tepër mbi këtë subjekt është se madhësia e familjes dhe një numër i madh fëmijësh duhet të tregojë që gruaja të qëndrojë në shtëpi për shkak se ajo ka një barrë përgjegjësie më të madhe.

Mospërfshirja e punëve shtëpiake të gruas në GDP është ç'orientuese sipas standardeve të matjes së aktivitetit ekonomik sepse puna shtëpiake e gruas është gjithashtu një lloj produktiviteti i cili duhet të faktorizohet brenda GDP duke e llogaritur vlerën ekuivalente nëse

të tjerëve i paguhet për të bërë këtë punë.

Koncepti i punës së gruas është i bazuar mbi pamjen që gratë formojnë një burim të rëndësishëm njerëzor i cila duhet të vihet në përdorim duke rritur produktivitetin e vendit. Kjo mund të arrihet duke përdorur gra lokale për të zëvendësuar punëtorët e huaj kështu që ata të bëhen prodhues dhe jo vetëm konsumues. Duke i përdorur gratë për të ndihmuar në zhvillimin e ekonomisë kombëtare është një çështje që është rënë në konsensus.

Por është vetëm puna e pagueshme e gruas që llogaritet? Sigurisht jo. Ne duhet të shikojmë të dyja punën e paguar të gruas dhe punën e papaguar të saj si prezantuese nga nënësia, rritje e fëmijëve dhe puna shtëpiake.

Kur ne shikojmë në materialet e fituara përmes të ardhurave të gruas ne duhet të konsiderojmë alternativat dhe të marrim në llogari sesa shumë humbet duke paguar shërbëtorët, shoferët, bebisitersët dhe shoqëruarit dhe sesa shumë shpenzohet në ushqime të gatshme. Të gjitha këto na bëjnë të kuptojmë se ajo çfarë mbetet nuk i balancon efektet negative të daljes së gruas në punë. Disa prej tyre e shpjegojnë rritjen në numrin e grave punëtore duke iu referuar rritjes së kostos së jetesës, dëshirës për një standard të lartë jetese dhe daljes së mjeteve shtëpiake moderne të cilat i bëjnë punët shtëpiake të lehta. Ata gjithashtu tregojnë rritjen e nivelit të edukimit të gruas dhe shërbimeve të dukshme të cilat e ndihmojnë gruan për të dalë jashtë të tilla si qëndra përkujdesjesh, restorante dhe transporti. Por në fakt deri në ditën tonë të gjitha

organizatat madje edhe ato ndërkombëtare kanë dështuar për të arritur barazinë e vërtetë në pagesë midis burrave dhe grave. Biznesmenët kanë refuzuar të paguajnë në mënyrë të barabartë, dhe paguajnë mbi bazat e produktivitetit ekonomik.

Gratë punojnë më pak dhe janë më pak produktive sesa burrat ato janë më pak ambicioze dhe më pak inovatore. Ato gjithashtu kanë një barrë shtesë, ciklin menstrual, barrën e shtatëzarisë dhe mendimin e merkun për fëmijët. Kërkesat e natyrës femërore i bëjnë ato të paafta të barazohen në termat e punës dhe i pengojnë ato në përparimin në vendet e punës. Kjo do të thotë që pagat e gruas janë përgjysëm me ato të burrave në shumë vende. Më tepër gratë janë natyralisht të nënshtruara tualetit dhe zbulimit me gjëra të arta nëse ato dalin nga shtëpitë e tyre për të punuar ato po shkojnë të shpenzojnë shumë prej parave që ato bëjnë në rroba, zbulime dhe në rregullimin e flokëve. Shumë vende janë duke vuajtur për shkak të humbjes së milionave të shpenzuara mbi zbulime marrëzore, gjëra që nuk e lëmojnë shoqërinë ose kontribuojnë drejt zhvillimit ekonomik të saj. Një numër i madh studimesh konfirmojnë që produktiviteti është ulur për shkak të prezencës së gruas në zyre.

Përsa i përket numrit të fëmijëve në familje ku gratë dalin në punë në përgjithësi ai është më i pakët dhe më i madh është në familjet ku gratë nuk punojnë. Shikuar nga kjo një kësi gjëje pra nuk është e përshtatshme. Disa shoqëri kanë nevojë të rrisin numrin e tyre të banorëve dhe disa shtete madje i inkurajojnë njerëzit për të rritur po-

pullsinë duke iu ofruar atyre ndihmë për çdo fëmijë të lindur në familje.

Kështu është esenciale për të ndryshuar kurrikulumin e edukimit të grave për sa i përket numrit të viteve të shpenzuara në shkollë dhe specialiteteve të treguara. Ka gjithashtu një nevojë për të ndryshuar strukturën e punës së gruas duke zhvilluar punë me orë të shkurtuara, me fleksibilitet për të shkuar dhe ardhur dhe me terma të shkurtër pune. Në Japoni për shembull gratë luajnë rolin e nënësisë së tyre duke u kujdesur për fëmijët e tyre më tepër sesa gratë amerikane e bëjnë këte. Gratë japoneze nuk kacavirren për karriera të cilat çojnë në një kohë të gjatë pune, ata e lënë punën pasi martohen.

Gratë janë ato që gatuajnë dhe pastrojnë, gjë e cila konfirmon që puna e gruas në shtëpi është formë e prodhimit ekonomik. Këto gjëra ndriçojnë ndryshimin midis (pikëpamjes islame) dhe pikëpamjes perëndimore të punës së gruas në shtëpi.

Por fakti i rëndësishëm është që ka arsye historike për punën e gruas në perëndim, arsyet që kanë të bëjnë me strukturën e shoqërisë perëndimore dhe vlerat morale.

Kur gratë në vendet muslimane dolën për në punë ishte një imitim dhe një admirim i portretit të dhënë nga mashtruesit dhe e perëndimit të të ashtuquajturve çliruesit e gruas dhe pavarësisë fallse ekonomike.

Kështu gratë muslimane ishin të influencuara nga gratë e perëndimit dhe shumë prej tyre shkuan në punë. Si rezultat ishte një rritje e heqjes së hixhabit dhe përzjerjes me burrat e cila çoi në përhapjen e korrupsionit dhe të këqijave në shoqëri.

Dr. Zejd ibën Muhammed el-Rumani

Anëtar i komitetit të edukimit në Universitetin e Imam Muhammed ibën Saud

Rijad-Arabia Saudite

Përktheu: (Ammar) Ardit Kraja

16.01.2007

Kur edhe si mund të punojnë gratë?

Islami dëshiron që gratë të jenë aleatet e burrave të tyre t'i mbështesin dhe inkurajojnë ata në punët dhe detyrat e tyre, dëshiron që të jetë përgjegjëse për shtëpinë e saj, për të rritur gjeneratën tjetër, për të qenë një shok i dashur i burrit të saj dhe të edukohet dhe të kulturohet, dëshiron nga ajo të jetë e fortë në besim, e sinqertë dhe e ndershme, e durueshme dhe e kënaqshme me jetën e saj.

Në islam një grua është një mbrojtëse e pasurisë së burrit të saj dhe është e përgjegjshme për tufën e saj (ata që janë nën kujdesin e saj).

Gratë e sahabeve radiallahu anhum kanë ndërmarrë punë të vështira në shtëpitë e tyre siç është raportuar nga Fatimah radiallahu anhu dhe nga Asma radiallahu anhu. Ata gatuanin, lanin (rrobat), bluanin miellin, bënin brumin, pjeknin bukën dhe ushqenin kuajt.

Në të kaluarën ka patur gra muslimane të cilat ishin dijetare, mësuese dhe punëtore të cilat kanë luajtur një rol shumë të vlersueshëm.

Urve Ibën el- Zubejr, radiallahu anhu ka thënë: "Unë nuk kam parë askënd më të ditur në fikh, mjekësi dhe poezi se Aisha, radiallahu anha".

Sahabet, radiallahu anhum, i kanë mbrojtur të drejtat e nënave të besimtarëve, kanë mësuar nga këshillat e tyre dhe i kanë pyetur ata rreth çështjeve që ata nuk i dinin.

Ka patur gjithmonë gra punëtore madje edhe gjatë kohës së Pejgamberit, salallahu alejhi ve sel-lem. Është raportuar që një grua nga mesi i ansarëve erdhi tek i

dërguari i All-llahut përderisa ishte i ulur në el-Maruah dhe ka thënë: "O i dërguar i All-llahut, unë jam një grua e cila blen dhe shet. Ndodh që unë jam duke e shitur një produkt pastaj dikush më ofron një çmim më të lartë". Pejgamberi, salallahu alejhi ve sel-lem, i ka thënë: "Mos e bëj atë (mos prano çmimin më të lartë). Kur ti dëshiron të blesh diçka bëj ofertën tënde dhe pastaj nuk ka rëndësi nëse oferta jote pranohet apo jo".

Gratë janë gra në të kaluarën dhe në të ardhmen, në çdo kohë dhe në çdo vend. Mund të ketë gra të cilat duan për të fituar para në mënyrë që të ndjehen personalisht të pavarura ose për kënaqësinë që ato marrin nga puna.

Mund të jetë që gratë duan të punojnë në mënyrë që të jenë në anën e shpëtuar në rast se ato bëhen vejusha ose të divorcuara. Ose ndoshta të dy bashkëshortët mendojnë që është kjo e nevojshme për të rritur standardin e familjes.

Në të kaluarën kjo dëshirë për të punuar ishte e përmbushur me gjëra që gratë i bënin në shtëpitë e tyre. Por duket që progresi modern ka ndryshuar disa gjëra dhe tani ka profesione që praktikohen jashtë shtëpisë.

Si rezultat i kësaj është e preferueshme për shoqërinë të zhvillohen fusha në të cilat gratë mund të punojnë në shtëpitë e tyre kështu që ato mund të fitojnë paratë ose t'i shërbejnë shoqërive nga shtëpitë e tyre.

Dr. Salih el-Asaf iu përgjigj pyetjes; Kur dhe si mund të punojnë gratë? Më librin e tij el-Mara'h el-Khalixhijah ku ai thotë: "Gratë mund të punojnë ku ka një nevojë urgjente

të shoqërisë e cila i kërkon grave të punojnë me pagesë që i përshtatet natyrës së tyre femërore dhe nuk bie në konflikt me vlerat islame".

Për sa i përket sesi ato mund të punojnë ai thotë që gratë mund të punojnë sipas kushteve dhe garancive të mëposhtme:

Që puna e paguar nuk duhet të shkojë kundër natyrës së feminitetit të saj.

Që puna e paguar nuk duhet të çojë në përzjerjen me burrat.

Që puna e paguar ta largojë atë nga të luajturit e rolit të saj në familje.

Që puna e paguar nuk duhet t'i shkaktojë asaj që të shfaq bukurinë e saj.

Kështu nëse këto kushte mirren në konsideratë dhe ka një nevojë sociale urgjente gratë mund të punojnë në një numër fushash të tilla si: mjekësi, infermieri, mësim, shërbime sociale dhe ndërmarrje tregtare që iu shërbejnë grave të tilla si tekstili, rrobaqesia dhe thurje.

Megjithatë, ka lloje pune që mund të bëhen në shtëpi të cilat janë të lëvizshme dhe të përshtatshme për gratë të tilla si tjerja, thurja, tekstili dhe ekonomia shtëpiake. Këto lloje pune janë shumë të njohura nga kohët e hershme. Aisha, radiallahu anha, ka thënë: "Gjypteri në dorën e një gruaje është si shpata në dorën e muxhahidit". Nëna e Sufjan el-Thevrit i thoshte atij: "O biri im, kërko dije dhe unë do të kujdesem për ty me tjerren time".

Kjo lloj ekspertize është lënë dorë më

dorë përmes gjeneratash dhe kanë ndërtuar produkte të veçanta ashtu siç mund të shikojmë në disa shoqëri të tilla si tapetat nga Iran dhe Kashmiri të cilat janë punë dore, në shtëpi. Shpesh të tilla produkte janë të bëra mirë dhe kanë çmime të larta dhe ka një kërkesë të madhe për to.

Në mënyrë për t'i aftësuar gratë të bëjnë se çfarë është e supozuar të bëjnë dhe për të rritur inputin e tyre në zhvillimin social dhe ekonomik ne duhet të bëjmë të mëposhtmet:

Të përpiqemi të sigurojmë që të gjitha vajzat në qytete dhe në fshatra të marrin një edukim.

Ti shtojmë një kurrikulum të studimeve vetëm për vajzat për t'i mësuar atyre disa lloj punësh që mund të bëhen në shtëpi.

Ti mësojmë vajzat të respektojnë vetën e tyre dhe të mos mashtrohen nga epshi dhe dëshirat dhe nga mediat ose të ndjekin modën e fundit të jashtme kështu që të ardhurat kombëtare nuk do të humben në gjëra pa vlerë.

Të përqëndrohemi në rolin e gruas si shërbyese të familjes dhe edukatore të fëmijëve dhe si një element në progresin kombëtar dhe zhvillimin nëse gratë marrin përgjegjësitë dhe detyrat e tyre seriozisht dhe i bëjnë ato mirë.

Në këtë mënyrë grujat mund të luaj një rol praktik në arritjen e zhvillimit social dhe ekonomik për vetë lumturinë e tyre dhe për atë të familjeve dhe shoqërive të tyre.

Dr. Zejd ibën Muhammed el-Rumani

Anëtar i komitetit të edukimit në Universitetin e Imam Muhammed ibën Saud

Rijad-Arabia Saudite

Përktheu: (Ammar) Ardit Kraja

23.01.2004

Trupi im është puna ime

Unë shpesh mendoj nëse njerëzit më shohin si një "fundamentaliste" muslimane që mban një AK-47 [kallashnikovë], armë kërcënuese brenda veshjes time të gjatë. Ose ndofta ata më shohin si një foto vajzë e grave të shtypura anekënd botës. Nuk jam e sigurtë në cilën prej këtyre të dyjave më vendosin.

Unë vërshohem me shikimet më të ashprat, vështirime të çuditshme dhe të habitshme. Shihni, unë vesh hixhabin një shami që mbulon kokën dhe fytin tim.

Unë veproj kështu sepse jam një grua muslimane e cila beson që trupi i saj është një çështje që i përket vetëm asaj.

Shumë gra muslimane të reja janë duke thirrur për vendosjen e hixhabit dhe duke e riinterpretuar atë në; për ti kthyer grave kontrollin absolut mbi trupat e tyre.

Kur'ani na mëson ne që burrat dhe gratë janë të barabartë që individët nuk gjykohen sipas gjinisë, bukurisë, pasurisë ose privilegjit.

Gjëja e vetme që e bën një person më të mirë se një tjetër është karakteri i atij. Megjithatë njerëzit e kanë të vështirë të më kuptojnë. Pas së gjithash, unë jam një vajzë e re kanadeze me origjinë dhe e rritur atje e edukuar në Universitet, përse do t'ja bëja unë vetes një gjë të tillë, pyesin ata.

Ata pyesin në mënyrë të rafinuar si mund të pëlqejë të jetoja në Kanada dhe të ftohtët nuk më mërzi mua?! Nëse unë jam në disponim për humor, ai mund të jetë shumë madhështorë.

Por pse po bëja këtë unë, një grua me të gjitha avantazhet e një edukimi amerikano-veporior papritur në moshën 21 vjeçare dëshiro-

ron të mbulojë veten e saj kështu që e veshur me hixhab dhe rroba të tjera të cilat i zgjedha të vesh, vetëm të paraqes fytyrën dhe duart e mija? Sepse ato më japin lirinë.

Të huajt më flasin me zë të trashë, një anglisht të ngadaltë dhe shpesh paraqiten si duke bërë shaka.

Grave i është treguar në fëmijërinë e tyre që vlera e tyre është proporcionalisht me tërheqshmërinë në paraqitjen e tyre. Ne ndihemi të dhunuara për të pranuar nocionet abstrakte të bukurisë duke e kuptuar që një pranim i tillë është i pavlefshëm, domethënë i kotë.

Kur gratë refuzojnë këtë formë shtypjeje, ato përballen me përbuzje dhe sharje.

Në rastin që këto gra të cilat refuzojnë të zbulohen [të bëjnë makiazh në publik] ose të rruajnë këmbët e tyre ose të ekspozojnë trupat e tyre, shoqëria, të dy edhe burrat dhe gratë e kanë vështirë të merren me to.

Në botën perëndimore hixhabi kuptohet si simbolizimi ose i dhunës në heshtje ose përdorimi i dhunës në mënyrë të pa arsyeshme.

Kjo është një pohim i gruas që gjykimi i personit të saj fizik është të mos luaj një rol sidoqoftë në shoqërinë e bashkëpunimit.

Veshja e hixhabin më ka dhënë mua lirinë nga shikimi i vazhdueshëm i vetes time në formën e saj fizike.

Sepse paraqitja ime nuk është subjekt i shikimeve kritike të publikut, bukuria ime ose ndofta e kundërta e saj janë hequr nga sfera e asaj çfarë mund të diskutohet në mënyrë legjitime.

Askush nuk e di nëse unë mund të kem një nishan prej dhjetë centrimtrash ose

madje nëse unë kam njolla të shëmtuara.

Dhe kjo është sepse askush nuk e di, askush nuk do t'ia di.

Ndjenja që ka femra kur takon mashkullin, i cili kërkon të pamundshmën në standardet e bukurisë është e lodhshme dhe shpesh poshtëruese.

Unë e di këtë sepse kam shpenzuar tërë adoleshencën time duke u përpjekur ta arrija atë.

Unë isha një vajzë që përdorte shumë makiazhet dhe unë kam shpenzuar shumë para në pudra e krema me shpresë që të bëhesha Cindy Crawford [fotomodele] e ardhshme.

Përkufizimi i bukurisë është në ndryshim:

Klasikja është e mirë, klasikja është e keqe, eleganca është e mirë, eleganca është e keqe. Vetulla të holla shumë të mira? Vetulla të holla shumë të këqija?

Gratë nuk janë duke arritur barazinë me të drejtën për të shfaqur gjokset e tyre në publik si disa njerëz duan t'ju bëjnë të besojnë. Kjo do të na bëjë ne vetëm qesharake të vetë personit tonë.

Barazi të vërtetë do të ketë vetëm kur gratë nuk do të kenë nevojë të zhveshin veten e tyre për të tërhequr vëmendjen e të tjerëve dhe nuk do të kenë nevojë për të mbrojtur vendimin e tyre për të mbajtur trupat e tyre për veten e tyre.

Naheed Mustafa.

The Globe and Mail June 29, 1993 Facts and Arguments Page (A26)

Autorja është kanadeze, e diplomuar në University of Toronto.

Hul'-kërkimi i divorcit nga ana e gruas

Hul' gjuhësisht është i përkufizuar nga dijetarët si i njëjtë me xhveshjen e rrobave (petkut). Kjo nënkupton kur një grua kërkon për të divorcuar (lëshuar) burrin e saj nga vetja e saj. Ky kuptim është marrë nga fjalët e All-llahut: "... ato janë petku i juaj, e ju jeni petku i tyre...". [el-Bekare:187]

Kuptimi i ligjshëm i termit (hul') nënkupton që një grua të paguaj burrit një shumë parash për të përfunduar bashkimin martesor të tyre. Nëse paratë nuk janë shkëmbyer atëherë Hul'i është i pakompletuar dhe i anuluar.

Në tërësi, procesi i Hul'it është i sanksionuar nga ligji islam nëse është i bërë rregullsisht dhe kërkohen arsyet. Arsyet e vlefshme ndryshojnë sipas rrethanave por në përgjithësi ato pak arsye të vlefshme për të kërkuar Hul' janë:

1. Burri ka një temperament të ashpër.

2. Ai e dëmton gruan e tij

3. Gruaja frikësohet që duke qëndruar me të ajo nuk do të zbatojë urdhërat e All-llahut në çfarë Ai e ka obliguar atë; si dashuri martesore dhe shoqërim të mirë.

Hul'i që është i ndaluar dhe përkufizohet me fjalët e të Dërguarit të All-llahut, sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, është ai që është bërë pa një arsye fetare, morale dhe të nevojshme.

Në hadithin e transmetuar nga Ahmedi, en-Nesai dhe et-Tirmidhiu mbi autoritetin e Ebu Hurejras dhe Thevbanit, transmetohet se i Dërguari i All-llahut ka thënë: “Muhtali’at (ata që i kërkojnë burrave shkurorëzim pa patur ndonjë arsye) janë hipokrite” [1]

Ky lloj i Hul’it e çon një grua në nifak (hipokrizi) sepse ajo me këte hedh tej ligjet e All-llahut përsa i përket dashurisë së përbashkët martesore dhe shoqërimit të mirë.

Shënime:

[1] Sahih el-Xhami (6681) dhe es-Sahih (632)

Shejh Muhammed Musa Nasr
Marrë nga: El-Munafikun f. 79-80

Zbulimi i bukurisë së gruas para të huajve

Teberuxhi ose zbulimi i bukurisë dhe feminitetit, i cili duhet mbuluar nga të gjithë meshkujt jo-mahrem (që janë të lejueshëm për tu martuar me të) dhe kërkimi nga ana e gruas për të qenë një burim joshjeje dhe fitneje është shenjë hipokrizie.

Është tragjike duke parë shumë gra duke shfaqur veten e tyre në publik sikur janë pjesë mishi duke shitur veten e tyre tek shikuesit që nuk duan gjë tjetër vetëm se t’i zbulojnë ato.

Norma sot është që fiziku i femrës është bërë më i ulti komoditet që është shfaqur në treg. Në fakt fiziku i femrës është parë si një vegël për të shitur produkte dhe shërbime të tjera.

Gruaja e cila nuk e ruan modestinë e saj dhe nuk e vë mbulesën e saj mbi bukurinë e saj është një grua e cila është duke kërkuar pakënaqësinë e All-llahut dhe të Dërguarit të Tij, salallahu alejhi ve sel-lem, ndërsa është duke treguar dashuri dhe bindje ndaj shejtanit dhe ushtrisë së tij. Kjo vepër e saj është vepër e grave jobesimtare dhe rrobat kësajsoj të saja janë rroba të devijuesve madje edhe nëse ajo vet mund të thotë se ka iman dhe modesti.

Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “O bijtë e Ademit, Ne krijuam për ju petk që ju mbulon vendet e turpit dhe petk zbukurues. Po petku i devotshmërisë, ai është më i miri. Këto janë argumentet e All-llahut, ashtu që ata të përkujtojnë”. [Surah el-Araf:26]

I Dërguari i All-llahut, salallahu alejhi ve sel-lem, i ka paralajmëruar gratë duke thënë: “el-Muteberrixhat (gratë që shfaqin bukuritë e tyre para personave të huaj për te) janë hipokrite”.

Shejh Muhammed Musa Nasr
Marrë nga: El-Munafikun f. 79-80

Dr. Aid ibën Abdullah-llah El Karni

Thirrës i njohur, doktor i shkencave islame, poet i dalluar me oratorinë e tij. Njeriu i cili me audio kasetat e tij mahnit admiruesit e këshillës së mirrëfilltë në formën e duhur. Fjalët dhe këshillat që i thot lehtë gjejnë vendin në zemrën e besimtarit. Njohuritë e gjëra mbi historitë e gjeneratave të para janë elementi kryesor i cili zbkuron hutbet dhe derset e tij. Shkathtësia e tij i ka tejkulluar kornizat e audio publikimeve dhe veprat e tij të shkruara janë dëshmi për aftësitë që i ka edhe në fushën e fjalës së shkruar.

Quket Aid ibën Abdull-llah ibën Aid el Karni prej fisit Alu Mexhdu' që banojnë në vendin El Karn në jug të gadishullit arabik. Është lindur në vitin 1379 H dhe në vendin e tij përfundoi mësimet në shkollën fillore dhe atë të mesme. Pas shkollës së mesme dëshira për zgjerimin e njohurive e çon në kryeqytetin e Arabisë Saudite në të cilin vazhdon mësimet në fakultetin e Usuli Din-it (Bazat e fesë) pranë Universitetit Imam Muhammed ibën Su'ud. Pasi që diplomon në vitin 1404 H vazhdon mësimet postdiplomike dhe në vitin 1408 H mbron tezën e magjistraturës me titull "Bidati dhe ndikimi i tij në studimet e hadithit".

Gjatë mësimave që i ndoqi arriti të mëson përmendësh Kur'anin dhe shumë hadithë të të Dërguarit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem.

Pas kësaj pushon angazhimin e tij në studime dhe fillon që më tepër të punon në fushën e daretit duke mbajtur hutbe dhe ligjëratat në vende të ndryshme në Arabinë Saudite dhe

jashtë saj. Shumica e këtyre ligjëratave janë inçizuar dhe shumë. Numri i titujve të inçizuara kalon 800 tituj të audio kasetave.

Nuk mundet që në detaje të përmenden ligjëratat, tribunat, mbremjet të poezisë në të cilët ka marrë pjesë. Ka marrë pjesë edhe në kongrese të ndryshme siç janë Kongresi i Rinisë Arabe Muslimane dhe Kongresi i Kur'anit dhe Sunnetit i cili u mbajt në Sh. B. A.-të. Shpesh herë merr pjesë në tribuna dhe seminare të organizuara në shoqatat e letrarëve dhe nga universitetet brenda dhe jashtë vendit.

Gjatë jetës plot angazhime nuk e neglizhoi as veprimtarinë shkrimtare dhe hulumtuese. Në vitin 1422 H fitoi titullin e doktorit duke e mbrojtur tezën "Recenzimi i dorëshkrimit të librit Mufhim-Komentimi i Sahih Muslim-it të Kurtubiut".

Përpos kësaj ka shkruajtur shumë libra në lëmi të ndryshme siç janë letërsia e përgjithshme, fikhu, hadithi, historia numri i të cilëve arrin numrin 29 tituj.

Ne do të përmendim vetëm disa prej tyre:

1. Kurora e lavdratave (poezi)
2. Dhurata dhe përshëndetje (poezi)
3. Islami dhe problemet bashkëkohore
4. 30 shkaqe për lumturi-e botuar në gjuhën shqipe nga Sh.V.K. Gjurma –Prishtinë.
5. Kështu na thonte mësuesi
6. Kopshtet e bukura
7. Madhëria
8. Si të bëhesh njeriu më i lumtur.

Jeton dhe vepron në Arabinë Saudite. Angazhimi i tij është evident edhe në kanalet e televizioneve satelitore të cilët emitojnë li-

gjëratat e tij me titull *Fragmente të shkëlqyeshme nga jeta e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem*)

All-llahun e lus që të ruan mësuësin tonë

dhe t'ia lehtëson punën që e bën dhe e lus gjithashtu që ti pranon veprat e tona dhe veprat e tij të mira dhe të na i falë gabimet dhe mangësitë. Amin

Përpiloi: Talha Kurtishi

Abdul Aziz Er-Raxhihi

Quket Abdul Aziz ibën Abdull-llah ibën Abdur-Rahman dhe i takon fisit Er-Raxhihi që banojnë në krahinën e Kasimit gjegjësisht qyteza El Bukejrije.

Ka lindur në vitin 1360 H në qytezën e El Bukejrijës ku edhe i ka ndjekur mësimet e para të dijetarëve të saj dhe në të mësoi Kur'anin përmendsh. Mësimet që i ndoqi ishin të llojit tradicional para hoxhës. Ndikim të madh në formimin e tij si musliman ka patur edhe familja e tij e cila dallohej me devotshmëri. Pas kësaj periudhe transferohet në qytetin e Rijadit ku regjistrohet dhe ndjek mësimet në fakultetin e sheriatit. Pas diplomimit punësohet si ligjërues në fakultetin e Bazave të fesë, katedra e besimit Islam dhe shkollave bashkëkohore të besimit. Në atë post mbeti deri sot.

Ky dijetar pati fatin që të mëson para dijetarëve të mëdhenj të erës tonë siç janë:

Eminenca e tij: Shejh Abdul Aziz ibën Baz, rahimehull-llah, në praninë e të cilit kaloi kohën deri në fund të jetës. Ndikimi i Ibën Bazit, rahimehull-llah, shihet qartë në sjelljen e tij dhe mënyrën e ligjërimit.

Eminenca e tij: Shejh Abdull-llah ibën Humejd, rahimehull-llah.

Aktiviteti i shejhut është mjaftë i frytshëm në veprimtarinë shkencore. Është autor i disa librave dhe është anëtar i komisionit për

disertacionet pranë Univerzitetit Imam Muhammed ibën Su'ud.

Është aktiv edhe në ligjërimitin në xhami ku ka ligjëratat të rregullta në lëminë e akidës dhe komentimit të hadithëve.

Para tij janë lexuar dhe vazhdojnë të lexohen libra kapitale të cilat ai i komenton siç janë: Sahihët e Buhariut dhe Muslimit, Katër Sunenet, Muvetta e Imam Malikut, Rijadus-Salihi, Bulugul Merami si dhe Sahihu i Ibën Huzejmes.

Në lëminë e akides ai komenton librat e dijetarëve të Nexhdit në krye me Muhammed ibën Abdul Veh-habit, All-llahu i mëshiroftë si dhe librat dhe traktatet e Shejhul Islamit Ibën Tejmijje, rahimehull-llah.

Mbanë ligjëratat edhe nga lëmitë e Fikhut dhe bazat e tij, si dhe në lëminë e gramatikës.

Në lëminë e tefsirit: Tefsirin e Ibën Kethirit Librat që i ka botuar janë:

- Exhvibe mufide ala esiletin adide
- Esile ve exhvibe fil Iman vel Kufr
- El Ilmam bi shejin min ahkam es-sijam
- Feth Rabbil abid fi redd ala muhtesar

sherh Tahavijje ve Kitabit-teuhid

• Min adabil Haxhixh ve ahkamihit ve mu-xhibatil gusl ve keffijetuhu

- Sherh kitab Teuhid mi Sahih el Buhari
- Sherh Lematil l'tikad
- Sherh Keshfi shubuhat fi teuhid
- Et Teklid vel ifta vel istifta

- Sherh kitab Er-Redd ala Zenadika
- El Idah vet-tebjiin li bad sifatil mu'minin
- El Kaul el bejjin el edh-her fi daveti ila All-llahi vel emir bil ma'ruf ven-nehj anil

munker

All-llahun e lusim të ruan shejhin tonë dhe ta bën mësues të shumë gjeneratave. Amin

Talha Kurtishi

Imam Ed-Darimi

Imam Abdull-llah ibën Abdur-Rahman Ed-Darimi

Njëri prej dijetarëve më të mëdhenj në lëminë e hadithit, besniku, i dalluari me precizitet, mësuesi i shumë Imamëve si Buhariu, Muslimi, Nesaiu, Ebu Davudi dhe Tirmidhiu tek të cilët shihet qartë ndikimi i tij. Sipas disa dijetarëve libri i tij Suneni meriton të numërohet si i gjashti prej Kutubu Sitte (Gjash-të librat bazë të hadithit) sepse përmban më pak transmetime të dobëta se Suneni i Ibën Maxhes.

Emri i plotë i tij:

Quhet Ebu Muhammed, Abdull-llah ibën Abdur-Rahman ibën El Fadl ibën Behram ibën Abdus-Samed Et Temimi Ed Darimi Es Semerkandi. Fisi i tij rrjedh prej Darim ibën Malik ibën Handhale. Njihet si Es Semerkandi sepse banonte në qytetin Semerkand në Uzbekistanin e sotëm.

Është lindur në vitin 181 H (797 G) gjë të cilën edhe vet e ka pohuar duke thënë: Jam lindur në vitin 181 h, në vitin në të cilin ndërroi jetë Abdull-llah ibën Mubareku.

Udhëtimet në kërkim të diturisë:

Sikur shumë dijetarë të kohës së tij edhe Imam Darimiu udhëtoi shumë në kërkim të hadithit. Gjatë këtyre udhëtimeve drejt qendrave të diturisë përfitoi shumë dituri. Ka

vizituar Shamin, Egjiptin, Irakun, Hixhazin, Horasanin dhe shumë vende të tjera.

Gjatë këtyre udhëtimeve është takuar me shumë dijetarë ashtu që prej mësueve të tij do t'i veçojmë më të njohurit.

Jeziid ibën Harun, Nadr ibën Shumejl, Ebu Nadr Hashim ibën Kasim, Mervan ibën Muhammed Et Tatari, Esh-hel ibën Hatim, Xha'fer ibën Aun, Ebu Nu'ajm, El Humejdi, Muhammed ibën Jusuf El Firjabi dhe tjerë.

Nxënësit e tij:

Pas vete Imam Darimiu la shumë nxënës që konsiderohen Imamë me peshë në shkencat Islame. Mjafton të themi se gjithë autorët e Kutubu Sitte kanë qenë nxënësit e tij. Nga numri i madh i tyre do t'i përmendim:

Buhariu, Muslimi, Nesaiu, Ebu Davudi, Tirmidhiu, Ebu Zur'ah Er Razi, Ebu Hatim Er Razi, Abdull-llah ibën Ahmed ibën Hanbel, Muhammed ibën Jahja Edh Dhuhli, Bekijj ibën Mahled, Bundar ibën Beshshar, Abd ibën Humejd, Muhammed ibën Nadr El Xharudi dhe tjerë.

Imamët për Imam Darimiu:

Imam Darimiu është dijetarë për të cilin Imamët e tjerë kanë fjalë miradije dhe mirënjohje për veprimtarinë e tij. Ai nuk ishte vetëm ekspert në lëminë e hadithit, por ishte i njohur edhe si jurist (fekih) dhe mufessir (komentues i Kur'anit).

Hatib El Bagdadi e përshkruan si njeri i cili udhëtonte shumë në kërkimin e hadithit, i dalluari me kujtesë të fortë, besnik (thikka) dhe i sinqert, modest dhe i devotshëm...

Muhammed Esh-Shirazi për të thotë: Ishte shembull i butësisë, kujtesës së fortë, i dalluar me ibadet dhe zuhd (asketizëm). Veprimtaria e tij ishte shkak i përhapjes së hadithit në Semerkand.

Ibën Hibbani: Ishte Hafidh i dalluar me precizitet, i devotshëm. Mësonte përmendësh, tubonte, shkruante, kuptonte dhe përhapte hadithet e të Dërguarit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem... E mbronte Sunnetin dhe ithtarët e tij dhe i nënçmonte armiqtë e hadithit.

Ebu Hatim Er Razi: Ishte Imam i kohës së tij.

Muhammed ibën Abdull-llah El Meharimi duke iu drejtuar banorëve të Horasanit thoshte: Sa ta keni gjallë Darimiun mos kërkoni tjetër (dijetar)!!

Muhammed ibën Abdull-llah ibën Numejr: Darimiu na tejkaloj në kujtesë dhe devotshmëri.

Rexha ibën Murexhxa për të thotë: Nuk kam parë njeri i cili aq mirë e njeh hadithin e të Dërguarit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem. Jam takuar me Sulejman Esh Shadhekunin dhe Is-hak ibën Rahavejhin dhe shumë dijetarë. Askush nuk i dinte hadithet përmendsh si Darimiu

Kur Abdus Samedi e ka pyetur Imam Ahmedin për hadithet e El Hammanit është përgjigjur: Hadithet e tij i kemi lënë për shkak të vlerësimit (të keq) të Imam Darimiu. Darimiu me të vërtetë është Imam.

Ebul Fadl Muhammed ibën Ibrahim Es Semerkandi rrëfen: Ishim në praninë e Imam

Ahmedit kur u përmend imam Darimiu e ai tha: Më është ofruar kufri (fjala se Kur'ani është i krijuar) dhe unë e refuzova kurse atij (Darimiut) i është ofruar dunjallëku dhe ai e ka refuzuar.

Ebu Hatim Er Razi: Buhariu është më i dituri që ka vizituar Irakun kurse prej banorëve të Horasanit më i dituri është Muhammed ibën Jahja, më i devotshëm është Muhammed ibën Eslemi. Më i sigurti prej tyre është Darimiu.

Dhehebiu thotë: Ishte shtyllë prej shtyllave të fesë.

Kur Buhariu morri lajmin e vdekjes së tij uli kokën pastaj e ngriti duke thënë: Të Allahut jemi dhe tek Ai do të kthehemi, në kohë që lotët rrjedhnin në faqet e tij.

Librat e tij:

1. Es Sunen (të cilin disa e njohin si Musnedi i Darimiut edhe pse më tepër i takon të emërtohet si Sunen sepse është ndarë sipas kapitujve të fikhut si gjithë sunenët)

2. El Musned (disa dijetarë mendojnë se të dy titujt e përmendur janë të një librit. Iraku mendon se Musnedi i tij është humber gjatë kohës kurse ka mbetur Suneni)

3. El Xhami'

4. Et Tefsir

5. Eth Thulathijat.

Vdekja e tij:

Me 8 Dhul Hixhxe (Jeumu tervije) 255 H (868 G) përfundoi jeta e Imam Darimiut. U varros ditën e xhumasë me 9 Dhul Hixhxe (dita e Arefatit). Është i varrosur në qytetin Merv në Irak. All-llahu e mëshiroftë me mëshirën e tij të gjërë.

Talha Kurtishi

Imam Ahmedi

Kolosi i shkencës së hadithit dhe fikhut. Libri i tij Musnedi në të cilin janë tubuar me afro 40 000 hadithë me të drejtë konsiderohet enciklopedi e hadithit. Subtiliteti intelektual, fuqia e argumentëve, durimi dhe forca e besimit të tij bënë digë që pengonte infiltrimin e risive. Sprova e burgut dhe durimi i tij dëshmojnë për personalitetin e Imamit, që duhet marrur si paradigmë (model) nga ata që synojnë hyrjen në analet e historisë. Imami i Ehli Sunnetit, Shejhul Islam Ahmed ibën Hanbeli, All-llahu e mëshiroftë. Kush ishte ky njeri dhe çfarë bëri për Islamin?

Quket Ebu Abdullah, Ahmed ibën Muhammed ibën Hanbel ibën Hilal ibën Esed ibën Idris ibën Abdull-llahu, Edh Dhuhli Esh Shejbani El Mervezi, El Bagdadi. I ati i tij ishte me prejardhje arabe prej fisit Beni Dhuhl ibën Shejban që jetonin në qytetin Merv, Horasan. Në kohën kur i ati i tij braktisi qytetin e Mervit nëna e tij ishte shtatëzënë me të dhe menjëherë pas ardhjes së saj në Bagdad në vitin 164 H/780 G është lindur Imam Ahmedi. Edhe pse në trungun gjenealogjik tek Nizar ibën Ma'd ibën Adnan, fisi i tij takohet me fisin e të Dërguarit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem. Imami vet asnjëherë nuk është krenuar me prejardhjen e tij fisnike.

Fëmijërinë e kaloi si bonjak pasiqë i ati i tij ndërroi jetë në kohën kur Imam Ahmedi ishte trevjeçar. Tërë barra e kujdesit dhe edukimit rra mbi supet e nënës së tij. Në moshën e fëmijërisë pasiqë mësoi rregullat e shkrimleximit mësoi përmendsh Kur'anin famëlartë. Mësuesi i parë nga i cili mësoi për hadithet e të Dërguarit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte nxënësi i Imam Ebu Hanifës, Imam Ebu Jusufi, All-llahu i mëshiroftë të gjithë.

Përkushtimin e plotë diturisë e filloi në vitin 179 H duke marrë pjesë në tubimet e Hushejm ibën Behsirit tek i cili mësoi 4 vite me rradhë. Udhëtimi i parë që e bëri jashtë qytetit ishte në vitin 183 H në të cilin vizitoi Kufën duke kërkuar dituri. Pas Kufës në vitin 186 H viziton vendet e tjera duke filluar me Basra-në, pastaj Mekken. Në vitin 187 H merr pjesë në ligjeratate Sufjan Ibën Ujejnes. Gjatë udhëtimit të tij në kërkim të diturisë ka vizituar Jemenin, ku është takuar me Abdur Rezzak Es San'anin. Bashkudhëtari i tij në këto udhëtime ishte Imami i njohur, Jahja ibën Me'in i dalluari në njohjen e transmetuesve të hadithit. Mungesa e mjeteve financiare ishte shkak që të mos e viziton qytetin e Rejj-it për t'u takuar me dijetarin Xherir ibën Abdul Hamid.

Nga kujdesi që të përfiton më tepër dituri edhe kohën e ecjes prej xhamisë deri në shtëpi e shfrytëzonte për ta pyetur mësuesin e tij Veki' ibën El Xherrah.

Kur në pleqëni e takonin e shihnin se si me vete mban lapsin dhe ngjyrën për të shënuar hadithe. Thoshte: Me laps shpresoj të varrosem.

Pesë herë udhëtoi në Mekke, në tre prej këtyre udhëtimeve duke ecur në këmbë. Parat që i kishte përgatitur për këto udhëtime nuk kalonin shumën e 30 dirhemë-ve.

Ibën Xheuziu, rahimehull-llahu, thotë: Dy herë udhëtoi për qark botës derisa e tuboi Musned-in.

Mësuesit e tij:

Ebu Jusuf El Kadi, Hushejm ibën Beshir El Vasiti, Abbad ibën Abbad El Muhalabi, Mu'temir ibën Sulejman Et Tejmi, Sufjan ibën Ujejne El Hilali, Umer ibën Ubejd Et Tanafusi, Jusuf ibën El Maxhishun, Xherir ibën Abdul

Hamid, Bishr ibën El Mufaddal, Ebu Bekr ibën Ajjash, Abde ibën Sulejman, Ebu Halid El Ahmer, Abu Mu'avije Ed Darir, Mervan ibën Mu'avije, Gundar, Ibën Uleje, Hafs ibën Gijath, El Velid ibën Muslim, Jahja ibën Sulejm, Jezid ibën Harun, Ali ibën Asim, Veki' ibën El Xherrah, Jahja ibën Se'id El Kattan, Abdur Rahman ibën Mehdi, Abdull-Ilah ibën Numejr, Muhammed ibën Idris Esh Shafi'i, Ebu Asim, Abdur Rezzak Es San'ani, Ebu Nu'ajm, Affan, Jahja ibën Adem, Ebu Davud Et Tajalisi, Ebu Bekr ibën Ebi Shejbe, Is-hak ibën Rahavejh dhe tjerë.

Nxënësit e tij:

Edhe pse që në moshën rinore u bë autoritet në shkencat e hadithit, derset e para në të cilat ligjëronte i filloi pas moshës dyzet vjeçare. Disa dijetarë mendojnë se këtë e ka bërë nga respekti për mësuesit e tij të cilët akoma ishin të gjallë. Megjithatë, nga ky oqean i dijes përfituan shumë imamë në mesin e të cilëve do t'i përmendim:

Buhariu, Muslimi, Ebu Davudi, djali i tij Salih ibën Ahmed, djali i tij Abdull-Ilah ibën Ahmed, djali i xhaxhait të tij Hanbel ibn Is-hak, mësuesit e tij Abdur-Rezzaku, El Hasan ibën Musa El Eshjab dhe Esh-Shafi'iu. Nga ai përfituan edhe Ali ibën El Medini, Jahja ibën Me'in, Muhammed ibën Jahja Edh Dhuhli, Ahmed ibën Furat, Ahmed ibën Ibrahim Ed-Deuraki, Abbas Ed Duri, Ebu Zur'a Er Razi, Ebu Hatim Er Razi, Is-hak El Keusexh, Ebu Bekr El Ethrem, Ibrahim El Harbi, Ebu Zur'a Ed Dimeshki, Bekijj ibën Mahled, Ebul Kasim El Begavi dhe tjerë.

Virtytet e tij:

Kishte shtatë të mesëm që më tepër anon kah gjatësia dhe ishte zeshkan. Dallohej me aftësinë e fortë të kujtesës. Vishte rroba të bardha dhe flokët dhe mjekrën e lyente më këna. Ishte serioz dhe nuk e lejonte shakanë e tepërt në praninë e tij. Modest në veshje

dhe jetën e përditshme. I ndihmonte të varfërit dhe të nevojshmit, posaqërisht të dobëtit. Kujdesej shumë për ushqimin dhe nuk pranonte dhuratat e halifëve. Çdokush që ulej me të e hetonte nderimin e madh që ja bën. Asnjëherë nuk e lavdëronte vetën.

Jahja ibën Me'in thotë: E shoqërova plotë 50 vjet. Asnjëherë nuk është lavdëruar me cilësitë e mira që i posedonte.

Tubimet në praninë e tij ishin tubime të ahiretit. Në të asnjëherë nuk është përmendur dunjalëku.

Bujaria ishte virtyt me të cilën dallohej. Me një rast Harun El Mustemli iu ankua se ka mbetur pa para. Imam Ahmed i dha pesë dirhemë duke thënë këto janë të fundit që i kam.

Edhe ibadeti i shumtë ishte virtyt dallues i Imam Ahmedit.

Djali i tij Abdull-Ilahi thoshte: Çdo shtatë ditë përfundonte leximin e Kur'anit (bënte hatme). Pas jacisë flente shkurt, zgjohej dhe falej deri në agimin e sabahut. All-llahu e mëshiroftë Imam Ahmedin.

Fjalët e dijetarëve për Imam Ahmed ibën Hanbelin.

Imam Ahmed i ishte njeri gjenial për të cilin në literaturën Islame do të gjejmë vetëm fjalë lavdërimi dhe respekti. Nuk ka dijetar i cili nuk e pranonte diturinë e tij të gjërë si dhe, mbi gjithash, vlerat morale të cilat i posedonte ky Imam.

Ibrahim El Harbi thotë: "E pashë Ebu Abdullahin dhe më dukej sikur All-llahu në të kishte bashkuar dijen e gjeneratave të para dha atyre të fundit."

Veki dhe Hafs El Gijath thonin: "Në Kufe nuk ka ardhur djalosh si puna e këtij."

Jahja ibën Ademi thoshte: "Ahmed ibën Hanbeli është Imami ynë."

Jahja ibnë Se'id El Kattan: "Tek unë nuk ka ardhur askush (i aftë) si këta të dy, Ahmed i

dhe Jahja ibën Me'in. Dhe asnjërin që ka ardhur prej Bagdadit nuk e dua sa e dua Imam Ahmedin.

Abdur Rahman ibën Mehdi: "Çdo herë që e takoja Imam Ahmedin ma përkujtonte Sufjan Eth Theuriun."

Ebu Davudi: "Jam takuar me dyqind dijetarët. Asnjëri nuk i përngjante Imam Ahmedit."

Abdur Rezzaku tha: "Nuk kam parë askënd që kishte më shumë dituri dhe kuptim, as më shumë devotshmëri sesa Ahmedin."

Edh-Dhehebiu duke komentuar këto fjalë tha: "Këtë e tha njeriu i cili kishte parë Eth Theuriun, Malikun dhe Xhurejxin."

Kutejbe ibën Se'id tha: "Njeriu më i mirë i kohës sonë është Abdull-llah ibën El Mubarak dhe ky djalosh (Ahmed ibën Hanbeli) – dhe për çdo njeri që e don Ahmedin, dëshmo se është pasues i Sunnetit. Sikur të jetonte në kohën e Eth Theuriut, El Evzait dhe El Lejthit, do të ia kalonte."

Gjithashtu tha: "Sikur të mos ishte Ahmedin, ata do të shpiknin risi (bidate) në fe. Ahmedin është Imami i botës."

Esh Shafi'iu: "U largova nga Bagdadi dhe në të, pas meje, nuk lash njeri më të ditur, fekih më të madh, njeri më modest e as më të devotshëm se Ahmed ibën Hanbeli."

Ali ibën El Medini tha: "I përngjante shumë Se'id ibën Xhubejrit ..."

Gjithashtu tha: "All-llahu e nderoi dhe e forcoi këtë fe me Es Siddikun (Ebu Bekrin), radijall-llahu anhu, në ditën e riddes (dita e daljes prej fesë, apostacisë, kur pas vdekjes së Pejgamberit disa grupe njerëz i bënë murted sh.r.), dhe me Ahmedin në ditën e fitnes (kur halifeja i detyronte dijetarët që të pohojnë thënien se Kur'ani është i krijuar)."

Ibën Me'in, shoku i tij, thonte: "Pasha All-llahun, unë kurrë nuk mundem të bëhem si ai."

Amër En Nekid: "Nëse Ahmedin pajtohet me mua rreth ndonjë hadithi, nuk më pen-

gon që të tjerët të mos pajtohen me mua."

Ebu Zur'a Er Razi: "Asnjëri nuk ka arritur rangun e Imam Ahmedit në lëmitë e shkencës."

En-Nesai: "Ahmed ibën Hanbeli grumbulloi diturinë e hadithit, fikhut, devotshmërisë, zuhdit (asketizmit) dhe sabrit (durimit)."

Thonin: "Ahmed ibën Hanbeli në Bagdad, Ahmed ibën Salih në Egjipt, Ebu Xha'fer En Nufeji në Harran dhe Ibën Numejri në Kufe - ata janë bartësit e fesë."

El Husejn El Kerabisi: "Shembulli i atyre që flasin kundër Ahmed ibën Hanbelit është si shembulli i njerëzve që mundohen të rrafshojnë malin e Ebu Kubejsit (në afërsi të Qabës) me këpucët e tyre."

Fjalët e paharruara të Imam Ahmedit:

Salih ibën Ahmedin tha: "I thash babait tim (Ahmed ibën Hanbelit): "Ahmed ed-Deurekit (dijetarë) i kanë dhënë 1000 dinarë (monedhë arri) - e ai me tha: "O djali im, Furnizimi i Zotit tënd është më i mirë e i përjetshëm."

Abdull-llah ibën Ahmed: "E dëgjoja babain tim duke thënë: "Pak prej saj mjafton kurse shumë prej saj nuk mjafton."

Kur e lavdëronin thonte: "Kur njeriu e një vetën e tij, e din se fjalët e njerëzve nuk i bëjnë dobi."

Abbas Ed Duri rrëfen: "Ali ibën Fezere, fqiu ynë, na e transmetoi këtë rrëfim: "Nëna ime ishte e paralizuar plotë njëzet vjet dhe një ditë më tha: "Shko te Ahmed ibën Hanbeli dhe kërko që të bën dua për mua." Unë shkova në shtëpinë e tij dhe kur trokita në portë pyeti: "Kush je? Thash: "Njeri nëna e të cilit është e paralizuar dhe kërkon prej teje që t'i të bësh dua për të. Kur e dëgjoj kërkesën time sikur i zemëruar m'u përgjigj: "Ne më shumë se ajo kemi nevojë për lutjen e saj (sepse njeriu i sprovuar në shumicën e rasteve është më i sinqertë në lutjen që e bën)." Duke u larguar një plakë më tha: "Ti e

le atë, e ai ishte duke bërë dua për nënën tënde." Kur arrita në shtëpi nënën time gjeta duke ecur." Edh Dhehebi thotë: "Këtë ngjarje prej Abbasit e kanë transmetuar dy transmetues të besueshëm."

Ahmed Ed Deurekiu rrëfen: "Kur Ahmed ibën Hanbeli u kthye prej Jemenit, vura re se ai dukej shumë i dobët, i lodhur dhe i rras-kapitur. I foli atij e ai me tha: "Kjo nuk është asgjë në krahasim më atë që e përfituam prej Abdur Rezzakut."

Thonte: "Do të dëshiroja të jetoja si njeri i panjohur në malet e Mekkes. All-llahu më ka sprovuar me famë. Me të vërtetë vdekjen po e kërkoj ditë e natë."

El Marudhi thotë: "Në asnjë tubim të varfurit nuk respektoheshin si në tubimet e Imam Ahmedit. Ai kur u ulte për fetva pas namazit të iqindisë, nuk fliste para se të pyetet."

Në praninë e Abdur Rezzakut u përmend Imam Ahmedit dhe sytë e tij u mbushën me lotë. Tha: "Më erdhi lajmi se ai kishte ngelur pa para dhe unë i ofrova 10 dinarë, e ai buzëqeshi dhe tha: "O Ebu Bekr, sikur të pranoja diçka prej njerëzve do të pranoja prej teje." Edhe këtë ndihmë të ofruar nuk e pranoi.

Veprat e Imam Ahmedit:

Burimet njoftojnë për këto libra të Imam Ahmedit:

- Musnedi (i njohur si Musnedi i Imam Ahmedit, në të cilin ai ka tubuar afro 40 000 hadithë të cilin i kishte seleksionuar nga 750 000 hadithe

- Kitabus Sunne
- Kitabu Tefsir
- Kitabu Zuhd
- Kitabu Menasikil Kebir
- Kitabu Menasikis Sagir
- Kitabu Tarih
- Kitabul Nasihî vel Mensuh
- Kitabul Mukaddemi vel Muehhari fi Kitabil-lahi teala

- Kitabu Fedailis Sahabe
- Kitabul lleli ver Rixhal
- Kitabul Mesail
- Kitabul Eshribe
- Risale fi redd ala Xhehmijje
- Risale fil Kur'an

Vdekja e Imam Ahmedit:

Imam Ebu Abdull-llah Ahmed ibën Hanbel ndërroi jetë ditën e xhumasë, më 12 Rebi'ul Evvel të vitit 241 H/855 G. Në shumë prej transmetimeve shënohet se numri i tyre që kanë falur xhenazën e tij janë mes 800 000-1300000 meshkuj dhe 60 000 femra.

Abdul Vehhab El Verrak rrëfen: Nuk kemi dëgjuar për xhenaze më të madhe në Islam e as në xhahillijet. Në këtë xhenaze morrën pjesë afër 1000000 burra dhe 60 000 gra.

Ibën Ebi Hatimi duke rrëfyer për efektin që e pati ky tubim madhështor thotë: 10 000 në disa transmetime 20 000 mosbesimtarë (krishterë, çifut dhe zjarrputist) atë ditë e pranuan Islamin.

Të vërtetën e ka thënë Imam Ahmedit: Mes neve dhe bidatçinjëve le të gjykojnë xhenazet. D.m.th. prania e njerëzve në xhenazet le të jetë gjykues për vërtetësinë e asaj në të cilën thërresim ne dhe bidatçinjët.

O All-llah mëshiroe Imam Ahmedin, ngrite atë në shkallën e të udhëzuarve, në praninë e pejgamberëve dhe shoqërisë së tyre. Xhen-netul Firdeusin bëje vendbanim të përher-shëm neve dhe gjithë muslimanëve ja Rab-bel Alemin. Amin.

Burimet e biografisë:

- Tarihul Bagdad
- El Bidaje ve En Nihaje
- Sijer A'lam Nubela
- Menakibul Imam Ahmed
- Hiljetul Evlija
- Tehdhibut Tehdhib

Tema: Prindërit dhe fëmijët

Numri: 1156   **Data:** 11.1.2004

Pyetje: Unë jam një djalë 15 vjeq. dhe jetoj në ... dhe dua që të kthehem prapë në ... dhe të vazhdoj shkollimin në medresenë në ... por këtë ide nuk e kam bërë ende të hapur për familjen time... Kur ti tregoj familjes dhe babait tim se unë dua të kthehem dhe të vazhdoj shkollimin, nëse babai im ngulit këmbë që unë asesi të mos vazhdojë shkollimin në Medrese atëherë a është e lejueshme që të kthehem, tek e fundit edhe pa e pyetur babën fare? Zoti qoftë me ju Amin...

Përgjigje: Përgjigje: Duhet marur pëlqimin e prindërve, sepse kërkimi i diturisë është obligim kolektiv, kurse respekti i prindërve është obligim individual, andaj duhet dhënë përparësi obligimeve individuale para atyre kolektive...

Pastaj marja e pëlqimit prej prindërve duhet të jetë synim, duke tentuar ta bindish, se kjo është më mirë edhe për ty edhe për babin tënd... All-llahu e di më së miri.

Bekir Halimi,
11.1.2004

p

Çështja jonë

...Unë nuk jam asgjë më tepër sesa një nxënës i dijes dhe çdo nxënës i dijes duhet të ketë parasysh fjalën e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem: "Komunikoni prej meje qoftë edhe një fjalë! Tregoni edhe prej (të dhënave të) beni israilëve dhe s'ka dëm; por kushdo që gënjen për mua me vetëdije le të përgatisë ndenjësën e tij në Zjarr" Duke u mbështetur në këto fjalë dhe duke iu përgjigjur këtij teksti pejgamberik e plot teksteve të tjera të shumta, transmetuar në Librin e All-llahut dhe në hadithet e të dërguarit të All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, marrim mundimin t'u komunikojmë njerëzve atë që ndoshta nuk e dinë dhe kjo jo se kemi arritur që të tjerët të kenë mendim të mirë për ne. Çështja nuk është kështu. Kur dëgjojmë fjalë të tilla, më kujtohet një shembull i vjetër, mjaft i njohur mes letrarëve: "me të vërtetë bugathja në tokën tonë bëhet shqiponjë" Ndoshta ndonjëri nuk e di se qëllimi i kësaj fjale është që të shprehë se bugathja është një zog i vogël që s'ka vlerë, por që shndërron në shqiponjë tek njerëzit për shkak të injorancës së tyre ndaj forcës së shqiponjës dhe madhështisë së saj. Ky shembull është më se i vërtetë për shumë njerëz, të cilët thërrasin me të drejtën e të vërtetën apo pa të drejtë e gabim në Islam...

...Ne shpresojmë prej All-llahut, subhanehu ve teala, që të na bëjë neve prej kërkuesve të dijes, të cilët me të vërtetë anojnë nga dijetarët dhe ecin ndershmërisht në rrugën e tyre. Kjo është ajo që shpresojmë prej All-

llahut, subhanehu ve teala, që të na bëjë prej atyre nxënësve që ndjekin atë rrugë për të cilën Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, tha: "Kush ndjek një rrugë për të marrë në të dije, ndjek me të All-llahu një rrugë për (ta futur) në Xhenet." Kjo më hap mua një derë për të folur për këtë dije, e cila përmendet në Kuran mjaft shpesh, siç është p.sh. fjala e të Lartësuarit: A janë të njellojtë ata që dinë dhe ata që nuk dinë?" {Zumer : 9} dhe përsëri fjala e Tij: "Allahu i lartëson ata që besuan prej jush dhe ata që kanë dije në grada (të larta)" Kurani 58:11 Ç'është, pra, kjo dije, pasuesit dhe zotëruesit e së cilës All-llahu i lëvdon? Përgjigja është ashtu siç thotë Imam Ibën Kajjim El Xhevizije, nxënësi i Shejhu'l-islam Ibën Tejmijes: "Dija është çfarë thotë All-llahu, thotë i dërguari i Tij, thonë sahabet..." Dija, pra, siç e kuptojmë prej këtyre fjalëve dhe vargjeve, rradhën e së cilës e dëgjojmë në fjalët e poetëve - sepse poezitë e dijetarëve janë ndryshe nga ato të poetëve - e pra ky dijetar, që ka aftësi edhe poetike, gjithashtu thotë: "Dija është ajo që thotë All-llahu - në rradhën e parë, thotë i dërguari i All-llahut - në rradhën e dytë, thonë sahabet - në rradhën e tretë." ... Kjo fjalë e Ibën Kajimit na kujton një të vërtetë të rëndësishme që për kaq kohë është mospërfillur e neglizhuar nga shumica e thirrësve që veprojnë sot në emër të thirjes në Islam. Cila është kjo e vërtetë? Dihet mjaft mirë ndër të gjithë këta thirrës se Islami është libri i All-llahut dhe Sunneti i të

dërguarit të All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, dhe që kjo është më se e vërtetë nuk ka pikë dyshimi, porse kjo nuk mjafton! Kjo pamjaftueshmëri lidhet me atë që na tregon Ibën Kajimi në vargjet e tij të mëparshme, kur përmendi pas Kuranit dhe Sunnetit edhe sahabet: Dija është çfarë thotë i dërguari i Tij, çfarë thonë sahabet... Sot rrallë dëgjojmë që ndonjë të përmendë bashkë me Kuranin dhe Sunnetin edhe sahabet. Dhe ata, siç e dimë që të gjithë, janë kreu i selefëve (të parëve), për të cilët kanë ardhur hadithe mutevatir nga Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem... Në Sunnetin e vërtetë, në dy sahihet (sahihët e Buhariut dhe Muslimit) dhe në libra të tjerë referues të hadithit dhe Sunnetit janë përmendur fjalët: "Njerëzit më të mirë janë brezi im, e më pas ata që vijnë pas tyre e më pas ata që vijnë pas tyre." Këta sahabë që janë krye të tre brezave, për të cilët është dëshmuar për mirësi, Imam Ibën Kajim el-Xheuzije ia ka bashkangjitur, kështu, Kuranit dhe Sunnetit. A ishte kjo bashkangjitime që ai bëri një opinion apo një ixtihad, apo deduksion që mund të jetë paraqitur gabim (sepse çdo kalë i kuq e ka një huq, për të mos thënë huqe)? Përgjigja është jo. Kjo nuk është prej deduksioneve, as ixtihadeve dhe nuk ka mundësi që të jetë e gabuar, por është e mbështetur në Librin e All-llahut dhe hadithin e të Dërguarit të All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem. Përsa i përket Kuranit, është fjala e Zotit tonë në Kuranin e madhnueshëm: "Kush i kundërvihet të Dërguarit pasiqë i është bërë e qartë e vërteta DHE NDJEK RRUGË TJETËR NGA AJO E BESIMTARËVE, ne e lëmë në atë që ka zgjedhur dhe e fusim në Xhehenem. Përfundim i keq është ai." (Nisa 115)

Ky ajet ju lutem që të jetë i ngulitur në mendjet dhe zemrat tuaja e të mos harrohet për asnjë çast prej jush, sepse në të ndo-

dhet e vërteta, e drejta ashtu siç po e shqiptoni. E kështu do të shpëtoni së devijuari majtas e djathtas dhe nuk do të jeni qoftë edhe në një pjesë apo çështje të vetme nga ndonjëri prej grupeve jo të shpëtuar, për të mos thënë prej grupeve të humbura. Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, thotë në hadithin e mirënjohur, dhe po mjaftohem të përmend prej atij (hadithi) atë që na mjafton këtu dhe që dëshmon: "...e do të përçahet ymeti im në shtatëdhjetë e tre grupe; të gjithë në zjarr, përveç njërit. I thanë, -cili është ai (grup), o i Dërguari i All-llahut? Tha: Ai është xhemati." Pra xhemati është rruga e besimtarëve. Hadithi, nëse nuk është shpallje e drejtëpërdrejtë e All-llahut në zemrën e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, atëherë është nxjerrë nga ajeti i mëparshëm: "...dhe ndjek rrugë tjetër nga ajo e besimtarëve..." Nëse gjendja është e tillë për atë që kundërshton të Dërguarin dhe ndjek rrugë tjetër nga ajo e besimtarëve, ai kërcënohet me zjarr dhe anasjelltas: kush ndjek rrugën e besimtarëve, atij i është premtuar Xheneti pa asnjë dyshim. E pra i Dërguari, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, në përgjigje të pyetjes se kush është grupi i shpëtuar, tha: "xhemati", ndërsa xhemati nuk është tjetër veçse grupi i myslimanëve. Na vjen edhe një transmetim tjetër që e përforcon këtë kuptim, madje shton edhe qartësinë e shpjegimit; Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, përsëri në përgjigje të pyetjes se cili është grupi i shpëtuar, thotë: "është Ai që ndodhet në (rrugën) time dhe të sahabeve të mi." E pra atëherë "dhe sahabeve të mi" është rruga e besimtarëve. Kur Ibën Kajim tha në atë që përmendëm më parë: dhe thonë sahabet, e ata janë shokët e pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, atë nuk e nxorri nga tjetër gjë veçse nga ajeti i sipërpërmendur dhe nga ky hadith. Po kështu edhe nga hadithi i

mirënjoher i Irbad ibën Sarije, radijallahu anhu, nga i cili po mjaftohem tani vetëm me atë që përbën pjesën dëshmuese, sipas të cilës thotë Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem: "Ju e keni detyrim Sunnetin tim dhe Sunnetin e halifëve të drejtë e udhëzues që vijnë pas meje" Atëherë, pra, edhe këtu kemi të njëjtën gjë si në hadithin para tij dhe ajetin e mëparshëm. Nuk thotë Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, "Ju e keni detyrim Sunnetin tim" dhe kaq, por ai i shtoi Sunnetit të tij Sunnetin e halifëve të drejtë. Që këtej mund të konkludojmë se kjo është e rëndësishme veçanërisht në këtë kohë, në të cilën po përplasen opinionet, mendimet dhe me-z'hebet e po shtohen partitë e xhematet sa që shumë prej të rinjve myslimanë jetojnë të pavendosur e nuk dinë në cilin xhemat të anëtarsohen. Këtu vjen përgjigja në ajetin dhe dy hadithet e përmendura; ndiqni rrugën e besimtarëve. Rrugën e besimtarëve në kohën e sotme? Përgjigja është jo. Është fjala për rrugën e besimtarëve të kohës së parë, kohës së sahabëve, të parëve tanë të mirë (selef'u-salih). Ata meritojnë të jenë prijësit tanë, të cilët duhet t'i ndjekim dhe askënd tjetër në faqe të tokës përveç tyre. E pra da'ua jonë ngrihet mbi tri shtylla: mbi Kuranin, Sunnetin dhe pasimin e të parëve të mirë (selef'u-salih). Kushdo që pretendon Kuranin dhe Sunnetin, por nuk ndjek të parët e mirë (selef'u-salih) dhe thotë me gjuhën e veprave e ndoshta shprehet edhe me gojën e tij: Ata janë njerëz sikurse edhe ne jemi njerëz, s'ka dyshim se do të jetë në rrugë të shtrembër e në humbje. Pse? Sepse ai nuk i mori para sysh këto argumente që ju përmendëm më sipër. A ka ndjekur rrugën e besimtarëve? Jo. A ka ndjekur sahabet e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem? Jo. Kë ka ndjekur atëherë? Ka ndjekur mendjen e vet, për të mos thënë tekat e veta. Mos

vallë mendja e tij është e pagabueshme? Pa dyshim që jo. Atëherë ai vetëm ka humbur qartas. Unë kam bindjen se shkaku i mospajtimeve të shumta të trashëguara mes fraksioneve të vjetra dhe mospajtimeve të lindura në ditët e sotme është çështja selef'u-salih. Shumë pretendojnë se ndjekin Kuranin dhe Sunnetin. Shpesh po dëgjojmë të rinj të pavendosur që të thonë: "Mor vëlla, këta thonë Kurani e Sunneti; edhe ata të tjerët thonë Kurani dhe Sunneti. Cili është gjykimi ndarës?" U themi: "Është Kurani, Sunneti dhe menhexhi (metodologjia) e të parëve tanë të mirë (selef'u-salih)." Kushdo që mbështetet mbi Kuranin dhe Sunnetin pa u mbështetur tek selef'u-salih nuk është mbështetur aspak tek Kurani e Sunneti, por është mbështetur tek mendja, për të mos thënë tek tekat e veta personale. Prej zakonit tim është që të jap disa shembuj për të bërë sa më të qartë këtë çështje, madje këtë bazë të rëndësishme e që është "dhe në rrugën (menhexh) e të parëve tanë të mirë." Na transmetohet nga Faruku, Omer ibën-el Hattab, radijallahu anhu, i cili thotë: "Nëse ju polemizojnë juve ndjekësit e tekave e të bidatit, me Kuran, atëherë përgjigjuni atyre me Sunnet. Sepse Kurani përmban mundësinë e këndvështrimeve të ndryshme." Pse e tha Omeri këtë fjalë? Po ju them, për këtë arsye thotë All-llahu, subhanehu ve teala, në Kuran, duke iu drejtuar Pejgamberit të tij: "Dhe ta zbritëm ty Kuranin që t'ua shpjegosh njerëzve atë që u është zbritur atyre." (Nahl 44) A mundet një mysliman arab, i cili është, siç thuhet, Sibeueji i kohës së tij për shkak të njohjes së gjuhës arabe, të letërsisë dhe formës së saj, ta kuptojë Kuranin pa pasur nevojë për udhëzimet e Pejgamberit tonë, sal-lallahu alejhi ve sel-lem? Përgjigja është jo. ... A ka mundësi ky njeri që të kuptojë Kuranin dhe Sunnetin pa pasur

nevojë për udhëzimin e sahabeve? Përgjigja është përsëri jo. Kjo sepse janë ata që na i përcollën së pari fjalët e Kuranit, të cilin e zbriti All-llahu në zemrën e Muhammedit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, dhe së dyti na përcollën neve shpjegimin e tij, i cili u përmend në ajetin e mëparshëm, si dhe mënyrën se si ai e praktikoi Kuranin. Këtu më duhet pa tjetër të qëndroj pak. Shpresoj që ky qëndrim të jetë i shkurtër. Sqarimi i Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, është tri llojesh: nëpërmjet fjalëve të tij, veprimeve të tij dhe aprovimit të tij. Fjalët e tij kush janë ata që na i transmetojnë? Sahabet e tij. Veprimet e tij kush na i transmeton? Sahabet e tij. Aprovimin e tij kush na e transmeton? Sahabet e tij. Për këtë arsye ne nuk mund të shkëputemi nga kuptimi i Kuranit dhe i Sunnetit duke u mbështetur vetëm në aftësitë tona gjuhësore. Kjo nuk do të thotë se për gjuhën s'kemi nevojë, jo. Ne jemi plotësisht të bindur se joarabët, të cilët nuk e zotërojnë gjuhën arabe kanë rënë në gabime të shumta, e veçanërisht kur kanë rënë në gabim në lidhje me këtë bazë, duke mos u kthyer (në të kuptuarit e tyre) tek selefët (të parët e mirë) për të kuptuar Kuranin dhe Sunnetin. Me këtë nuk nënkuptojë mosmbështetjen tek gjuha, kjo është e pamundur, sepse nëse duam të kuptojmë fjalët e sahabeve, patjetër duhet të kuptojmë gjuhën arabe ashtu siç është e domosdoshme gjuha për njohjen e Kuranit dhe Sunnetit. Porse ne po themi se sqarimi i Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, i përmendur në ajetin e mësipërm, ndahet në tre lloje: fjalë, veprim dhe aprovim. Po japim një shembull, ose më tepër, nëse është e nevojshme, për të bërë sa më të qartë këtë lloj ndarjeje, që është një çështje reale plotësisht e padyshimtë, kemi fjalën e All-llahut, subhanehu ve teala,: "Vjedhësit

dhe vjedhëses prituani duartë" (Maide:38) Shikoni tani se si nuk mund të mbështetemi vetëm tek gjuha në të komentuarit e Kuranit. Vjedhësi, në pikëpamje gjuhësore, është kushdo që vjedh një mall nga një vend i ruajtur, çfarëdo qoftë ky mall; edhe pa ndonjë vlerë të veçantë, vezë, për shembull, apo ndonjë qindarkë. Ky, nga ana gjuhësore, quhet vjedhës. Thotë i Lartësuarit: "Vjedhësit dhe vjedhëses prituani duartë". A i pritet dora çdo njeriu që vjedh? Përgjigja është "jo". Përse? Sepse sqaruesi, i cili mori përsipër këtë shpjegim, është i Dërguari i All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, e ai na e ka bërë të qartë neve se kush janë ata hajdutë, të cilëve u pritet dora: "Nuk ka prerje (dore) përveçse për çerek dinari e sipër". Kushdo që vjedh diçka me një vlerë më të ulët sesa çereku i dinarit, edhe nëse, nga ana gjuhësore quhet "vjedhës", nga ana e Sheriatit nuk llogaritet si vjedhës. Atëherë këtu arrijmë në një përfundim shkencor, me të cilin shumë nga studentët e dijes janë të panjohur. Pra, ne kemi gjuhën arabe të trashëguar dhe gjuhën e Sheriatit (terminologjinë legjislative), e cila e ka prejardhjen nga All-llahu dhe arabët që flisnin gjuhën, në të cilën zbriti Kurani, ishin të panjohur me këtë lloj terminologjie. Kur thuhet "vjedhës" nga ana gjuhësore, përfshihet çdo vjedhës, por kur përmendet vjedhësi nga ana ligjore, nuk përfshihet çdo vjedhës, por vetëm ai që vjedh çerek dinari e sipër. Atëherë këtu kemi një shembull praktik se si ne s'mund të jemi të pavarur në të kuptuarit e Kuranit e Sunnetit vetëm duke u mështetur në njohjen nga ana jonë të gjuhës arabe. Kjo është një mangësi që vihet re tek shumë kalemxhinj të sotëm. Kur përdorin vetëm aftësinë e tyre njohëse të gjuhës arabe në interpretimin e ajeteve kuranore dhe haditheve pejgamberike, i interpretojnë ato duke na serviuar

tefsire bid'at, të panjohura më parë nga myslimanët. Për këtë arsye duhet të kuptojmë se da'ua e vërtetë e Islamit mbështet në tri shtylla: Kurani, Sunneti dhe ruga e ndjekur na të parët tanë të mirë (selef-u salih). ... Po mjaftohem me kaq për domosdoshmërinë e mbështetjes në të kuptuarit e Kuranit e Sunnetit me atë, në të cilën qëndronin të parët tanë të mirë (selef-u salih). Pra, në të kuptuarit e Kuranit e Sunnetit duhet evituar të mbështeturit vetëm në njohuritë personale ekzistuese, për të mos thënë në injorancën personale, por, tani që u bë e qartë rëndësia e kësaj çështjeje, të komentuarit e të kuptuarit e Kuranit duhet realizuar vetëm në përputhje me menhexhin (metodologjinë) e të parëve tanë të mirë (selef-u salih). Myslimanët që në kohët e hershme janë përçarë në rryma e grupime të ndryshme, siç mund të keni dëgjuar për mu'tezilitë, murxhiat, havarixh, zejditë pa përmendur shiitët e rafiditët etj... Nuk ka asnjë prej këtyre grupeve, sado të humbur që të jenë, që të mos bashkohen me pjesën tjetër të myslimanëve në fjalën se ne mbështetemi në Kuran e Sunnet. Asnjë prej tyre nuk thotë se nuk mbështetet në këto dy burime, sepse nëse do ta thoshte këtë dikush prej tyre, do të dilte prej Islamit tërësisht. Atëherë përse gjithë kjo përçarje përdërisa të gjithë bazohen tek Kurani e Sunneti? Nuk mund të konceptohet kjo mbështetje pa shtyllën e tretë: të parët tanë të mirë (selef-u salih), duke vënë në dukje këtu edhe diçka tjetër, atë se Sunneti ndryshon shumë nga Kurani-Kerimi për faktin se Kurani është i ruajtur e i mblethtur ndërmjet dy kapakëve të mus'hafit (fletëve ku është shkruar), siç e dinë të gjithë. Ndërsa Sunneti së pari duhet thënë se është i shpërndarë nëpër qindra libra, për të mos thënë nëpër mijëra, një pjesë e madhe e të cilëve vazhdojnë të jenë në një botë të pa-

njohur, në botën e dorëshkrimeve (të pabotuara). Së dyti edhe librat e njohur sot përmbyjnë si hadithe sahih, ashtu edhe daif. Ata, të cilët bazohen tek Sunneti, qofshin nga ata që i përkasin Ehli sunne vel xhematit dhe në atë të cilën ishin të parët e mirë (selef'u-salih) apo qofshin nga grupet e tjera, shumë prej tyre nuk i dallojnë dot Sunnetin sahih nga ai daif dhe bien në kundërshtim në Kuratin dhe Sunnetin për shkak të mbështetjes në hadithe të dobëta apo mevdu (të shpifura). Ajo ç'ka dua të them është se disa prej grupeve, të cilat i përmendëm pak më parë, mohojnë disa të vërteta nga Kurani dhe nga Sunneti pejgamberik. Këtë gjë e kanë bërë më parë por edhe sot e kësaj dite. Kurani i madhënueshëm i tregon dhe i përgëzon besimtarët me një mirësi mjaft të madhe, të cilën do ta arrijnë ditën kur do të takojnë All-llahun, subhanehu ve teala, në Xhenetin e mrekullshëm, ku Ai do tu shfaqet atyre. Besimtarët do ta shohin Atë, siç thotë një dijetarë selefi: "Do ta shohin besimtarët (Allahun) pa mënyrë sesi dhe pa përngjasim dhe pa shëmbëllim (me askë)". Për këtë ekzistojnë fakte në Kuran dhe me dhjetra fakte në hadithet e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem. Si e mohuan këtë mirësi disa prej fraksioneve të djeshme dhe të sotme? Përsa i përket të djeshmëve, ata ishin Mutezilitët. Sot, me sa di unë, nuk ka në faqe të dheut asnjë grup që të shprehet: ne jemi mutezilitë, ne jemi në rrugën e mutezilitëve, por unë kam parë një njeri të çmendur, i cili deklaronte se ishte mutezilit dhe mohonte disa të vërteta të Fesë, sepse ai i ishte mbështetur kaploqes së vet. Mutezilitët e mohuan këtë nimet dhe thanë me mendjet e tyre të dobëta se është e pamundur të shihet All-llahu, subhanehu ve teala,, Çfarë bënë atëherë? A e mohuan Kuratin? All-llahu thotë në Kurani-Kerim: "Atë ditë do

të ketë fytyra të ndriçuara që tek Zoti i tyre shikojnë." (Kijameh :22.23) A e mohuan këtë ajet? Jo, nëse do ta mohonin, do të bënin kufr e do të dilnin nga Islami, mirëpo deri më sot Ehli Sunneti i vërtetë i ka gjykuar muezilitët si të humbur e të devijuar, por nuk sheh ata jashtë Islamit, sepse ata nuk e mohuan këtë ajet, por mohuan kuptimin e tij të vërtetë, kuptim, të cilit i ka ardhur shpjegimi në Sunnet, siç do ta sqarojmë më poshtë. All-llahu, subhanehu ve teala, na bën të ditur për besimtarët që do të jenë në Xhenet se "Atë ditë do të ketë fytyra të ndriçuara që tek Zoti i tyre shikojnë." Ata e interpretuan dhe shtrembëruan atë. Besuan tek fjalët e tij dhe e mohuan kuptimin e tij. Fjalët, siç thonë dijetarët, janë shprehje kuptimore. Nëse i besojmë fjalët e mohojmë kuptimin e tyre, atëherë ç'vlerë ka? E përse, pra, këta njerëz e mohuan këtë lloj "të pamurit"? ... Pse? Sepse besimi i tyre tek gajbi (e fshehta) ishte i dobët e besimi tek mendjet e tyre ishte shumë më i fortë se besimi i të fshehtës, për të cilën jemi urdhëruar në hyrje të surës "Bekare": "Elif, Lam, Mim. Ky është Libri, në të cilin nuk ka dyshim; udhëzues për të devotshmit: - kush janë ata? - ata, të cilët be-

sojnë tek e fshehta (gajbi)" All-llahu është më i fshehti i çdo të fshehte dhe çfarëdo që Ai të na thotë rreth vetvetes, nuk na mbetet tjetër veçse ta pranojmë e besojmë, për arsye se aftësitë tona perceptuese janë shumë të ngushta e të mangëta. E ndërsa muezilitët nuk e pranuan këtë të vërtetë e, si pasojë, kundërshtuan mjaft të vërteta fetare, prej tyre edhe fjalën e All-llahut, subhanehu ve teala,: "Atë ditë do të ketë fytyra të ndriçuara që tek Zoti i tyre shikojnë."...Ndërsa muezilitët e mohuan këtë e po kështu edhe shiitët, që kanë akide (kredo) të njëjtë me atë të muezilitive. Ata mohuan shikimin e All-llahut që jepet mjaft qartë në ajetin e parë dhe të dytë. Për më tepër, nga Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, janë transmetuar kaq shumë hadithe të sakta (mutevatir)...siç thotë në hadithin e transmetuar në Sahih Buhari dhe Muslim nga një grup sahabesh të Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, siç janë Ebij Sejjid el-Hudrij, Enes ibën Malik etj... Tha i Dërguari i All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem: "Ju me të vërtetë do ta shihni Zotin tuaj në Ditën e Kijametit ashtu siç e shihni hënën natën kur ajo është e plotë. Nuk do të shtyheni."

Muhammed Nasiruddin Albani

(pjesë nga transkriptimi i audio kasetës me titullin "Da'vetuna", teksti i plotë i artikullit mund të lexohet në: www.albislam.com/albani)
publikimi i parë në Alblslam.Com 20.11.2001

•
;

Libri - Katërdhjet hadithe mbi moralin

7. Dashuria për hir të All-llahullahut, subhanehu ve teala

Transmeton Ebu Hurerja, radijall-lahu anhu, i cili thotë: “Pejgamberi, salall-lahu alejhi ve sel-lem, thotë: “Pasha Atë në dorën e të Cilit është shpirti im! Nuk do të hyni në Xhennet përderisa të besoni, e nuk keni besuar përderisa ta doni njëri tjetrin. A doni që t’ju tregoj një fshehtësi të cilën po e vepruat do ta doni njëri tjetrin? Përhapni selamin mes jush!” [Muslimi]

Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Edhe ata të cilët para tyre patën shtëpitë e tyre (në Medine) dhe pranuan Besimin, - i duan ata që u shpërngulën tek ata” [Hashër – 9]

Dashuria për hir të All-llahut është fryt i dashurisë ndaj All-llahut, subhanehu ve teala, , ajo është begati hyjnore, shkëlqim perendie dhe dritë që All-llahu e hudh në zemrat e besimtarëve, All-llahu, subhanehu ve teala, thotë: “Edhe sikur ta shpenzoshe gjithë atë që është në tokë, nuk do të mund t’i bashkoje zemrat e tyre, por All-llahu bëri bashkimin e tyre, pse Ai është i Gjithëfuqishëm, i Urtë.” [Enfal – 63]

Merrdhij thotë: është pyetur Ebu Abdullah Ahmed ibën Hanbeli: ç’është dashuria për hir të All-llahut? Ai tha: të mos e duash ndokend për ndonjë të mirë të kësaj bote që e posedon ai. [Transmeton Muslimi]

Kjo dashuri jep fryte në këtë botë dhe botën tjetër. Nga ato fryte veçojmë:

- besimtari ndien ëmbëlsinë e imanit, Pejgamberi, salall-lahu alejhi ve sel-lem, thotë: “Kush posedon tre gjëra, do të shijojë ëmbëlsinë e imanit: ta don All-llahun dhe Pejgamberin më shumë se çdokënd, ta don vëllain e tij vetëm për hir të All-llahut...”

- ata që duan njëri tjetrin për hir të All-llahut do të jenë nën hijen e Arshit, Pejgamberi, salall-lahu alejhi ve sel-lem, thotë: “All-llahu, subhanehu ve teala, Ditën e Kijametit thotë: ku janë ata të cilët kanë dashur njëri tjetrin për hir Madhërisë Time? Sot do të jenë nën hijen Time, në këtë kur nuk ka hije tjetër pos hijes Time.” [Muslimi]

- në këtë ditë të vështirë (Ditën e Kijametit) ata do të jenë të siguar në podiume të dritës, të cilëve ua kanë lakmi madje edhe pejgamberët dhe shehidët, Pejgamberi, salall-lahu alejhi ve sel-lem, thotë: “Allahu thotë: ata që duan njëri tjetrin për hir të madhërisë Time, ata kanë podiume të dritës dhe ua kanë lakmi pejgamberët dhe shehidët.” [Tirmidhiu]

- mbi të gjitha, ata fitojnë dashurinë e All-llahut ndaj tyre. Ah sa i lumtur që është ai që fiton dashurinë e All-llahut! Pejgamberi, salall-lahu alejhi ve sel-lem, thotë: “një njëri vendosi të vizitojë vëllain e tij (për nga feja, sh.p.) në një qytet tjetër. All-llahu ia caktoi një melek në rrugë. Kur iu afrua meleku e pyeti: për ku je nisur? Kam një vëlla në këtë qytet dhe desha që ta vizitoj, tha ai. Meleku e pyeti përsëri: a mos të ka borxh ndonjë pasuri dhe shpreson ta përvetësosh? Ai tha: jo, vetëm unë e dua për hir të All-llahut. Meleku tha: unë jam i dërguar prej All-llahut te ti për të të lajmëruar se All-llahu të don sikur që e deshe vëllain tënd për hir të Tij.” [Muslimi] Sikur dashuria për hir të All-llahut të mos kishte fryt tjetër përveç këtij do të majftonte. Atë të cilin e do All-llahu ai është njeri i Zotit, Pejgamberi, salall-lahu alejhi ve sel-lem, thotë: “Allahu thotë: kur ta dua ndonjërin, bëhem dëgjimi i tij me të cilin dëgjon, shikimi

me të cilin shikon, dora me të cilën prek dhe këmba më të cilën ec. Nëse më kërkon diçka Unë ia jap, nëse më lutë që ta mbroj Unë e mbroj atë.” [Buhariu]

- prej gjërave të pakontestuara është se atë që e don All-llahu e duan edhe banorët e qiellit dhe tokës, Pejgamberi, salall-llahu alejhi ve sel-lem, thotë: “Kur e don All-llahu një rob, thërret Xhibrilin: All-llahu e don filanin, pra duaje edhe ti, dhe Xhibrili e don. Pastaj Xhibrili thërret banorët e qiellit: All-llahu e don filanin, pra duajeni edhe ju, dhe banorët e qiellit (melekët) e duan, pastaj All-llahu bën që njerëzit të pranojnë prej tij.” [Buhariu]

- prej fryteve të dashurisë për hir të All-llahut është fitimi i Xhennetit, Pejgamberi, salall-llahu alejhi ve sel-lem, thotë: “Kush viziton një të sëmurë apo ndonjë vëlla të tij, për hir të All-llahut, thërret një thirrës: Të lumtë dhe lum për ecjen tënde, ke përgatitur në Xhennet një shtëpi!” [Tirmidhiu]

- dashuria për hir të All-llahut, subhanehu ve teala, është e pakëputur në këtë dunja dhe ne Ahiret, All-llahu, subhanehu ve teala, thotë: “Atë ditë shokët e ngushtë do të jenë armiq të njeri-tjetrit, përveç atyre që ishin të sinqertë në miqësi.” [Zuhruf – 67]

Në këtë kohë ku zotëron matrealizmi dhe mirësia matet me peshoret e saj, kemi nevojë të madhe që të njohim mënyrat e thellimit dhe përforcimit të kësaj dashurie, po përmendim më të rrëndësishmet:

- përhapja e selamit sikur që u përmend në hadithin e parë të këtij kapitulli: “A doni që t’ju tregoj një fshehtësi të cilën po e vepruat do ta doni njëri tjetrin? Përhapeni selamin mes jush!” [Muslimi]

- kur të takojë vëllai vëllanë le të buzëqesh, Pejgamberi, salall-llahu alejhi ve sel-lem, thotë: “mos përçmo asgjë nga punët e mira, madje as buzëqeshjen kur ta takosh vëllain tënd.” [Muslimi]

- kur vëllai të ndahet prej vëllait të tij le të kërkoj që të lutet për të duke qenë në vetmi. Transmetohet nga Ibën Omeri, radijall-llahu anhu, se Omeri, radijall-llahu anhu, mori leje prej Pejgamberit, salall-llahu alejhi ve sel-lem, për të bërë një Umre. Pejgamberi, salall-llahu alejhi ve sel-lem, e lejoi dhe i tha: o vëlla, mos na haro gjatë lutjes tënde. Disa të tjerë nga Medineja i thanë: vëlla! Na shoqëro në lutjet e tua. Omeri, radijall-llahu anhu, tha: nuk ka qenë për mua diç më e dashur se fjala e tij “o vëlla.” (Transmeton Ahmed i në Musnedin e tij, Tirmidhiu në Xhami” dhe thotë: hadithi është hasen sahih)

- nëse ndonjëri don vëllain e tij, le ta informoj atë se e don. [Ebu Davudi]

- t’i ofrojë vëllaut të tij hedije, Pejgamberi, salall-llahu alejhi ve sel-lem, thotë: “jepni njëri tjetrit dhurata që të duheni” [Imam Maliku në Muvetta]

Më bëftë All-llahu mua dhe juve prej atyre që duan njëri tjetrin për hir të Tij dhe që fitojnë dashurinë dhe pajtimin e Tij.

Ahmed Muadh Hakkij

Përktheu: Agim Bekiri

(pjesë nga libri: katërdhjet hadithe mbi moralin)